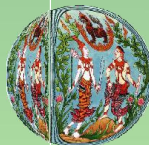

คู่มือ แนวทางการปฏิบัติ

ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
จรรยาข้าราชการกรมที่ดิน และค่านิยมหลักกรมที่ดิน

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน

คำปรารภ

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือน เห็นว่า ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนทุกตำแหน่งมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้ราชการแผ่นดินในส่วนที่ตนรับผิดชอบเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคม ดังนั้น การใช้อำนาจเพื่อให้หน้าที่ที่ตนรับผิดชอบลุล่วง ข้าราชการพลเรือนทั้งปวงจึงต้องมีคุณธรรม ซึ่งเป็นการอันพึงทำเพราะนำประโยชน์ให้เกิดแก่ส่วนรวมและตนเอง และศีลธรรมซึ่งเป็นการอันพึงเว้น เพราะเป็นโทษแก่ส่วนรวมและตนเองประกอบกันขึ้นเป็นจริยธรรมข้าราชการพลเรือนอันเป็นความประพฤติที่พึงงามสมกับความเป็นข้าราชการ จึงได้จัดทำประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนขึ้น เพื่อใช้บังคับกับข้าราชการพลเรือน ในสังกัดส่วนราชการต่างๆ รวมทั้ง พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดพลเรือน (ข้าราชการประเภทอื่น เช่น ข้าราชการครู ข้าราชการตำรวจ ไม่อยู่ภายใต้ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้) โดยได้ ยกร่างขึ้นเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบกับร่างประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อให้ใช้บังคับเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับข้าราชการพลเรือนสามัญ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดราชการพลเรือน โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี และประธาน ก.พ. ได้ลงนามในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๒ และลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันครบเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เป็นแนวทางที่ส่งเสริมให้ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดพลเรือน ยึดถือปฏิบัติมาตรฐานทางจริยธรรม โดยมีเจตนารมณ์ ดังนี้

๑. ค่านิยมหลักที่ยึดถือเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการ
๒. เป็นพันธะสัญญา (Mission) มาตรฐานพฤติกรรมที่ข้าราชการจะต้องปฏิบัติ
๓. เป็นเครื่องช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ให้มีกรอบการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่
๔. เป็นวัฒนธรรมการทำงานที่เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องเข้าใจตรงกัน
๕. เป็นการให้การเรียนรู้แก่บุคคลในสังคมให้อยู่ร่วมกันภายใต้ข้อกำหนดของสังคมตาม

ความคาดหวังของประชาสังคม

๖. เตรียมข้อกำหนดเพื่อส่งเสริม สนับสนุนพฤติกรรมที่สร้างความเชื่อถือศรัทธาให้กับประชาชนและเตรียมข้อกำหนด บทลงโทษ เพื่อจัดการกับพฤติกรรมที่ทำลายความสัมพันธ์อันดีและความเชื่อถือศรัทธาของสังคม

๗. สร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่คงที่ในสังคม ระหว่างข้าราชการกับประชาชน ระหว่างข้าราชการกับภาคเอกชน และระหว่างข้าราชการกับรัฐบาล และระหว่างข้าราชการกับข้าราชการ โดยเฉพาะเป็นการแสดงให้เห็นสังคมประจักษ์ว่าองค์กรและข้าราชการจะประกอบภารกิจด้วยความถูกต้อง เที่ยงธรรม เพียงไร

จริยธรรมข้าราชการพลเรือน มิได้เป็นเพียงอุดมการณ์ที่สังคมคาดหวังต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่แท้จริงเป็นรากฐานในการทำงานของข้าราชการที่จะต้องกระทำในทุกขณะเพื่อปฏิบัติงาน คู่มือที่ได้จัดทำขึ้นนี้ ได้นำเสนอแนวทางปฏิบัติตามจริยธรรมข้าราชการพลเรือนที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เนื่องจากเป็นเรื่องที่ยอมรับเป็นสากล และมุ่งหวังให้ผู้ที่มิชอบปฏิบัติหน้าที่ ต้องตระหนัก ยึดถือปฏิบัติ และรับผิดชอบการกระทำ

กรมที่ดิน ได้เล็งเห็นความสำคัญในการให้ข้าราชการยึดถือแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ตลอดจนมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ ยึดถือค่านิยมหลักขององค์กร ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบของคุณงามความดี ครองตน ครองคน และครองงานได้อย่างเหมาะสมกับการเป็นข้าราชการที่ดี กรมที่ดินร่วมกับคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมที่ดิน จึงได้จัดทำ คู่มือ แนวทางการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จรรยาข้าราชการกรมที่ดิน และค่านิยมหลักกรมที่ดิน ขึ้น และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัด สำหรับยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติตนให้อยู่ภายใต้กรอบของคุณธรรมจริยธรรม ตั้งมั่นอยู่ในกรอบคุณงามความดี ความซื่อสัตย์สุจริต ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

นายศิริพงษ์ ห่านตระกูล
อธิบดีกรมที่ดิน

วันที่ ๐๓ ส.ค. ๒๕๕๘

สารบัญ

หน้า

บทที่ ๑ บทนำ

หมวด ๑ เรื่องทั่วไป

- วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ ๑
- ผลที่คาดว่าจะได้รับ ๑
- นิยามศัพท์และแนวคิดสำคัญ ๑

หมวด ๒ ความสัมพันธ์ของจริยธรรม คุณธรรมกับกฎหมาย กฎเกณฑ์ของสังคม

- ความสัมพันธ์ของจริยธรรม คุณธรรมกับกฎหมาย กฎเกณฑ์ของสังคม ๖
- การผสมผสานของจริยธรรมและกฎหมาย กฎเกณฑ์ของสังคมราชการ ๗
- จริยธรรม คุณธรรม วิชาชีพนิยม และจรรยาของข้าราชการพลเรือนไทย ๗
- คุณธรรมพื้นฐานของข้าราชการ ๘

หมวด ๓ ว่าด้วยเรื่องผลประโยชน์

- ผลประโยชน์ทับซ้อน ๑๐
- ผลประโยชน์ส่วนตน ๑๑
- ผลประโยชน์สาธารณะ ๑๒
- การรับไว้ซึ่งของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ๑๒
- การรับรู้ของสาธารณชนต่อการรับของ ๑๓
- การให้เงินสด ๑๔
- การให้ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ๑๔
- ความมีมิตรไมตรีจิต ๑๔
- ของกำนัล/ของขวัญจากหมู่คณะ ๑๔
- ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ที่เสนอให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๑๕
- การกำหนดมูลค่า ๑๕
- การลงทะเบียนรายการของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ๑๕
- การเก็บของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ๑๕
- ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ไม่ควรเกี่ยวข้องกับการใช้เวลาราชการ ๑๖
- ตัวอย่างของของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ๑๖

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ ๒ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จรรยาข้าราชการกรมที่ดิน และค่านิยมหลักกรมที่ดิน

หมวด ๑ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

- บททั่วไป ๑๘
- จริยธรรมข้าราชการพลเรือน ๑๙
- กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม ๒๕

หมวด ๒ จรรยาข้าราชการกรมที่ดิน ๓๑

หมวด ๓ ค่านิยมหลักกรมที่ดิน ๓๖

บทที่ ๓ แนวทางปฏิบัติประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จรรยาข้าราชการกรมที่ดิน และค่านิยมหลักกรมที่ดิน

หมวด ๑ แนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

- บุคคลที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ๓๗
- ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหน้าที่ของข้าราชการ ๓๘
- แนวทางปฏิบัติตามจริยธรรมสำหรับข้าราชการพลเรือน ๓๙
- ข้อปฏิบัติสำหรับนักบริหาร ๔๖
- กลไกและระบบ ๔๖
- โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ ๕๐
- ของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน
 - งานบริหารทั่วไป
 - ด้านส่งเสริมจริยธรรม
 - ด้านคุ้มครองจริยธรรม
- โครงสร้างอัตรากำลังของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน ๕๑
- แนวคำถาม – คำตอบ ที่น่าสนใจเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ๕๔

หมวด ๒ แนวทางปฏิบัติตามข้อบังคับกรมที่ดิน ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน

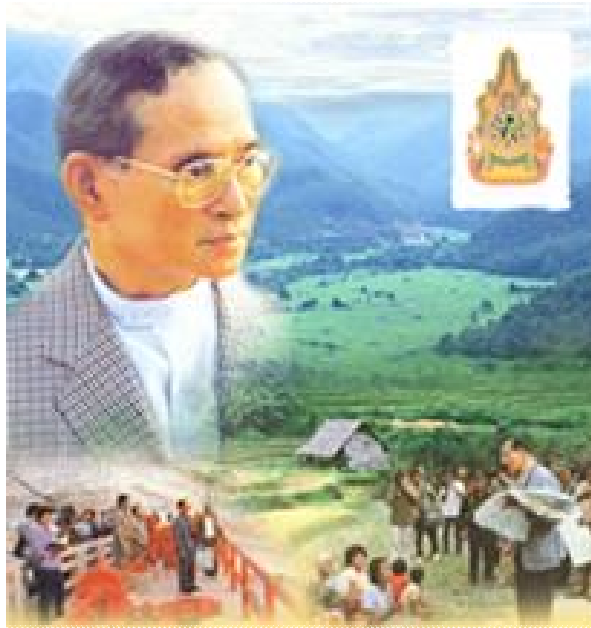
- จรรยาวิชาชีพ ๖๓
- แนวทางปฏิบัติ ๖๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หมวด ๓ แนวทางปฏิบัติตามค่านิยมหลักกรมที่ดิน	
- แนวทางปฏิบัติ	๖๘
ตัวอย่าง	
- ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง	๗๑
- ตัวอย่างรายงานการสืบสวนข้อเท็จจริง	๗๓
- ตัวอย่างรายงาน บันทึกข้อความ	๗๕
- ตัวอย่างบันทึกการว่ากล่าวตักเตือน	๗๗
- ตัวอย่างหนังสือทัศน์บน	๗๘
- กรณีตัวอย่าง	๗๙
บทที่ ๔ การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จรรยาของข้าราชการกรมที่ดิน และค่านิยมหลักของกรมที่ดิน	
หมวด ๑ กระบวนการและกลไกการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	
- กระบวนการจัดการกรณีข้อสงสัยหรือทักท้วงว่ามีการกระทำขัดประมวลจริยธรรม	๘๗
- กลไกการดำเนินการ กรณีสงสัย/ทักท้วงว่ากระทำการขัดประมวลจริยธรรม	๘๘
หมวด ๒ กระบวนการจัดการและกลไกการดำเนินการกรณีมีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	
- กระบวนการจัดการกรณีมีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม	๘๘
- กลไกการดำเนินการกรณีฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม	๘๙
- การพิจารณาข้อร้องเรียนในเบื้องต้น การสืบสวนข้อเท็จจริง	๘๙
- ขั้นตอนการรับข้อร้องเรียนและวิธีพิจารณาข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการฝ่าฝืนจริยธรรม	๙๘
- กำหนดขั้นตอน บทลงโทษ	๙๙
หมวด ๓ การประพฤติปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน และค่านิยมหลักกรมที่ดิน	
- กลไกการขับเคลื่อนข้อบังคับกรมที่ดิน ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และค่านิยมหลักกรมที่ดิน	๑๐๑
- กระบวนการจัดการกรณีมีการฝ่าฝืนจรรยาข้าราชการ	๑๐๒
- การไม่ปฏิบัติตามค่านิยมหลัก	๑๐๔

สารบัญภาคผนวก

	หน้า
ภาคผนวก ๑ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	
- หมวด ๑ บททั่วไป	๑๐๕
- หมวด ๒ จริยธรรมข้าราชการพลเรือน	๑๐๖
- หมวด ๓ กติกาและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม	
ส่วนที่ ๑ องค์กรคุ้มครองจริยธรรม	๑๑๒
ส่วนที่ ๒ ระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม	๑๑๖
ภาคผนวก ๒ พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ (ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรม และความโปร่งใส)	
- มาตรา ๓๔	๑๑๘
- มาตรา ๗๒	๑๑๘
- มาตรา ๗๓	๑๑๘
ภาคผนวก ๓ ข้อบังคับกรมที่ดิน ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน และค่านิยมหลัก กรมที่ดิน	
- จรรยาข้าราชการกรมที่ดิน	๑๒๐
- ค่านิยมหลักกรมที่ดิน	๑๒๒
เอกสารอ้างอิง	๑๒๕

“ข้าราชการผู้ปฏิบัติ บริหารงานของแผ่นดิน
จะต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ โดยเต็มกำลังความสามารถ
ด้วยอุดมคติ ด้วยความเข้มแข็ง เสียสละ และระมัดระวัง
ให้การทุกอย่างในหน้าที่ เป็นไปอย่างถูกต้อง
และเที่ยงตรงเป็นกลาง ด้วยความระลึกว่า
การปฏิบัติตัวปฏิบัติงาน ของตนมีผลเกี่ยวเนื่องถึง
ประโยชน์ส่วนรวมของบ้านเมือง และของประชาชนทุกคน”

พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสวันข้าราชการพลเรือน ปีพุทธศักราช ๒๕๔๓

วิสัยทัศน์

“เป็นศูนย์ข้อมูลที่ดินและแผนที่แห่งชาติ สู่การบริการที่เป็นเลิศ”

พันธกิจ

๑. บริหารจัดการข้อมูลที่ดิน และแผนที่เพื่อสนับสนุนการนำไปใช้ประโยชน์ทุกภาคส่วน
๒. ให้บริการเกี่ยวกับที่ดิน เพื่อคุ้มครองสิทธิในที่ดินของประชาชนด้วยความถูกต้อง และเป็นธรรม
๓. บริหารจัดการที่ดินของรัฐให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด
๔. ส่งเสริมและดำเนินการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ

๑. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
๓. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
๔. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
๕. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
๖. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
๗. เข้าใจ เรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
๘. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
๙. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๑๐. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่ายและพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
๑๑. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
๑๒. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

ค่านิยมหลักกรรมที่ดิน

ACCEPT		
Accountability	:	รู้รับผิดชอบ
Customer Service	:	มอบจิตบริการ
Communication	:	สื่อสารเลิศล้ำ
Ethic	:	จริยธรรมนำจิตใจ
People Development	:	ฝึกฝนเรียนรู้
Teamwork	:	มุ่งสู่ความร่วมมือ

ข้อบังคับกรรมที่ดิน ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

- ข้อ ๑ ยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง
- ข้อ ๒ ซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ
- ข้อ ๓ โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
- ข้อ ๔ ไม่เลือกปฏิบัติ
- ข้อ ๕ มุ่งผลสัมฤทธิ์
- ข้อ ๖ มีจิตบริการ
- ข้อ ๗ ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ข้อ ๘ รักศักดิ์ศรีของตนเองและเกียรติภูมิขององค์กร

ภารกิจของกรมที่ดิน

ภารกิจตามประมวลกฎหมายที่ดิน

- การดำเนินงานออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้ราษฎร
- ให้บริการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น

-รังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงในที่ดิน
สาธารณประโยชน์และในที่ราชพัสดุ
การรังวัดและทำแผนที่

- จัดที่ทำกินให้ประชาชนตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ภารกิจตามกฎหมายอื่น

- การควบคุมการจัดสรรที่ดิน

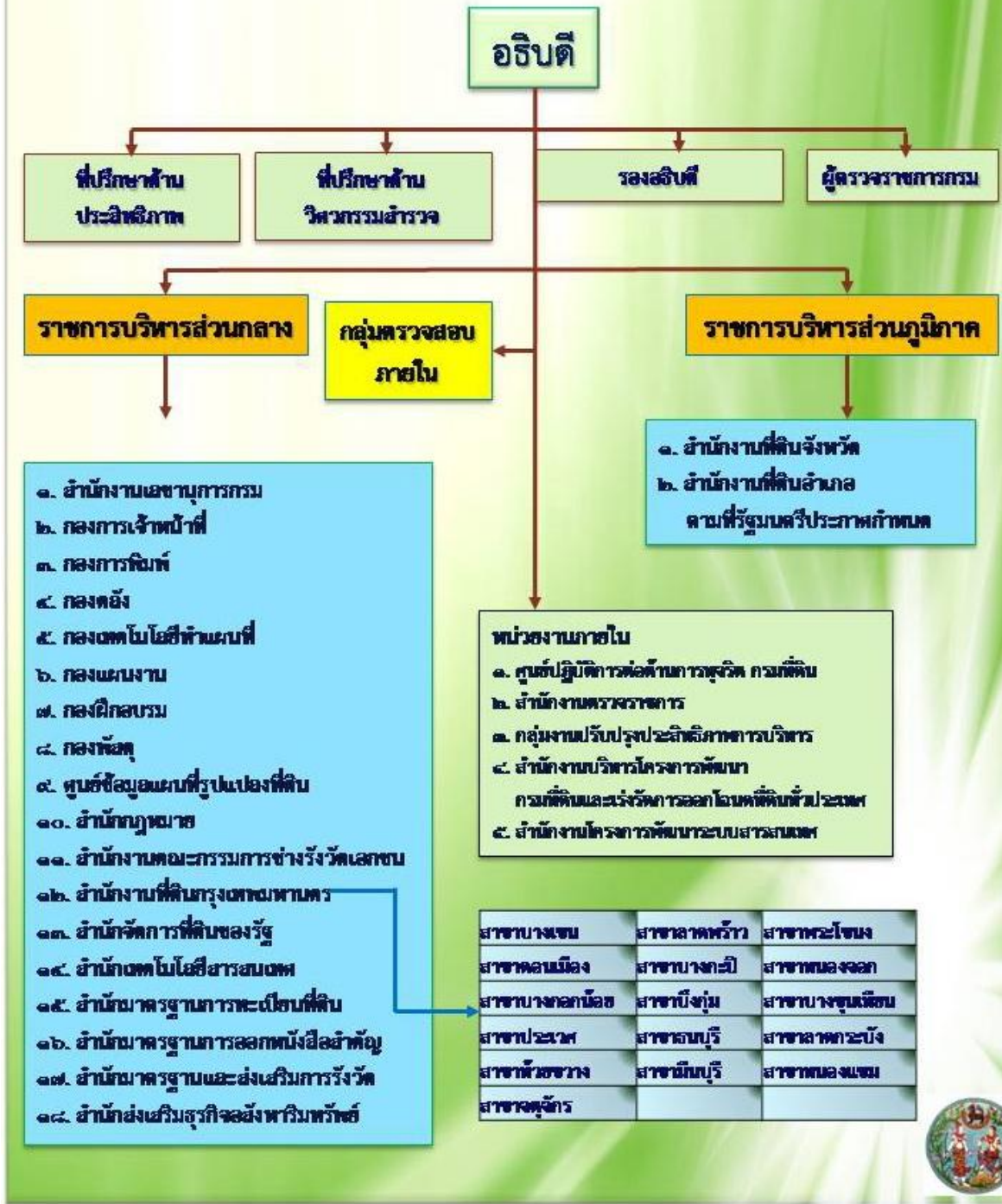
- การจดทะเบียนอาคารชุด

- การควบคุมช่างรังวัดเอกชน

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการกรมที่ดิน

(กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๗ ประกาศราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๘)

บทที่ ๑

บทนำ

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เป็นต้นมา แต่ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ยังมีจำนวนไม่มากนัก ดังนั้น ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน (กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน เดิม) จึงได้จัดทำคู่มือประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนขึ้นเพื่อนำสาระสำคัญการปฏิบัติตนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมที่ดินมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางมิให้เกิดกรณีฝ่าฝืนจริยธรรมได้

หมวด ๑

เรื่องทั่วไป

๑.๑ วัตถุประสงค์ของการจัดทำคู่มือ

๑.๑.๑ เพื่อให้บุคลากรของกรมที่ดินมีแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

๑.๑.๒ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนให้บุคลากรกรมที่ดินและสามารถถ่ายทอดให้บุคลากรรุ่นต่อไปได้

๑.๑.๓ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของบุคลากรกรมที่ดินให้ประพฤติปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อลดปัญหาการร้องเรียนการกระทำผิด ฝ่าฝืน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมของเจ้าหน้าที่

๑.๒ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๒.๑ บุคลากรกรมที่ดินมีจิตสำนึกในคุณธรรม จริยธรรม และดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมสมความคาดหวังของประชาชนผู้รับบริการ

๑.๒.๓ บุคลากรกรมที่ดิน มีความรู้ ความเข้าใจในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

๑.๓ นิยามศัพท์และแนวคิดสำคัญ

คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และจรรยาบรรณในสังคม

๑.๓.๑ “คุณธรรม” ตรงกับภาษาอังกฤษ ว่า “ Morality หรือ Virtue” ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายความหมาย ดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๓ คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี เป็นสภาพคุณงามความดีทางความประพฤติและจิตใจ ซึ่งสามารถแยกออกเป็น ๒ ความหมาย คือ

๑) ความประพฤติดีงาม เพื่อประโยชน์สุขแก่ตนและสังคม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากหลักศีลธรรมทางศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรม ประเพณี หลักกฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพ ๒) การรู้จักไตร่ตรองว่าจะไรควรทำ ไม่ควรทำ และอาจกล่าวได้ว่า คุณธรรม คือ จริยธรรมแต่ละข้อที่นำมาปฏิบัติจนเป็นนิสัย เช่น เป็นคน ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีความรับผิดชอบ

ประกาศรี สืออำไพ (๒๕๕๐, ๗) กล่าวว่า คุณธรรม (Moral) คือหลักธรรมจริยาที่สร้างความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในทางศีลธรรม มีคุณงามความดีภายในจิตใจอยู่ในขั้นสมบูรณ์จนเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ความยินดี การกระทำที่ดีย่อมมีผลผลิตของความดีคือความชื่นชมยกย่อง ในขณะที่กระทำ ความช่วยเหลือ นำความเจ็บปวดมาให้ การเป็นผู้มีคุณธรรม คือ การปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ดีงาม ความเข้าใจในเรื่องการกระทำดีมีคุณธรรมเป็นเกณฑ์สากลที่ตรงกัน เช่น การไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เบียดเบียน ไม่ลักขโมย ไม่ประพฤติผิดในกาม เป็นต้น สภาพการณ์ของการกระทำความดีคือ ความเหมาะสม ความควรต่อ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถสั่งสอนอบรมให้ปฏิบัติตามมาตรฐานของพฤติกรรมที่ถูกต้อง มีสติสัมปชัญญะ รับผิดชอบชั่วดีตามทำนองคลองธรรม มีจิตใจลักษณะนิสัยหรือความตั้งใจที่ดีงาม

พุทธทาสภิกขุ (๒๕๐๕, ๓) ได้ให้อธิบายคำว่า คุณธรรม ไว้ว่า คุณ หมายถึง ค่าที่มีอยู่ในแต่ละสิ่ง ซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งความยึดถือ เป็นไปได้ทั้งทางดีและทางร้าย คือ ไม่ว่าจะทำให้จิตใจยินดีหรือ ยินร้าย ก็เรียกว่า “คุณ” ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของมัน ส่วนคำว่า ธรรม มีความหมาย ๔ อย่าง คือ ๑) ธรรมะ คือ ธรรมชาติ ๒) ธรรมะ คือ กฎของธรรมชาติที่เรามีหน้าที่ต้องเรียนรู้ ๓) ธรรมะ คือ หน้าที่ตาม กฎของธรรมชาติ เรามีหน้าที่ต้องปฏิบัติ ๔) ธรรมะ คือ ผลจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น เรามีหน้าที่จะต้อง มีหรือใช้มันอย่างถูกต้อง

วศิน อินทสระ (๒๕๔๙, ๑๙๙) ได้กล่าวถึง คุณธรรม ไว้ว่าหมายถึง อุบิสัยอันดีงามซึ่ง สัมสมอยู่ในดวงจิต อุบิสัยนี้ได้มาจากความพยายาม และความประพฤติที่ดีต่อกันมาเป็นเวลานาน

ทิศนา แคมมณี (๒๕๔๖, ๔) คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะหรือสภาวะภายในจิตใจของ มนุษย์ที่เป็นไปในทางที่ถูกต้อง ดีงาม ซึ่งเป็นภาวะนามธรรมอยู่ในจิตใจ

ลิขิต ธีรเวคิน (๒๕๔๘, ๑๗) ได้ให้ความหมาย คุณธรรม หมายถึง จิตวิญญาณของปัจเจก บุคคลศาสนาและอุดมการณ์เป็นดวงวิญญาณของปัจเจกบุคคลและสังคมด้วยปัจเจกบุคคลต้องมีวิญญาณ สังคมต้องมีจิตวิญญาณคุณธรรมของปัจเจกบุคคลอยู่ที่ การกล่อมเกลารเรียนรู้โดยพ่อ-แม่ สถาบันการศึกษา ศาสนา พรรคการเมืองและองค์กรของรัฐ

วีระ บำรุงรักษ์ (๒๕๒๓) คุณธรรม หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด (Mental Attitude) หรือ สภาพจิตใจที่เป็นกุศล คุณธรรมเป็นพื้นฐานของการแสดงออกเน้นการกระทำ พฤติกรรมหรือกิจกรรม ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น สภาพจิตใจที่เป็นกุศลที่เรียกว่า “คุณธรรม” นี้ เกิดขึ้นได้เพราะจิตรู้จัก ความจริง (Truth) ความดี (Goodness) และความงาม (Beauty)

สรุปได้ว่า “**คุณธรรม**” เป็นคุณลักษณะของความรู้สึกรู้สึกนึกคิด หรือสภาวะจิตใจที่เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องและดีงาม ที่สั่งสมอยู่ในจิตใจของมนุษย์เป็นเวลายาวนาน เป็นตัวกระตุ้นให้มีการประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่ดีงาม คุณธรรมเป็นสิ่งที่ดีงามทางจิตใจ เป็นคุณค่าของชีวิตในการบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่เพื่อนมนุษย์ ให้เกิดความรักสามัคคี ความอบอุ่นมั่นคงในชีวิต ดังนั้นคุณธรรมเป็นบ่อเกิดของจริยธรรม

๑.๓.๒ “จริยธรรม” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “ Moral หรือ Morality หรือ Ethics หรือ Ethics rule ” มาจากคำว่า จริย + ธรรมะ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้ความหมายไว้ดังนี้ “**จริย**” แปลว่า ความประพฤติ หรือกริยาที่ควรประพฤติ “**ธรรม**” แปลว่า สภาพคุณงามดี ดังนั้น คำว่า “**จริยธรรม**” ความประพฤติปฏิบัติที่โดยสภาพแล้วถือเป็นสิ่งที่ดีงาม

พระพรหมคุณาภรณ์ (๒๕๔๖, ๑๕) ได้กล่าวถึง จริยธรรม ไว้ว่า เป็นเรื่องของการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ ดังนี้ ๑) พฤติกรรมทางกาย วาจา และการใช้อินทรีย์ ในการสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ๒) จิตใจของเรา ซึ่งมีเจตจำนง ความตั้งใจ แรงจูงใจที่จะทำให้เรามีพฤติกรรมสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างไร ตามภาวะและคุณสมบัติต่างๆ ของจิตใจนั้นๆ ๓) ปัญญา ความรู้ ซึ่งเป็นตัวชี้ทางให้ว่าเราจะสัมพันธ์อย่างไรจึงจะได้ผล และเป็นตัวจำกัดขอบเขตว่าเราจะสัมพันธ์กับอะไร จะใช้พฤติกรรมได้แค่ไหน เรามีปัญญา มีความรู้แค่ไหน เราก็ใช้พฤติกรรมได้ในขอบเขตนั้น ถ้าเราขยายปัญญาความรู้ออกไป เราก็มีพฤติกรรมที่ซับซ้อนและได้ผลดียิ่งขึ้น

พระราชชัชวารี (ภิกขุพุทธทาส อินทปัญโญ) (๒๕๑๑, ๘) ได้ให้ความหมาย จริยธรรม หมายถึง สิ่งพึงประพฤติจะต้องประพฤติ

วิทย์ วิศทเวทย์ (๒๕๓๘, ๑๒) ได้ให้ความหมาย จริยธรรม คือ ความประพฤติตามค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยใช้วิชาจริยศาสตร์มาวิเคราะห์แยกแยะว่าสิ่งใดดี ควรกระทำและสิ่งใดชั่วควรละเว้น

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (๒๕๓๘, น. ๑๕) ได้ให้ความหมาย จริยธรรม หมายถึง มรรค คือวิธีปฏิบัติสายกลาง เพื่อนำมนุษย์ไปสู่จุดหมายของชีวิต

ทีศนา แคมมณี (๒๕๔๖, ๔) จริยธรรม เป็นการแสดงออกทางการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรม

สุลักษณ์ ศิวรักษ์ (๒๕๕๐) ได้ให้ความหมาย จริยธรรม คือ หลัก หรือหัวข้อแห่งความประพฤติปฏิบัติเพื่อเกิดปกติสุขในสังคม ไม่ให้มีการเอารัดเอาเปรียบกันหรือมีได้ก็แต่บ่อย ให้เกิดความมั่งคั่ง มั่นคงทั้งส่วนตนและส่วนท่าน

สมคิด บางโม (๒๕๕๔, ๑๒) ได้ให้ความหมาย จริยธรรม หมายถึง หลักหรือข้อความประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ดีงามตามหลักคุณธรรม ตลอดจนการมีปัญญาไตร่ตรองด้วยเหตุผลว่า อะไรดี ควรประพฤติ อะไรไม่ดี ไม่ควรประพฤติ

สรุปได้ว่า “จริยธรรม” เป็น ความประพฤติ กิริยา หรือสิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติ ในทางที่ถูกต้อง ดีงามและเหมาะสม ซึ่งจะสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรม

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า “คุณธรรม” เป็นลักษณะความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทางจิตใจ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในแต่ละบุคคล ส่วน “จริยธรรม” เป็นลักษณะการแสดงออกของร่างกายทางการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรมนั่นเอง

๑.๓.๓ “จรรยา” คือความประพฤติและการปฏิบัติ ที่ถือว่ามี ความถูกต้อง ดีงาม ควรทำตามหลักจริยธรรมของกลุ่มบุคคลในอาชีพหนึ่ง ๆ เช่น จรรยาแพทย์ จรรยาข้าราชการ ฯลฯ และอาจกำหนดอย่างชัดเจนเป็นข้อ ๆ เรียกว่า **จรรยาบรรณ (Code of Ethics)**

“จรรยาบรรณ หรือจรรยาในการปฏิบัติงาน” (Work Ethics) หมายถึง คุณความดีที่บุคคลที่ทำงานยึดเป็นข้อปฏิบัติ โดยกฎหมายใช้เป็นสิ่งบังคับบุคคลโดยทั่วไป ส่วนผู้ประกอบการอาชีพควรมีมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรม (Code of Ethics) เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพว่าควรปฏิบัติหน้าที่อย่างไรจึงมีประสิทธิภาพสูงสุด ควรดำรงตนในสังคมอย่างไรจึงมีความเหมาะสมเพื่อรักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิแห่งอาชีพ ซึ่งในความหมายนี้ ถือเป็น Ethical Standard คือ การแสวงหาความดีที่ควรยึดถือว่าควรเป็นอย่างไร และนำมาใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติมีความหมายครอบคลุมกว้างขวางกว่ากฎหมายและกฎระเบียบ แต่มีจุดอ่อนคือ ขาดบทบังคับการลงโทษเมื่อมีการละเมิด ซึ่งในบางประเทศ บางสังคม จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดเป็นข้อบังคับให้ประพฤติปฏิบัติ โดยมีองค์การควบคุม เช่น ประมวลมาตรฐานพฤติกรรมของแต่ละอาชีพ (Code of Conduct) ซึ่งเป็นพฤติกรรมตามจรรยาวิชาชีพ

๑.๓.๔ “ค่านิยม” (Value) เป็นลักษณะทางจิตที่นักวิชาการให้ความหมายอย่างน้อย ๔ ประการ ได้แก่ ประการแรก ค่านิยม หมายถึง สิ่งสำคัญซึ่งนักวิชาการสามารถวัดได้ในหลายรูปแบบ เช่น การให้เรียงลำดับความสำคัญของลักษณะต่างๆ (Rokeach, ๑๙๗๓ : สุนทรี โคมิน และสนิทธสมักรการ, ๒๕๒๒) การเปรียบเทียบลักษณะเป็นคู่ ๆ (เปรมสุริย์ เชื่อมทอง, ๒๕๓๖) และการวัดโดยมาตรประเมินรวมค่า (อุบล เลี้ยววาริณ, ๒๕๓๔) เป็นต้น ประการที่สอง ค่านิยม หมายถึง การรวมกลุ่มของความเชื่อ ความคิด และความรู้สึกต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในการเลือก/การประเมินบุคคลและสถานการณ์อื่น และความคิดเห็น ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล (Robinson & Shaver, ๑๙๗๓) ประการที่สาม ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่น่าปรารถนาของบุคคลในด้านต่างๆ เช่น การเมือง สังคม เศรษฐกิจ ศาสนา เป็นต้น และประการสุดท้าย ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่น่าปรารถนา มีลักษณะที่ดีงามถูกต้อง ใกล้เคียง กับคุณธรรมและจริยธรรม

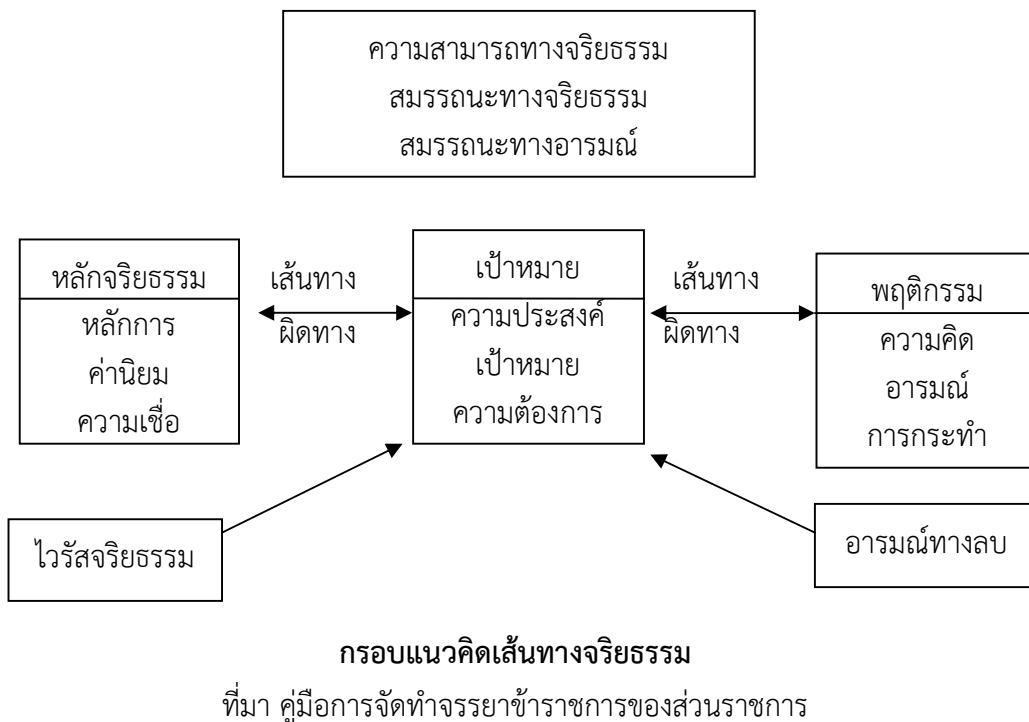
ค่านิยมอาจปรากฏใน ๔ ระดับ คือ หนึ่ง ระดับโลก หรือนานาชาติ เป็นค่านิยมที่ประชาชนในโลกมีความเห็นที่สอดคล้องกัน ซึ่งค่านิยมเหล่านี้ อาจเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เช่น ในอดีตค่านิยมเกี่ยวกับความรักชาติมีความสำคัญ แต่ในปัจจุบัน ค่านิยมเกี่ยวกับการไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดกลับมีความสำคัญเพราะการมีเทคโนโลยีที่สามารถเชื่อมคนได้ทั้งโลก และการเน้นเกี่ยวกับธุรกิจการค้าทำให้

ลดความเป็นชาตินิยมลง เป็นต้น สอง ระดับประเทศ หรือสังคม ในแต่ละประเทศมีค่านิยมที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม รากฐานของประเทศชาตินั้น เช่น บางประเทศให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์หรือพวกพ้อง (Collectivism) ในขณะที่บางประเทศกลับให้ความสำคัญเกี่ยวกับความเป็นตัวของตัวเอง เน้นอัตตบุคคล (Individualism) (Triandis, ๑๙๙๕ : Triandis & Gelfand, ๑๙๙๘) สาม ระดับกลุ่มในสังคมหนึ่ง ๆ คนในประเทศเดียวกัน แต่มีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ เช่น เชื้อชาติ ศาสนา ฐานะการศึกษา เป็นต้น บุคคลแต่ละกลุ่มนี้ก็จะมีความค่านิยมที่แตกต่างกัน (Kohn, ๑๙๖๙) และ สี่ ระดับภายในบุคคล มักเป็นค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปตามวัย (Kohlberg, ๑๙๗๖) เนื่องจากความสามารถทางการรู้ การคิด หรือสติปัญญา มีการเปลี่ยนแปลง หรือมีประสบการณ์ทางสังคมเพิ่มขึ้น เช่น ค่านิยมในการทำงาน (Hofstede, ๑๙๘๐) เป็นต้น

ความหมายของคำว่า “ค่านิยม” (Value) ซึ่งสรุปรวมได้ว่า หมายถึง สิ่งที่บุคคลเห็นว่า เป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่าสิ่งอื่นๆ ในกาลเทศะหนึ่ง ๆ แตกต่างไปตามกลุ่มบุคคลและวัฒนธรรม เช่น การมี การศึกษาสูง ความกตัญญูต่อบิดามารดา และครูอาจารย์ในบางสังคมและวัฒนธรรมเห็นว่า สองสิ่งนี้ สำคัญมาก แต่บางสังคมเห็นว่าการศึกษาสูง ๆ ไม่สำคัญ ส่วนความกตัญญูเป็นสิ่งสำคัญในอันดับต่ำ ๆ เนื่องจากมีสิ่งอื่นสำคัญกว่าความกตัญญู เช่น ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และความเสียสละ เป็นต้น

คุณธรรมและค่านิยมต่างๆ เป็นสาเหตุของการทำดีละเว้นความชั่ว ซึ่งมีคนมักเข้าใจว่า หากบุคคลมีคุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสมแล้ว จะเป็นผู้มีพฤติกรรมทางจริยธรรมที่เหมาะสมด้วย แต่จากการศึกษาวิจัยทางจิตวิทยาพบว่า การที่บุคคลรู้ว่าจะไรดี ชั่ว เหมาะสมหรือสำคัญนั้นไม่เพียงพอ ทำให้เขามีพฤติกรรมตามนั้น (Wright, ๑๙๗๕) คนที่ทำผิดกฎหมายมิได้ทำไปเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่ทำผิดทั้งที่รู้ว่าเป็นความผิด นักวิชาการพบว่า ลักษณะทางจิตใจที่จำเป็นต้องมีอยู่ในบุคคลและทำให้ คนทำความดีอย่างจริงจังและสม่ำเสมอคือ จริยธรรม

คุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Morality) เป็นเครื่องกำหนดมาตรฐานพฤติกรรมที่ ทรงอิทธิพลต่อความสัมพันธ์กับเราและผู้อื่น ดังนั้น กฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อความสัมพันธ์ของคนใน สังคมจะต้องมีรากฐานจากค่านิยม คุณธรรมที่ยอมรับโดยทั่วไป เช่นเดียวกับกฎหมายที่ควบคุมและ บังคับใช้กับพฤติกรรมที่ทำลายสัมพันธ์ภาพในสังคมซึ่งถูกกำหนดขึ้นโดยค่านิยม คุณธรรมที่สังคม โดยรวมยอมรับเช่นเดียวกัน กฎหมาย กฎเกณฑ์เหล่านี้จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทาง สังคม ที่คงอยู่จากรากฐานค่านิยม คุณธรรมที่เหมือนกัน **ประการสำคัญ** คุณธรรม จริยธรรมในสังคมยัง เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรม จริยธรรมที่ดีนั้นอยู่นอกกฎเกณฑ์ของสังคม มิได้มีระบุอยู่ในกฎหมาย อาทิเช่น ความรัก การรักษาพันธสัญญา ความโอปอ้อมอารี เป็นคุณธรรมที่แสดงให้เห็นถึงสังคมที่อยู่ ร่วมกันอย่างมีคุณภาพและเป็นสุข คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมนี้อยู่เหนือกฎเกณฑ์หรือกฎหมายของ สังคมเป็นการประยุกต์ใช้อุดมการณ์หรือหลักการทางบวกของสังคม

หมวด ๒

ความสัมพันธ์ของจริยธรรม คุณธรรมกับกฎหมาย กฎเกณฑ์ของสังคม

๒.๑ ความสัมพันธ์ของจริยธรรม คุณธรรมกับกฎหมาย กฎเกณฑ์ของสังคม

เมื่อเกิดเหตุการณ์ในสังคมที่ซ้ำๆกัน บุคคลส่วนใหญ่ได้ตัดสินใจแสดงพฤติกรรมที่คงที่เหมือนกันต่อเหตุการณ์นั้นๆ จนกลายเป็นประเพณีหรือเรื่องปกติที่คนส่วนใหญ่สังเกตเห็นและพึงพอใจเพื่อจะใช้ตัดสินใจเหตุการณ์ในกรณีที่เหมือนกัน จนกลายเป็นกฎเกณฑ์ทางสังคมและกฎหมายในที่สุด เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการจราจร ดังนั้น เจตนารมณ์ของกฎหมาย กฎเกณฑ์ของสังคมต่างๆ จึงเป็นรากฐานสำหรับการตัดสินใจที่คงที่ เมื่อเราต้องการมีสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ เพื่อการดำรงอยู่ของสังคม

เจตนารมณ์ของกฎหมายและกฎเกณฑ์ทางสังคม

- เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่คงที่ในสังคม ระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับรัฐบาล บุคคลกับภาคเอกชน และหรือ ระหว่างภาคเอกชนด้วยกันเอง
- เตรียมข้อกำหนด บทลงโทษ จัดการกับพฤติกรรมที่ทำลายความสัมพันธ์อันดีในสังคม
- ให้การเรียนรู้แก่บุคคลได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขภายใต้ข้อกำหนด และความคาดหวังของสังคม

เมื่อวิเคราะห์เจตนารมณ์ ๓ ประการของกฎหมายและกฎเกณฑ์ของสังคมแล้ว จะพบว่า จริยธรรมของสังคมนั้นเองที่เป็นรากฐานของกฎหมาย เป็นวิสัยทัศน์ในการประยุกต์ใช้กฎหมายอย่าง ยุติธรรม

๒.๒ การผสมผสานของจริยธรรมและกฎหมาย กฎเกณฑ์ของสังคมราชการ

การผสมผสานระหว่างจริยธรรมและกฎเกณฑ์ กฎหมายต่างๆ เป็นสิ่งจำเป็นโดยเฉพาะสำหรับ ข้าราชการ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีในประชาชนทั่วไป เนื่องจากข้าราชการเป็นส่วนหนึ่งของภาครัฐซึ่งได้รับ มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่และภารกิจที่จำเป็นในการดูแลสิทธิ ความชอบธรรมของประชาชนในสังคม ภายใต้อุดมการณ์ค่านิยมหลักที่ข้าราชการยึดถือและปฏิบัติ

ด้วยหลักการดังกล่าว รัฐได้ตราระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการพลเรือนและกฎหมายอื่นๆ เพื่อการปฏิบัติภารกิจของภาครัฐที่ต้องสัมพันธ์กับบุคคล ระหว่าง บุคคลและองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน และระหว่างผู้ประกอบการด้วยกัน นอกเหนือสิ่งอื่นใด เพื่อสร้าง ความเชื่อมั่นให้แก่สาธารณชนในวิถีทางที่ข้าราชการปฏิบัติภายใต้ระเบียบและกฎหมายต่างๆ ที่รัฐบาลกำหนดให้ภาครัฐกระทำ ส่วนหนึ่งคือกฎเกณฑ์ที่อธิบายคุณธรรม ค่านิยมพื้นฐานที่ข้าราชการ ทุกคนประพฤติปฏิบัติ หรือในคู่มือนี้เรียก **จรรยาข้าราชการ** อีกส่วนหนึ่งคือค่านิยมขององค์กรซึ่งเป็น กฎเกณฑ์ที่ครอบคลุมการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงาน

คุณธรรมจริยธรรมของข้าราชการที่กำหนดให้ยึดถือเป็นหลัก ๘ ประการนั้น เป็นสิ่งที่ภาครัฐไทย ยึดถือว่าถูกต้อง เทียงตรง เป็นมาตรฐานที่ใช้ยึดถือในการตัดสินใจกระทำภารกิจ โดยปราศจากความ ขัดแย้งกับผลประโยชน์สาธารณะ การยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม เป็นคุณลักษณะที่เป็น องค์กรรวมของบุคคล รวมทั้งองค์กร

จริยธรรมหรือความเที่ยงธรรมขององค์กร (Integrity of organization) แสดงให้สังคมได้รับ ทราบจากการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมและการบังคับใช้ รวมทั้งระบบหรือกระบวนการในการ ปฏิบัติตาม ทั้งผล ในการปฏิบัติขึ้นอยู่กับมาตรฐานทางจริยธรรม จะต้องคงที่ **และที่สำคัญที่สุดคือ “ข้าราชการ” จะต้องยึดถือเป็นหลักภายในจิตใจ ปฏิบัติจนเป็นนิสัยในการทำงาน จนกระทั่งกลายเป็น วัฒนธรรมองค์กรรวมขององค์กร**

๒.๓ จริยธรรม คุณธรรม วิชาชีพนิยม และจรรยาของข้าราชการพลเรือนไทย

ประเทศไทยได้ใช้หลักจริยธรรมในการปกครองบ้านเมืองมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาโดยนำ แนวคิดทางด้านการเมือง การปกครอง ตลอดจนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มาจากประเทศมหาอำนาจ ตะวันตก จนกระทั่งสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการปรับปรุงประเทศให้ สอดคล้องกับแนวทางของประเทศตะวันตก การปรับปรุงประเทศที่สำคัญคือ การปฏิรูปการปกครองและ ระบบราชการ (วริยา ชินวรรณ, ๒๕๓๙) โดยมุ่งพัฒนาวิชาชีพและข้าราชการไทยให้มีความเข้มแข็ง มีความรู้ความสามารถ ที่จะต่อสู้กับศัตรูจากภายนอกประเทศได้ **ทำให้เกิด จรรยาบรรณวิชาชีพ** ขึ้น เพื่อควบคุมความประพฤติของข้าราชการ

หลักจริยธรรมของข้าราชการมีรากฐานมาจากหลายแหล่งด้วยกัน อาทิเช่นจากอิทธิพลของพระพุทธศาสนา และจากกฎหมายหรือวินัย มีดังนี้

หลักจริยธรรมที่ได้จากอิทธิพลของพระพุทธศาสนาได้แก่ ทศพิธราชธรรม ราชวสดีธรรม ฯลฯ

ทศพิธราชธรรม แปลว่า ธรรมของพระมหากษัตริย์ ซึ่งมีใช้พระมหากษัตริย์เท่านั้นที่ควรปฏิบัติตาม ข้าราชการทั่วไปก็ควรปฏิบัติด้วย ทศพิธราชธรรมมี ๑๐ ประการ ได้แก่ ๑) ทาน ๒) ศีลหรือความประพฤติที่ดีงาม ๓) การบริจาต หรือการยอมสละผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อส่วนรวม ๔) ความเป็นคนตรง ๕) ความสุภาพอ่อนโยนต่อชนทั้งปวง ๖) ความเพียร ๗) ความไม่โกรธ ๘) ความไม่เบียดเบียน ๙) ความอดทน ๑๐) ความไม่ผิดพลาด หรือไม่คลาดจากธรรม

ราชวสดีธรรม คือ ธรรมที่เป็นหลักปฏิบัติราชการ มีทั้งหมด ๔๙ ข้อ สรุปได้เป็น ๓ กลุ่มใหญ่ ได้แก่ ๑) ธรรมที่ปฏิบัติเกี่ยวกับพระราชาโดยตรง ๒) ธรรมที่เกี่ยวกับการควบคุมตนเอง ๓) ธรรมที่เกี่ยวกับงานโดยตรง เช่น

๑. เมื่อเข้ารับราชการใหม่ๆ ยังไม่มีชื่อเสียง และยังมีได้มียศศักดิ์ ก็อย่ากล้าจนเกินพอดี และอย่าพลาดกลัวจนเสียราชการ

๒. ข้าราชการต้องไม่มั่งง่าย ไม่เลินเล่อเปลอสติ แต่ต้องระมัดระวังให้ต้อยอยู่เสมอ ถ้าหัวหน้าทราบความประพฤติ สติปัญญา และความซื่อสัตย์สุจริตแล้ว ย่อมไว้วางใจและเผยความลับให้ทราบด้วย

๓. ไม่พึงเห็นแก่หลังนอน จนแสดงให้เห็นเป็นการเกียจคร้าน

จะเห็นได้ว่า หลักจริยธรรมของข้าราชการปรากฏมาช้านานแล้ว โดยเริ่มต้นมาจากอิทธิพลทางศาสนา ปรากฏในกฎหมายหรือวินัยก่อน ต่อมาได้พัฒนาเป็นหลักจริยธรรมในวิชาชีพข้าราชการ และจรรยาบรรณของข้าราชการในที่สุด

๒.๔ คุณธรรมพื้นฐานของข้าราชการ

คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่คุณยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม มีประโยชน์มาก และมีโทษน้อยโดยสิ่งที่เป็นคุณธรรมในสังคมหนึ่งจะแตกต่างจากอีกสังคมหนึ่ง เนื่องมาจากวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ศาสนา การศึกษาและสภาพแวดล้อมของคนในสังคมนั้น (Wright , ๑๙๗๕ : อังใน ดวงเดือน พันธุมนาวิ , ๒๕๓๖)

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ (ศุภยสังเสริมจริยธรรม , ๒๕๔๘) ทรงพระราชนิพนธ์เรื่อง “หลักราชการ” ได้กำหนดคุณลักษณะที่ข้าราชการพึงมี ซึ่งถือเป็นหลักคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพข้าราชการ ๑๐ ประการ คือ

๑) ความสามารถ หมายถึง ความชำนาญในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ให้เป็นผลสำเร็จได้ดียิ่งกว่า ผู้มีโอกาสดูๆ กัน

๒) ความเพียร หมายถึง ความกล้าหาญไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากและบากบั่น เพื่อขจัดความขัดข้องให้จนได้ โดยใช้ความวิริยภาพมิได้ลดหย่อน

๓) ความมีไหวพริบ หมายถึง รู้จักสังเกตเห็นโดยไม่ต้องมีใครเตือนว่า เมื่อมีเหตุเช่นนั้นจะต้องปฏิบัติกรอย่างนั้น เพื่อให้บังเกิดผลที่ดีที่สุดแก่กิจการทั่วไป และรับทำการอันเห็นสมควรนั้นโดยเฉียบพลัน

๔) ความรู้เท่าถึงการณ์ หมายถึง รู้จักปฏิบัติการอย่างไร จึงจะเหมาะสมแก่เวลา และอย่างไร มีเหตุผลเหมาะสม ถึงจะเป็นประโยชน์สูงสุด

๕) ความซื่อตรงต่อหน้าที่ หมายถึง ตั้งใจกระทำการซึ่งได้รับมอบหมาย ให้เป็นหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

๖) ความซื่อตรงต่อคนทั่วไป หมายถึง ให้ประพฤติดูดีต่อคนทั่วไป รักษาตนให้เป็น คนที่เชื่อถือได้

๗) ความรู้จักนิสัยคน เป็นข้อที่มีความสำคัญสำหรับผู้มีหน้าที่ติดต่อกับผู้อื่น ไม่ว่าจะ เป็นผู้ใหญ่หรือผู้น้อย

๘) ความรู้จักผ่อนผัน หมายถึง ต้องเป็นคนที่รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว เมื่อใดควรตัดขาด และเมื่อใดควรโอนอ่อนหรือผ่อนผันได้ มิใช่แต่จะยึดถือหลักเกณฑ์หรือระเบียบอย่างเดียว ซึ่งจะ ก่อให้เกิดผลเสีย ควรจะยืดหยุ่นได้

๙) ความมีหลักฐาน ประกอบด้วยหลักสำคัญ ๓ ประการ คือ มีบ้านอยู่เป็นที่ เป็นทาง มีครอบครัวอันมั่นคง และตั้งตนไว้ในที่ชอบ

๑๐) ความจงรักภักดี หมายถึง ยอมเสียสละเพื่อประโยชน์แห่งชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์

โดยสามารถจำแนกเป็นคุณธรรมหลัก ๓ ประการ คือ คุณธรรมต่อตนเอง ได้แก่ ข้อ ๑ ถึงข้อ ๓ คุณธรรมต่อหน้าที่ ได้แก่ข้อ ๔ ถึงข้อ ๙ และคุณธรรมต่อพระมหากษัตริย์ ข้อ ๑๐ (กรรมผล ทองธรรมชาติ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว , ๒๕๔๗)

จริยธรรมหรือความเที่ยงธรรมของข้าราชการ (*Integrity of public officials*) เป็นเครื่องมือ ในการสร้างความเชื่อถือไว้วางใจ ความรับผิดชอบของข้าราชการต่อผลประโยชน์สาธารณะประชาชน และประเทศชาติ ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่รัฐ

- ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ตรงไปตรงมา (*Integrity*)
- ต้องไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในการทำงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง เมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม จะต้องยึดผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักเสมอ
- ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์ พร้อมรับผิดชอบ (*accountability*) ต่องาน และประชาชน
- ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นกลาง (*Impartial*) ปราศจากส่วนได้ส่วนเสีย และเปิดเผย

หมวด ๓ ว่าด้วยเรื่องผลประโยชน์

๓.๑ ผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน คือ ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflic of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

องค์กรสากล คือ Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) นิยามว่าเป็นความทับซ้อนระหว่างประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์สาธารณะที่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ดังนี้

ผลประโยชน์ทับซ้อน มี ๓ ประเภท คือ

๓.๑.๑ ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจริง (actual) มีความทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและสาธารณะเกิดขึ้น

๓.๑.๒ ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เห็น (perceived & apparent) เป็นผลประโยชน์ทับซ้อนที่คนเห็นว่ามี แต่จริง ๆ อาจไม่มีก็ได้ ถ้าจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนประเภทนี้อย่างขาดประสิทธิภาพ ก็อาจนำมาซึ่งผลเสียไม่น้อยกว่าการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจริง ข้อนี้แสดงว่าเจ้าหน้าที่ไม่เพียงแต่จะต้องประพฤติตนอย่างมีจริยธรรมเท่านั้น แต่ต้องทำให้คนอื่น ๆ รับรู้และเห็นด้วยว่าไม่ได้รับประโยชน์เช่นนั้นจริง

๓.๑.๓ ผลประโยชน์ทับซ้อนที่เป็นไปได้ (potential) ผลประโยชน์ส่วนตนที่มีในปัจจุบัน อาจจะทับซ้อนกับผลประโยชน์สาธารณะได้ในอนาคต

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการในการป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติราชการหลายประการ ดังปรากฏในหมวด ๒ ข้อ ๓ (๓) ข้อ ๕ (๑), (๒), (๓), (๔) ข้อ ๖ (๑), (๒), (๓) ข้อ ๗ (๔), (๕) ข้อ ๘ (๕) ข้อ ๙ (๑) เป็นต้น

หลักสำคัญของการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน มีดังนี้

- ชุมชนคาดหวังให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม โดยให้ผลประโยชน์สาธารณะมีความสำคัญอันดับต้น
- ความซื่อตรงต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ยังเป็นรากฐานของหลักนิติธรรม (ประชาชนทุกคนเสมอภาคภายใต้กฎหมาย และต้องได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม)
- ถ้าไม่จัดการผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างมีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ก็จะละเลยประโยชน์สาธารณะและให้ความสำคัญกับประโยชน์ส่วนตน หรือของคนบางกลุ่มแทน ซึ่งจะมีผลต่อการปฏิบัติงานและอาจนำไปสู่การประพฤติมิชอบในที่สุด

- ผลประโยชน์ทับซ้อนไม่ได้ผิดในตัวเอง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ก็มีชีวิตส่วนตน มีบางครั้งที่มีผลประโยชน์ส่วนตนจะมาขัดแย้งกับการทำหน้าที่ แต่ประเด็นคือต้องเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อนที่มี
- หน่วยงานภาครัฐต้องจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างโปร่งใส และพร้อมรับผิดชอบ มิฉะนั้นจะบั่นทอนความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน
- ปัจจุบันขอบเขตของผลประโยชน์ทับซ้อนขยายมากกว่าเดิม เนื่องจากมีการร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ทำให้ความสัมพันธ์ซับซ้อน/ซ้อนทับ มากขึ้น
- หน่วยงานควรตระหนักว่าผลประโยชน์ทับซ้อนจะเกิดขึ้นในการทำงาน และต้องพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการระบุและเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อน
- หน่วยงานต้องขจัดความเข้าใจผิดที่ว่าผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นเรื่องผิดในตัวเอง มิฉะนั้นคนก็จะพยายามปกปิด
- ผลประโยชน์ทับซ้อนจะเป็นสิ่งผิดก็ต่อเมื่อมีอิทธิพลต่อการทำงานหรือการตัดสินใจ กรณีนี้เรียกว่ามีการใช้หน้าที่ในทางมิชอบ หรือแม้แต่การฉ้อราษฎร์บังหลวง
- การจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนสร้างประโยชน์มากมายแก่หน่วยงาน เนื่องจาก
 - ลดการทุจริตประพฤตมิชอบ
 - สามารถแก้ข้อกล่าวหาเรื่องความลำเอียงได้ง่าย
 - แสดงความยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล
 - ประชาชนเชื่อมั่นว่าหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม และไม่มีผลประโยชน์แอบแฝง

๓.๒ ผลประโยชน์ส่วนตน (private interest)

ผลประโยชน์ส่วนตน คือ สิ่งใดๆ ที่มีผล ต่อบุคคล/กลุ่ม ไม่ว่าจะในทางบวกหรือลบ “ผลประโยชน์ส่วนตน” ไม่ได้ครอบคลุมเพียงผลประโยชน์ด้านการงานหรือธุรกิจของเจ้าหน้าที่ แต่รวมถึงคนที่ติดต่อสัมพันธ์ด้วย เช่น เพื่อน ญาติ คู่แข่ง ศัตรู เมื่อใดเจ้าหน้าที่ประสงค์จะให้คนเหล่านี้ได้หรือเสียประโยชน์ เมื่อนั้นก็ถือว่ามีเรื่องผลประโยชน์ส่วนตน มาเกี่ยวข้อง

ผลประโยชน์ส่วนตน มี ๒ ประเภท คือ ที่เกี่ยวกับเงิน (pecuniary) และที่ไม่เกี่ยวกับเงิน (non-pecuniary)

๓.๒.๑ ผลประโยชน์ส่วนตนที่เกี่ยวกับเงิน ไม่ได้เกี่ยวกับการได้มาซึ่งเงินทองเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวกับการเพิ่มพูนประโยชน์หรือปกป้องการสูญเสียของสิ่งที่มีอยู่แล้ว เช่น ที่ดิน หุ่น ตำแหน่งในบริษัทที่รับงานจากหน่วยงาน รวมถึงการได้มาซึ่งผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปตัวเงิน เช่น สัมปทาน ส่วนลดของขั้ว หรือของที่แสดงน้ำใจไมตรีอื่นๆ

๓.๒.๒ ผลประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับเงิน เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว หรือกิจกรรมทางสังคมวัฒนธรรมอื่นๆ เช่น สถาบันการศึกษา สมาคม ลัทธิ แนวคิด มักอยู่ในรูปความลำเอียง/อคติ/เลือกที่รักมักที่ชัง และมีข้อสังเกตว่าแม้แต่ความเชื่อ/ความคิดเห็นส่วนตัวก็จัดอยู่ในประเภทนี้

๓.๓ ผลประโยชน์สาธารณะ

ผลประโยชน์สาธารณะ คือ ประโยชน์ของชุมชนโดยรวม ไม่ใช่ผลรวมของผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคลและไม่ใช่ผลประโยชน์ของกลุ่มคน การระบุผลประโยชน์สาธารณะไม่ใช่เรื่องง่ายแต่ในเบื้องต้นเจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถให้ความสำคัญอันดับต้นแก่สิ่งนี้ โดย

- ทำงานตามหน้าที่อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ
- ทำงานตามหน้าที่ตามกรอบและมาตรฐานทางจริยธรรม
- ระบุผลประโยชน์ทับซ้อนที่ตนเองมีหรืออาจจะมีและจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ
- ให้ความสำคัญอันดับต้นแก่ผลประโยชน์สาธารณะ มีความคาดหวังว่าเจ้าหน้าที่ ต้องจำกัด

ขอบเขตที่ประโยชน์ส่วนตนจะมามีผลต่อความเป็นกลางในการทำหน้าที่

- หลีกเลี่ยงการตัดสินใจหรือการทำหน้าที่ที่มีประโยชน์ทับซ้อน
- หลีกเลี่ยงการกระทำ/กิจกรรมส่วนตนที่อาจทำให้คนเห็นว่าได้ประโยชน์จากข้อมูลภายใน
- หลีกเลี่ยงการใช้ตำแหน่งหน้าที่หรือทรัพยากรของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตน
- ป้องกันข้อครหาว่าได้รับผลประโยชน์ที่ไม่สมควรจากการใช้อำนาจหน้าที่
- ไม่ใช่ประโยชน์จากตำแหน่งหรือข้อมูลภายในที่ได้ขณะอยู่ในตำแหน่ง ขณะที่ไปหา

ตำแหน่งงานใหม่

- หน้าที่สาธารณะของผู้ที่ทำงานให้ภาครัฐคือ การให้ความสำคัญอันดับต้นแก่ประโยชน์สาธารณะ (public interest) คนเหล่านี้ไม่จำกัดเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศเท่านั้น แต่ยังรวมถึงคนอื่น ๆ ที่ทำงานให้ภาครัฐ เช่น ที่ปรึกษาอาสาสมัคร

๓.๔ การรับไว้ซึ่งของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ

สิ่งแรกที่ควรพิจารณาคือของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ สมควรจะรับไว้หรือไม่ การพิจารณาประกอบด้วย ๒ ประเด็นหลัก ๑) สาเหตุของการเสนอการให้ และ ๒) การรับรู้ของสาธารณชนต่อการรับของ พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องหารือการเสนอการให้กับผู้บังคับบัญชา เพื่อให้เป็นที่มั่นใจได้ว่าการรับของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ นั้นได้รับการเห็นชอบ/อนุมัติแล้ว

เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐในการพิจารณาว่าเป็นการสมควรหรือไม่ที่จะรับของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ไว้ ศึกษาได้จากกรณีตัวอย่างในคู่มือเล่มนี้ และหากมีเหตุการณ์เฉพาะกรณี ให้หารือกับผู้บังคับบัญชา

๓.๔.๑ สาเหตุของการเสนอการให้

ประเภทของกำนัล/ของขวัญมักมากับความเสี่ยงที่แตกต่างกันที่ต้องพิจารณาและตัดสินใจว่าจะรับหรือไม่รับของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ นั้นๆ (ยังไม่รวมถึงการพิจารณาถึงสาเหตุว่าทำไมจึงมีการให้ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ นั้น)

- การให้ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ นั้น มีอิทธิพลในอนาคตหรือไม่ หากของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ เหล่านั้นเป็นการแลกเปลี่ยนซึ่งสิ่งที่ต้องการหรือไม่ในอนาคต ดังนั้น ไม่เป็นการสมควรที่จะมีการรับของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ นั้น

- การให้ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ นั้นเป็นการแสดงความขอบคุณหรือไม่ กรณีของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ เหล่านี้เป็นกรให้เพื่อตอบแทนต่อการปฏิบัติงานของบุคคลหรือหน่วยงาน (รวมถึงการให้ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ต่อบุคคลที่ปฏิบัติงานให้ด้วยหน้าที่ ซึ่งจริงแล้วไม่เป็นการสมควรที่จะปฏิเสธ) การรับของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ในกรณีนี้ ควรปฏิเสธหากคาดเดาได้ว่าจะมีการหวังผลในอนาคตต่อไป แต่ถือได้ว่าการรับของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ในกรณีนี้ถือได้ว่ามีความเสี่ยงน้อย

- ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ เป็นการแสดงความขอบคุณในฐานะตัวแทนขององค์กรหรือไม่ ซึ่งของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ในกรณีนี้มักจะเป็นผลผลิตที่เป็นของทั่วไปที่หาซื้อได้และเป็นการให้ที่ไม่เฉพาะเจาะจงหรือเป็นการส่วนตัว เช่น การให้ในฐานะที่เป็นตัวแทนการประชุมระหว่างองค์กร การรับของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ เหล่านี้ถือได้ว่ามีความเสี่ยงน้อย

- ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ เป็นการให้โดยประเพณีนิยมหรือไม่ การให้ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ เหล่านี้เป็นกรให้ระหว่างหน่วยงาน เป็นการให้หน่วยงานเจ้าภาพเมื่อมีการจัดการ/ดำเนินโครงการใดๆ ถึงแม้ว่าของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ เหล่านี้จะเป็นการแสดงความขอบคุณต่อองค์กร แต่ก็หมายถึงทุก ๆ บุคคลที่ร่วมจัดการ/ดำเนินโครงการให้เกิดขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นการให้หน่วยงานไม่ใช่เฉพาะเจาะจงบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น การรับของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ เหล่านี้ ถือได้ว่ามีความเสี่ยงน้อย

๓.๔.๒ การรับรู้ของสาธารณชนต่อการรับของ

การรับรู้ของสาธารณชนต่อการรับของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ว่ามีความเหมาะสม หรือสมควรมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น

- ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้กับข้าราชการ/พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้รับ) ถ้าเป็นในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ในฐานะที่จะเป็นผู้ให้บริการหรือเป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับการให้ใบอนุญาตใดๆ การออกกฎระเบียบที่เกี่ยวกับธุรกรรมใดๆ และ/หรือการให้การอนุมัติใดๆ การรับของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ เหล่านี้ถือได้ว่าไม่เหมาะสม

- ความโปร่งใสและการเปิดเผยของกำนัล/ของขวัญ ถ้าของกำนัล/ของขวัญได้ถูกเสนอให้กับข้าราชการ/พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐในที่สาธารณะ ถือได้ว่าการให้เช่นนั้นไม่ได้มีอิทธิพลใดๆ แอบแฝงซึ่งไม่เหมือนกับการให้ในที่ลับหรืออย่างไม่โจ่งแจ้ง

- มูลค่าของของกำนัลหรือของขวัญ ซึ่งถ้ามีมูลค่าสูง ทำให้เข้าใจได้ว่าการหวังผลตอบแทน

- ความถี่ในการให้ของกำนัล/ของขวัญ หน่วยงานควรคำนึงถึงความถี่ในการให้ของกำนัล/ของขวัญแก่ข้าราชการ/พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย เพราะการให้เพียงครั้งเดียวอาจไม่ถือได้ว่าเป็นแนวโน้มที่จะเป็นสาเหตุของการปฏิบัติงานไม่ชอบได้ แต่ถ้ามีความถี่เกินไปอาจเป็นสาเหตุให้

เกิดการกระทำที่ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบได้ (ทั้งนี้ ให้หมายถึงของกำนัล/ของขวัญที่มีมูลค่ารวมกันเกินกว่าสามพันบาทขึ้นไปต่อปี ซึ่งควรต้องมีการรายงานตามประกาศของ ป.ป.ช.)

๓.๔.๓ การให้เงินสด

การเสนอให้เป็นเงินสด พันธบัตร หุ้น หรืออื่นๆ ที่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันที ให้ปฏิเสธไม่ว่ากรณีใดๆ การรับเงินสดไม่ว่าในรูปแบบใด ถือเป็นการไม่ปฏิบัติตามนโยบายและฝ่าฝืนกฎระเบียบที่กำหนดไว้ รวมถึงระเบียบทางอาชญากรรมด้วย ให้ถือได้ว่าเป็นการติดสินบน ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อยู่ในฐานะที่จะปฏิเสธได้ ต้องแจ้งต่อผู้บังคับบัญชาทันที

๓.๔.๔ การให้ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ

หลักการรับให้ตามในข้อ ๕ ให้ใช้กับการให้ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ต้องให้ในฐานะผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งต้องเป็นการเป็นตัวแทนของหน่วยงาน และเป็นการให้บริการสาธารณะทั่วไป

๓.๔.๕ ความมีมิตรไมตรีจิต

การใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อการแสดงความมีมิตรไมตรีจิตควรพิจารณาว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกระทำ และไม่ควรเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในที่ปฏิบัติงานขององค์กรเอง (ควรต้องเป็นการไปเยือนหน่วยงานอื่นมากกว่า) แต่ในกรณีให้เห็นสมควรว่าต้องเป็นความจำเป็นที่จะต้องกระทำ เช่น

- เป็น/มีผู้มาเยือนหน่วยงานในฐานะตัวแทนหน่วยงานอื่น
- ผู้แทนทางธุรกิจ องค์กร สหภาพ หรือสื่อสารมวลชน และตัวแทนของรัฐบาล

และที่เห็นสมควรปฏิบัติ คือ

- การเลี้ยงน้ำชา กาแฟ
- การเลี้ยงอาหารว่างในการประชุม สัมมนา และการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ซึ่งควรเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในสถานที่ของหน่วยงาน ยกเว้นมีการประชุมในที่ซึ่งกำหนดไว้ล่วงหน้าแล้ว (เช่น โรงแรม)

๓.๔.๖. ของกำนัล/ของขวัญจากหมู่คณะ

ในบางกรณี เป็นการสมควรที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะให้ของกำนัล/ของขวัญในฐานะเป็นตัวแทนของหน่วยงาน/ของรัฐ เช่น

- การแสดงความขอบคุณต่อผู้ให้ทุน (จัดการ/ดำเนินโครงการ)
- การแสดงความขอบคุณต่อศิลปิน (สำหรับการแสดง)
- การแสดงความขอบคุณที่มาเยือนในฐานะอาคันตุกะของประเทศหรือหน่วยงาน
- การแสดงความขอบคุณในฐานะเป็นผู้แทนหน่วยงานที่ไปเยือน

การให้ของกำนัล/ของขวัญดังกล่าว มักไม่ค่อยเกิดขึ้น ซึ่งหากจะเกิดขึ้นก็ต้องเกิดขึ้นโดยความเห็นชอบของผู้มีอำนาจ และของกำนัล/ของขวัญนั้น ก็ต้องเป็นไปในฐานะผู้แทนของหน่วยงาน และต้องได้รับการเลือกสรรมาเป็นอย่างดีเหมาะสมแล้ว

๓.๕ ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ที่เสนอให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ที่เสนอให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในฐานะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน/ของรัฐ ยกเว้นที่เสนอให้ที่เป็นส่วนหนึ่งของโครงการเพื่อสุขภาพ และความเป็นอยู่ที่ดีของพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องเข้าเงื่อนไขของนโยบายนี้

- การรายงานซึ่งการรับของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ใดๆ ควรต้องรายงานผู้บังคับบัญชา

- การรายงานซึ่งการรับของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ใดๆ ที่มีมูลค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ต้องได้รับการจดทะเบียนไว้ ถ้าในกรณีที่มีจำนวนของกำนัล/ของขวัญหลายชิ้นที่มาจากผู้ให้เดียวกันในหนึ่งรอบปี และรวมมีมูลค่ามากกว่าสามพันบาท ก็ต้องให้รายงานด้วยเช่นกัน

ของกำนัล/ของขวัญที่มีความหมายทางวัฒนธรรมหรือวัตถุโบราณไม่ว่ามูลค่าจะเท่าใด ต้องตกเป็นของแผ่นดิน ดังนั้นก็ต้องรายงาน

หน่วยงานใดที่มีพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาหรือการตัดสินใจในการออกใบอนุญาต การตรวจสอบและการออกกฎระเบียบทางธุรกิจ หรือการให้การอนุญาต การตรวจสอบภายใน การเงินการงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง ต้องพิจารณาให้มีการรายงานไม่ว่ากรณีใดๆ

ถ้าหากพนักงานเจ้าหน้าที่มีข้อสงสัยใดๆ เกี่ยวกับการรายงานให้หรือกับผู้บังคับบัญชา

๓.๕.๑ การกำหนดมูลค่า

พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องให้มีการประมาณมูลค่าของของกำนัล/ของขวัญ หากประมาณต่ำกว่าความเป็นจริงเพื่อให้มีการเก็บไว้ ให้ถือได้ว่าเป็นการประพฤติมิชอบ

๓.๕.๒ การลงทะเบียนรายการของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ

การรับหรือให้ของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ที่มีมูลค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ต้องบันทึกไว้ในทะเบียนรายการของกำนัล/ของขวัญ และผลประโยชน์ต่างๆ ซึ่งจะต้องมีการทบทวนเป็นประจำ การทบทวนจะกระทำโดยผู้ทบทวนอิสระและต้องรายงานต่อผู้รับผิดชอบเป้าประสงค์ของการทบทวน ให้รวมถึงการวิเคราะห์แนวทางหรือรูปแบบที่ต้องคำนึงถึงและความจำเป็นของการมีการแก้ไขและการป้องกันด้วย

๓.๕.๓ การเก็บของกำนัล/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ

- การเก็บของกำนัล/ของขวัญที่มีมูลค่า ๓,๐๐๐ บาท หรือต่ำกว่า

- ของกำนัน/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ นอกเหนือจากค่าตอบแทนในฐานะตัวแทนขององค์กร/รัฐ ที่มีมูลค่า ๓,๐๐๐ บาท หรือต่ำกว่า ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถเก็บไว้ได้

- ของกำนัน/ของขวัญที่มีความหมายทางวัฒนธรรมหรือวัตถุโบราณไม่ว่ามูลค่าจะเท่าใด จะต้องตกเป็นสมบัติของหน่วยงาน

● **การรับของกำนัน/ของขวัญที่มีมูลค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท**

- ของกำนัน/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ที่มีมูลค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ บาท ให้ถือเป็นสมบัติของหน่วยงานที่พนักงานเจ้าหน้าที่นั้นสังกัด

- ของกำนัน/ของขวัญที่มีความหมายทางวัฒนธรรมหรือวัตถุโบราณไม่ว่ามูลค่าจะเท่าใด จะต้องตกเป็นสมบัติของหน่วยงาน

ถ้าของกำนัน/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ที่มีมูลค่ามากกว่า ๓,๐๐๐ – ๑๕,๐๐๐ บาท ให้ผู้รับผิดชอบที่มีอำนาจอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่นั้นๆ สามารถเก็บไว้ได้ในกรณีที่เหมาะสม

ถ้าของกำนัน/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ที่มีมูลค่ามากกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท ให้ผู้รับผิดชอบที่มีอำนาจอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่นั้นๆ สามารถเก็บไว้ได้ในบางกรณีเท่านั้น

เมื่อของกำนัน/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ เก็บไว้เป็นสมบัติของหน่วยงาน ให้ใช้ของกำนัน/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ นั้นๆ เพื่อการสาธารณะและอย่างเหมาะสม

๓.๕.๔ ของกำนัน/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ไม่ควรเกี่ยวข้องกับการใช้เวลาราชการ

เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ควรปฏิบัติหน้าที่โดยใช้ของหลวงของกำนัน/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ควรใช้ในเวลาหยุดพัก ไม่ควรใช้ในเวลาราชการ หรือในเวลาหยุดพักที่ได้รับอนุญาตพิเศษ ยกเว้นของกำนัน/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ นั้นจะเกิดควบคู่กับการปฏิบัติหน้าที่ และควรต้องได้รับการอนุญาตอย่างเป็นทางการด้วย

การเสนอให้ตัวหรือบัตรชมกีฬา ภาพยนตร์ การบริการหรือการแสดงใดๆ ให้ถือเป็นให้หรือรับของกำนัน/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ ด้วย ดังนั้น ในกรณีนี้ ต้องให้มั่นใจได้ว่า เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นนอกเวลาปฏิบัติหน้าที่หรือเวลาหยุดพักที่ได้รับอนุญาตแล้ว

๓.๖ ตัวอย่างของของกำนัน/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ

ในนโยบายนี้ คำว่า ของกำนัน/ของขวัญและผลประโยชน์ต่างๆ หมายถึงสิ่งของที่ได้รับหรือให้ที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ และรวมถึง :

- สิ่งของมีนเมา เสื้อผ้า ผลิตภัณฑ์
- การเดินทางและที่พัก
- การปฏิบัติพิเศษ เช่น การลัดคิว การใช้เครื่องอำนวยความสะดวก การมีมิตรไมตรีจิต และผลประโยชน์พิเศษ

- อาหารและเครื่องดื่มที่ให้หรือรับที่เป็นส่วนหนึ่งของการประชุม การสัมมนา การแสดงสินค้าหรืออื่นๆ ที่มากับการปฏิบัติงาน

- ของบริจาคร่างกาย ที่มีวัตถุประสงค์ไม่ชัดเจน

- หมวก ปากกา ดินสอ บันทึกรุ่น ไวน์ ดอกไม้ ช็อกโกแลต

- การใช้เครื่องอำนวยความสะดวกฟรี เช่น โรงแรม บ้านพักตากอากาศ การลดราคาห้องเที่ยว

- การโดยสารรถรับส่ง ที่พักอาศัย ตัวโดยสาร อาหาร และอื่นๆ

- รางวัล รวมถึงการชิงโชคหรือที่เทียบเท่า

- ตัวการแสดง การแสดงทางวัฒนธรรม การแข่งกีฬา หรืออื่นๆ

- อาหารและเครื่องดื่มในภัตตาคาร

- การเป็นผู้สนับสนุนทีมกีฬา

ฯลฯ

บทที่ ๒
ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จรรยาข้าราชการกรมที่ดิน
และค่านิยมหลักกรมที่ดิน

หมวด ๑
ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

คำปรารภ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ กำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น โดยจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงาน เพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย

ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนได้พิจารณาโดยถี่ถ้วนแล้วเห็นว่า ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนทุกตำแหน่งมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้ราชการแผ่นดินในส่วนที่ตนรับผิดชอบเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคม ดังนั้น การใช้อำนาจเพื่อให้หน้าที่ที่ตนรับผิดชอบลุล่วง ข้าราชการพลเรือนทั้งปวงจึงต้องมีคุณธรรม ซึ่งเป็นการอันพึงทำ เพราะนำประโยชน์ให้เกิดแก่ส่วนรวมและตนเอง และศีลธรรมซึ่งเป็นการอันพึงเว้น เพราะเป็นโทษแก่ส่วนรวมและตนเอง ประกอบกันขึ้นเป็นจริยธรรมข้าราชการพลเรือนอันเป็นความประพฤติที่ดีงาม สัมกับความเป็นข้าราชการ

อนึ่ง มาตรา ๒๘๐ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ และส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้งมีหน้าที่รายงานการกระทำที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อให้ผู้รับผิดชอบในการบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙

ดังนั้น บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนทุกตำแหน่งจึงมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ มีความเป็นกลางทางการเมือง อำนวยความสะดวก และให้บริการประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล โดยจะต้องยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนี้

(๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม

- (๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
 (๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์

ทับซ้อน

- (๔) การยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
 (๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
 (๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
 (๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
 (๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
 (๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

เพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรา ๒๗๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบค่านิยมหลักสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันผู้ตรวจการแผ่นดินได้ให้คำแนะนำให้หน่วยงานทั้งหลายถือปฏิบัติ ก.พ. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นเป็นประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อให้ข้าราชการทั้งหลายเกิดสำนึกถึงซึ่งและเที่ยงธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีข้าราชการควรแก่ความไว้วางใจและเชื่อมั่นของปวงชน และดำรงตนตั้งมั่นเป็นแบบอย่างที่ดีงาม สมกับความป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็นตัวอย่างแห่งธรรมจรรยาอันสูงสุดเพื่อใช้บังคับเป็นมาตรฐานกลางไว้ ดังต่อไปนี้

(หมวด ๑)

บททั่วไป

ข้อ ๑ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันครบเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒ ในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้

“ประมวลจริยธรรม” หมายความว่า ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ฉบับนี้

“ข้าราชการ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดราชการพลเรือน

“หัวหน้าส่วนราชการ” หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีที่เป็นข้าราชการส่วนภูมิภาค

“คณะกรรมการจริยธรรม” หมายความว่า คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ

“ของขวัญ” หมายความว่า ของขวัญตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

(หมวด ๒)

จริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ข้อ ๓ ข้าราชการต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเลียงประมวลจริยธรรมนี้ ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดของข้าราชการอาจขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการต้องไม่กระทำการดังกล่าว หรือหากกำลังกระทำการดังกล่าว ต้องหยุดกระทำการ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการจะกระทำการนั้นมีได้

(๒) เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการมีหน้าที่ต้องรายงานการฝ่าฝืนดังกล่าวพร้อมพยานหลักฐาน (หากมี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการและหรือคณะกรรมการจริยธรรมโดยพลัน

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมต้องรายงานต่อปลัดกระทรวงหรือผู้บังคับบัญชาเหนือชั้นขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้นแล้วแต่กรณี และหรือคณะกรรมการจริยธรรม

(๓) ต้องรายงานการดำรงตำแหน่งทั้งที่ได้รับค่าตอบแทนและไม่ได้รับค่าตอบแทนในนิติบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ และกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ ต่อหัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรม ในกรณีที่การดำรงตำแหน่งนั้นๆ อาจขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่หรืออาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่เสียหาย

ความในข้อนี้ให้ใช้บังคับกับการเป็นลูกจ้าง การรับจ้างทำของ การเป็นตัวแทน การเป็นนายหน้า และการมีนิติสัมพันธ์อื่นในทำนองเดียวกันด้วย

(๔) ในกรณีที่ข้าราชการเข้าร่วมประชุมและพบว่ามีกรกระทำซึ่งมีลักษณะตาม (๒) ของข้อนี้หรือมีการเสนอเรื่อง ซึ่งมีลักษณะตาม (๒) ของข้อนี้ผ่านข้าราชการ ข้าราชการมีหน้าที่ต้องคัดค้านการกระทำดังกล่าว และบันทึกการคัดค้านของตนไว้ในรายงานการประชุมหรือในเรื่องนั้นแล้วแต่กรณี

ข้อ ๔ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ ในกรณีที่ต้องปฏิบัติงานอื่นของรัฐด้วย จะต้องไม่ทำให้งานในหน้าที่เสียหาย

(๒) ละเว้นจากการกระทำทั้งปวงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตำแหน่งหน้าที่ของตน หรือของข้าราชการอื่น ไม่ก้าวก่ายหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการอื่นโดยมิชอบ

(๓) ใช้ดุลพินิจและตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ ความสามารถ เยี่ยงที่ปฏิบัติในวิชาชีพ ตรงไปตรงมา ปราศจากอคติส่วนตัว ตามข้อมูลพยานหลักฐานและความเหมาะสมของแต่ละกรณี

(๔) เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ ต้องรีบแก้ไขให้ถูกต้อง และแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการทราบโดยพลัน

(๕) ไม่ขัดขวางการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชน ต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชนในการตรวจสอบ โดยให้ข้อมูลที่จริงและครบถ้วน เมื่อได้รับคำร้องขอในการตรวจสอบ

(๖) ไม่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ในกรณีที่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องดังกล่าว ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาบันทึกเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรตามคำสั่ง เพื่อให้ผู้สั่งพิจารณาสั่งการต่อไป

ข้อ ๕ ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัว โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

(๒) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๓) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่

ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

(๔) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการ

เป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ส่วนรวม กับประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการ และประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

ข้อ ๖ ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อย ต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียก รับ หรือยอมจะรับซึ่งของขวัญ แทนตนหรือญาติของตน ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ตาม ประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป

(๒) ไม่ใช่ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมีอคติ

(๓) ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือการดำเนินกิจกรรมหรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือประมวลจริยธรรมนี้

ข้อ ๗ ข้าราชการต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมาย ในกรณีมีข้อสงสัย หรือมีข้อทักท้วงว่าการกระทำไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมาย ข้าราชการต้องแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการ จริยธรรมพิจารณา และจะดำเนินการต่อไปได้ต่อเมื่อได้ข้อยุติจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่แล้ว

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าคำสั่งผู้บังคับบัญชา หรือการดำเนินการใดที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้องไม่ชอบ ด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต้องทักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรไว้

(๓) ในกรณีที่เห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องทำเรื่องเสนอให้หัวหน้า ส่วนราชการพิจารณา และส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการให้ข้อยุติทางกฎหมายต่อไป

(๔) ไม่เลียงกฎหมาย ใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ ของตนเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น และต้องเร่งแก้ไขช่องว่างดังกล่าวโดยเร็ว

(๕) ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเองถือครองทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อื่นใดแทน บุคคลอื่นอันเป็นการเลียงกฎหมาย หรือใช้ชื่อบุคคลอื่นถือครองสิ่งดังกล่าวแทนตนเพื่อปกปิดทรัพย์สิน ของตน

(๖) เมื่อทราบว่ามี การละเมิด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนราชการของตน หัวหน้า ส่วนราชการต้องดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการเคารพกฎหมายขึ้นโดยเร็ว

(๗) เมื่อได้รับคำร้อง หรือคำแนะนำจากผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือหน่วยงานอื่นว่า กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการตน สร้างภาระเกินสมควรแก่ประชาชน หรือสร้างความไม่เป็นธรรมให้เกิดขึ้น ต้องดำเนินการทบทวนกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับดังกล่าวโดยเร็ว

ข้อ ๘ ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลางทางการเมือง ให้บริการแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดีและไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม โดยอย่างน้อยต้องวางตนดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วง โดยไม่หลีกเลี่ยง ละเลย หรือละเว้นการใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย

(๒) ปฏิบัติหน้าที่ หรือดำเนินการอื่น โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล ไม่กระทำการให้กระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคลหรือก่อภาระหรือหน้าที่ให้บุคคล โดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย

(๓) ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดี ปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อโดยไม่เป็นธรรมในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา อบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เว้นแต่จะดำเนินการตามมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้น เพื่อขจัดอุปสรรค หรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่มีเหตุผล เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

(๔) ละเว้นการให้สัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงปาฐกถา การบรรยาย หรือการวิพากษ์วิจารณ์อันกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง เว้นแต่เป็นการแสดงความเห็นทางวิชาการตามหลักวิชา

(๕) ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูงหรือผู้มีบุญคุณและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด

(๖) ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเองโดยมิได้ระบุแหล่งที่มา

ข้อ ๙ ข้าราชการต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเคร่งครัดและรวดเร็ว ไม่ถ่วงเวลาให้เนิ่นช้าและใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการดำเนินงานเพื่อการในหน้าที่และให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันการณ์ และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานไปเพื่อการอื่น อันไม่ใช่งานปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น

(๒) ชี้แจง แสดงเหตุผลที่แท้จริงอย่างครบถ้วนในกรณีที่กระทำการอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพบุคคลอื่น ไม่อนุญาติ หรือไม่อนุญาติตามคำขอของบุคคล หรือเมื่อบุคคลร้องขอตามกฎหมาย เว้นแต่การอันคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้กำหนดยกเว้นไว้ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการภายในสิบห้าวันทำการ นับแต่กระทำการดังกล่าว หรือได้รับการร้องขอ

ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพ โดยเคร่งครัด โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติงานโดยมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานให้เกิดผลดีที่สุดจนเต็มกำลังความสามารถ

(๒) ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ ด้วยความประหยัด คุ่มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย

(๓) ใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ ตามคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพโดยเคร่งครัด

ข้อ ๑๑ ข้าราชการต้องยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่แสดงการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือสนับสนุนให้นำการปกครองในระบอบอื่นที่ไม่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาใช้ในประเทศไทย

(๒) จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระราชทายาทไม่ว่าทางกาย หรือทางวาจา

ข้อ ๑๒ ข้าราชการต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของราชการโดยรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี ในกรณีที่มีข้อขัดแย้งระหว่างประมวลจริยธรรมนี้กับหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา หรือประเพณี ข้าราชการต้องเสนอเรื่อง ให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย

(๒) หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการทุกระดับชั้นต้องปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรม โดยไม่เห็นแก่ความสัมพันธ์หรือบุญคุณส่วนตัว และควบคุมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมโดยเคร่งครัด

(๓) หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการทุกระดับชั้นต้องสนับสนุนส่งเสริมและยกย่องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์ มีผลงานดีเด่น มีความรู้ความสามารถ และขยันขันแข็ง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง และยึดมั่นในระบบคุณธรรม

(๔) ไม่กระทำการใดอันอาจนำความเสื่อมเสียและไม่ไว้วางใจให้เกิดแก่ส่วนราชการหรือราชการโดยรวม

(หมวด ๓)

กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ส่วนที่ ๑

องค์กรคุ้มครองจริยธรรม

ข้อ ๑๓ ก.พ. มีหน้าที่ควบคุมกำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างทั่วถึงและจริงจัง โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) วางระเบียบเพื่อกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การใช้บังคับประมวลจริยธรรม

(๒) คุ้มครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของคณะกรรมการจริยธรรมและงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม

(๓) คุ้มครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมามีให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมต่อข้าราชการผู้นั้น

(๔) เผยแพร่และปลูกฝังจริยธรรมให้เป็นที่รับทราบอย่างกว้างขวางทั้งในหมู่ข้าราชการและประชาชน

(๕) ส่งเสริมและยกย่องส่วนราชการ หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชา และข้าราชการที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างจริงจัง

(๖) ติดตาม สอดส่องการใช้บังคับ และการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ในกรณีมีการฝ่าฝืนจริยธรรมและยังไม่มี การดำเนินการใด ก.พ. อาจมีมติให้หัวหน้าส่วนราชการของข้าราชการผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมได้

(๗) ประสานงานกับผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้การปฏิบัติตามค่านิยมหลักสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนประมวลจริยธรรมนี้มีผลใช้บังคับอย่างจริงจัง มีประสิทธิภาพและทั่วถึง

(๘) ประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ของหัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และข้าราชการทั้งปวง และจัดทำรายงานประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรี และผู้ตรวจการแผ่นดิน แล้วเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

(๙) ตีความ และวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากประมวลจริยธรรมนี้

(๑๐) ประมวลการตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ทุกปี และเผยแพร่ให้ข้าราชการทราบเพื่อยึดถือและเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

(๑๑) ทบทวนว่าสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมนี้หรือไม่ทุกสี่ปี

(๑๒) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่จะตกลงกับผู้ตรวจการแผ่นดิน

ข้อ ๑๔ ให้ ก.พ. โดยข้อเสนอของหัวหน้าส่วนราชการ แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการขึ้น เพื่อควบคุม กำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

คณะกรรมการจริยธรรมประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการเสนอจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกผู้มีความซื่อสัตย์เป็นประจักษ์โดยได้รับความเห็นชอบจาก ก.พ.

(๒) กรรมการผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารหรือประเภทอำนวยการเลือกกันเอง ให้เหลือสองคน

(๓) กรรมการสองคนซึ่งเป็นข้าราชการในส่วนราชการที่ได้รับคัดเลือกจากข้าราชการพนักงานราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการนั้น ตามวิธีการดำเนินการที่แต่ละส่วนราชการเห็นสมควร

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสองคน ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการและรองหัวหน้าส่วนราชการร่วมกันเสนอ

ให้หัวหน้างานกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมเป็นเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม

กรรมการจริยธรรมต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัย และเป็นผู้มีเกียรติ เป็นที่ยอมรับของส่วนราชการนั้น

ข้อ ๑๕ คณะกรรมการจริยธรรมมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ควบคุม กำกับ ส่งเสริมและให้คำแนะนำในการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ในส่วนราชการ

(๒) สอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมในส่วนราชการ ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียนว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรม ให้ส่งเรื่องให้หัวหน้าส่วนราชการเพื่อปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้โดยเร็ว

(๓) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ในส่วนราชการ เมื่อได้วินิจฉัยแล้วให้ส่งคำวินิจฉัยให้ ก.พ. โดยพลัน ถ้า ก.พ. มิได้วินิจฉัยเป็นอย่างอื่นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ก.พ. รับเรื่อง ให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมเป็นที่สิ้นสุด

(๔) ส่งเรื่องให้ ก.พ. พิจารณาวินิจฉัยในกรณีที่เห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้างหลายส่วนราชการ และยังไม่มีความวินิจฉัยของ ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๕) คຸ້ມครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของงานด้านส่งเสริมและคຸ້ມครองจริยธรรมของส่วนราชการ

(๖) คຸ້ມครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมา มิให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมต่อข้าราชการผู้นั้น

(๗) เสนอผลการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ของหัวหน้าส่วนราชการต่อ ก.พ. และประเมินผลการปฏิบัติงานของงานด้านส่งเสริมและคຸ້ມครองจริยธรรมของส่วนราชการเพื่อเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อประกอบการเลื่อนเงินเดือน หรือเลื่อนตำแหน่งข้าราชการในกลุ่มงาน

(๘) เสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมนี้ หรือการอื่นที่เห็นสมควรต่อ ก.พ.

(๙) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่ ก.พ. มอบหมาย

การประชุมคณะกรรมการจริยธรรมให้นักกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับ

ข้อ ๑๖ หัวหน้าส่วนราชการ และผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารประเภทอำนวยการ หรือดำรงตำแหน่งประเภทอื่นที่ทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ควบคุมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ สนับสนุนส่งเสริมผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์ มีผลงานและความรู้ความสามารถ และปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) คຸ້ມครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของงานด้านส่งเสริมและคຸ້ມครองจริยธรรม ของส่วนราชการ

(๒) คຸ້ມครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมา มิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ประเภทอำนวยการขึ้นไป ถูกข้าราชการผู้ใดกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการผู้ถูกกล่าวหาานั้นไม่อาจดำเนินการเกี่ยวกับการออกคำสั่งแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนเงินเดือน แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงหรือคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย หรือการดำเนินการใดที่เป็นผลร้ายหรือกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของข้าราชการผู้กล่าวหาานั้น จะกระทำมิได้เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการแล้ว

(๓) ส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างสม่ำเสมอ

(๔) ติดตามสอดส่องให้ข้าราชการในส่วนราชการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างเคร่งครัด

(๕) ปฏิบัติตามมติหรือคำวินิจฉัย ก.พ. หรือคณะกรรมการจริยธรรม คำแนะนำของผู้ตรวจการแผ่นดิน ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมมีคำวินิจฉัยใด และหัวหน้าส่วนราชการไม่เห็น

ฟ้องด้วยกับคำวินิจฉัยนั้น ให้เสนอความเห็นของตนและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมไปให้ ก.พ. วินิจฉัยได้ เว้นแต่กรณีนั้นมีคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือ ก.พ. วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดไว้แล้ว

(๖) รวบรวมปัญหาการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงประมวลจริยธรรมนี้ หรือการอื่นตามที่เห็นสมควรเสนอต่อ ก.พ.

(๗) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือ ก.พ. มอบหมาย

ข้อ ๑๗ ให้จัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมขึ้นในทุกส่วนราชการขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการ มีหน้าที่คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมนี้ ซึ่งมีความเป็นอิสระ โดยมีข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับต้นขึ้นไปเป็นหัวหน้ากลุ่ม และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเผยแพร่ ปลูกฝัง ส่งเสริม ยกย่องข้าราชการที่เป็นแบบอย่างที่ดี และติดตามสอดส่องการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างสม่ำเสมอ

(๒) สืบสวนข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนจริยธรรมเพื่อรายงานผลให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา ทั้งนี้ โดยอาจมีผู้ร้องขอหรืออาจดำเนินการตามที่หัวหน้าส่วนราชการมอบหมาย หรือตามที่เห็นสมควร ก็ได้

(๓) ให้ความช่วยเหลือและดูแลข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมา มิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม

ให้นำความในข้อ ๑๖ (๒) มาใช้กับข้าราชการในกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมด้วย โดยอนุโลม โดยให้ ก.พ. เป็นผู้ให้ความเห็นชอบ

(๔) ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ

(๕) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม หรือตามที่ ก.พ. มอบหมาย ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่อความเป็นอิสระของผู้ดำรงตำแหน่งในกลุ่มงานดังกล่าว

(ส่วนที่ ๒)

ระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ข้อ ๑๘ การฝ่าฝืนจริยธรรมตามความในหมวด ๒ ของประมวลจริยธรรมนี้เป็นความผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๙ เมื่อมีกรณีการฝ่าฝืนจริยธรรม ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งลงโทษทางวินัย ว่ากล่าว ตักเตือน ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือสั่งให้ได้รับการพัฒนาตามที่เหมาะสม

ข้อ ๒๐ ให้หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และ ก.พ. ส่งเสริมจริยธรรม ข้าราชการ โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในการบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน ย้ายหรือโอนข้าราชการ ให้ใช้พฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้นั้นพิจารณาควบคู่กับความรู้ความสามารถ

(๒) ปกป้องจริยธรรมให้ข้าราชการใหม่ จัดให้ข้าราชการลงลายมือชื่อรับทราบประมวลจริยธรรม จัดให้มีสมุดบันทึกประวัติในส่วนที่เกี่ยวกับจริยธรรมของข้าราชการแต่ละคน รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมผู้บริหาร และข้าราชการอย่างสม่ำเสมอ

(๓) ประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ

(๔) คัดกรองข้าราชการผู้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างเพียงพอ

(๕) ยกย่องข้าราชการและส่วนราชการที่ถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้โดยเคร่งครัด

(๖) ตอบข้อสงสัยหรือคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

(๗) จัดให้มีการศึกษาค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และดำเนินการแก้ไขปรับเปลี่ยนค่านิยมนั้น

(๘) เผยแพร่ให้ประชาชน ผู้เป็นคู่สมรส ญาติ พี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูงของข้าราชการ ตลอดจนประชาชนผู้มาติดต่อราชการทราบประมวลจริยธรรมของข้าราชการ เพื่อไม่ทำการอันเป็นการส่งเสริมหรือก่อให้เกิดการฝ่าฝืนจริยธรรม

(๙) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

ข้อ ๒๑ เมื่อมีปัญหาการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ในเรื่องใด ข้าราชการอาจเสนอเรื่องที่เป็นปัญหาดังกล่าวให้หัวหน้างานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการที่ตนสังกัด นำเสนอเพื่อขอคำวินิจฉัยหรืออนุญาตแล้วแต่กรณีจากคณะกรรมการจริยธรรมได้ ในกรณีที่เรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้างหลายส่วนราชการ และยังไม่มีความวินิจฉัยของ ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วแต่กรณี คณะกรรมการจริยธรรมอาจส่งเรื่องให้ ก.พ. วินิจฉัย

ในกรณีที่ ก.พ. เห็นว่าเรื่องดังกล่าวตามวรรคหนึ่งเป็นเรื่องสำคัญอันควรแก่การขอคำแนะนำจากผู้ตรวจการแผ่นดินก็ให้กระทำได้

ข้าราชการที่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ต้องรับผิดชอบทางวินัย

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่จำเป็นต้องดำเนินการเรื่องใดโดยด่วน หากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ของทางราชการ และไม่อาจเรียกประชุมคณะกรรมการจริยธรรมได้ทัน ข้าราชการอาจขอคำแนะนำจากหัวหน้างานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการที่ตนสังกัด

หัวหน้างานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่ต้องให้คำแนะนำตามสมควร ตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน หากไม่มีคำวินิจฉัยในเรื่องที่เป็นปัญหามาก่อน หัวหน้างานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมอาจให้คำแนะนำโดยยึดประโยชน์สูงสุดของส่วนรวมเป็นสำคัญ ทั้งต้องมุ่งสร้างความสำนึกและเที่ยงธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีของข้าราชการที่สร้างความไว้วางใจและเชื่อมั่นของปวงชน และการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีงามให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมและ ก.พ. ทราบ

ข้าราชการที่ปฏิบัติตามคำแนะนำของหัวหน้างานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมตามแนวทางที่คณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดินเคยวินิจฉัยไว้แล้วโดยสุจริตไม่ต้องรับผิดชอบวินัย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๓ ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมและจัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมในส่วนราชการทุกแห่งภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ประมวลจริยธรรมนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๒๔ เมื่อครบหนึ่งปีนับแต่วันที่ประมวลจริยธรรมนี้มีผลใช้บังคับให้ ก.พ. จัดให้มีการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ พร้อมดำเนินการปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติหรือแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมให้เหมาะสม

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ ก.พ. รับฟังความคิดเห็นจากข้าราชการ หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม คณะกรรมการจริยธรรม หัวหน้าส่วนราชการ และผู้ตรวจการแผ่นดินอย่างกว้างขวางและต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ครบหนึ่งปีของการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

นายกรัฐมนตรี

ประธาน ก.พ.

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๖ ตอนพิเศษ ๑๖๒ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

หมวด ๒

ข้อบังคับกรมที่ดินว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อบังคับกรมที่ดินว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

โดยที่กรมที่ดินมีภารกิจในการคุ้มครองสิทธิในที่ดินของประชาชน และจัดการที่ดินของรัฐ โดยการออกหนังสือแสดงสิทธิ และให้บริการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ การรังวัดแบ่งแยก สอบเขต รวมโฉนดที่ดิน เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจในการถือครองที่ดิน และได้รับบริการที่ดีมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และการพิจารณาอนุญาต อนุมัติให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินของรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ ในการเป็น “ศูนย์ข้อมูลที่ดินและแผนที่แห่งชาติ สู่การบริการที่เป็นเลิศ” และพันธกิจ คือ พัฒนาระบบฐานข้อมูลแผนที่และข้อมูลที่ดิน เพื่อสนับสนุนการถือครองที่ดินและการใช้ประโยชน์ให้สอดคล้องตามเกณฑ์การผังเมือง ตลอดจนการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น บริหารจัดการที่ดินของรัฐให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงสมควรกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน เพื่อเป็นการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องของข้าราชการกรมที่ดินในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจของกรมที่ดิน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ อารังไว้ซึ่งศักดิ์ศรีเกียรติคุณ ของกรมที่ดิน อันจะส่งผลให้ได้รับความเชื่อถือ ศรัทธา และไว้วางใจจากประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๘ และ ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กรมที่ดินจึงได้กำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ ขึ้นเพื่อเป็นกรอบมาตรฐานการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการกรมที่ดิน ในการเป็นแบบอย่างที่ดีงาม อารังไว้ ซึ่งเกียรติ ศักดิ์ศรี ความเป็นข้าราชการที่ดี ไว่ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นในความถูกต้อง เที่ยงธรรม รักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติหน่วยงาน และส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน

- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ความสามารถและทักษะในการดำเนินงาน ด้วยความถูกต้องตามหลักกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และยึดมั่นในหลักวิชาการด้านทะเบียน ด้านรังวัด ด้านการบริหาร และจริยธรรม
- ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมทั้งละเว้นการแสวงหาตำแหน่ง บำเหน็จความชอบ และประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นโดยมิชอบ
- ตัดสินใจและกระทำการใดๆ โดยยึดประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ ประชาชนและหน่วยงานมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
- ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชาในการยึดมั่นความถูกต้องเที่ยงธรรม และปกป้องผลประโยชน์ของชาติ

ข้อ ๒ ชื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ พากเพียร และตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ

- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เที่ยงธรรม ไม่มุ่งหวังและแสวงหาผลประโยชน์อันมิควรได้จากการปฏิบัติงาน
- ใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจด้วยความสุจริต ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย
- ไม่ให้คำแนะนำใดๆ เกี่ยวกับการดำเนินการ อันเป็นการหลบเลี่ยงกฎหมาย ค่าธรรมเนียม และค่าภาษีอากร
- ไม่รับฝากหรือรับเหมาเงินค่าธรรมเนียม ค่าภาษีอากร และค่าใช้จ่ายต่างๆ รวมทั้ง การรับเงินมัดจำรังวัดส่วนที่เหลือคืนแทนผู้ขอรังวัด
- รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง อธิบายสิ่งที่ตนได้ปฏิบัติอย่างมีเหตุผลและถูกต้อง ชอบธรรม พร้อมทั้งยินดีแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น
- ควบคุม กำกับ ดูแล ผู้ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนไม่ให้กระทำการหรือมีพฤติกรรมในทางมิชอบ
- ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน

ข้อ ๓ โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส พร้อมรับการตรวจสอบ

- เปิดเผยหลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน ให้ผู้รับบริการได้รับทราบ รวมถึงให้ ข้อมูลข่าวสาร แก่ผู้ร้องขอตามกรอบของระเบียบ กฎหมาย
- ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ได้มีการวางระเบียบแนวทางปฏิบัติไว้

- ใช้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการในทางที่เป็นประโยชน์ ถูกต้อง ด้วยความระมัดระวัง ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของทางราชการ

- ปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลอื่นไม่ควรเปิดเผยที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงาน
- ดูแลหลักฐานการปฏิบัติงานให้พร้อมรับการตรวจสอบ
- ชี้แจงและให้เหตุผลแก่ผู้รับบริการ กรณีไม่สามารถปฏิบัติหรือกระทำตามคำขอได้

ข้อ ๔ ไม่เลือกปฏิบัติ

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และปราศจากอคติ

- ปฏิบัติต่อผู้มารับบริการด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ
- ปฏิบัติหน้าที่สอบสวน เปรียบเทียบ ไกล่เกลี่ย รวมทั้งกรณีพิพาทเรื่องต่างๆ บนพื้นฐานของความเป็นกลาง และให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ไม่ชี้ช่องให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้เปรียบ

- ละเว้นการมีพฤติกรรมอันอาจทำให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเข้าใจว่าเป็นการช่วยเหลือคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอก

- ไม่กระทำการใดอันเป็นการยุยงส่งเสริม ให้เกิดข้อพิพาทเกี่ยวกับแนวเขตหรือเนื้อที่ที่ดิน หรือการปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ

ข้อ ๕ มุ่งผลสัมฤทธิ์

ปฏิบัติหน้าที่เสร็จสมบูรณ์ภายในเวลาที่กำหนด ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย คุ่มค่า ด้วยวิธีการที่ถูกต้องชอบธรรม เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ ประชาชน และหน่วยงาน โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเหมาะสม

- ปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่ มานะพยายาม มุ่งมั่นและติดตามงานในความรับผิดชอบให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายภายในเวลาที่กำหนด โดยวิธีการ กระบวนการ ที่ถูกต้อง

- ปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ โดยใช้ทักษะ ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ด้วยความถูกต้อง รอบคอบ ระมัดระวัง เพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างเต็มความสามารถ

- พัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรอบรู้ และมีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่

- พัฒนาระบบการทำงานให้ได้ผลงานที่ดี มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นแบบอย่างได้

- จัดระบบการจัดเก็บเอกสาร ข้อมูล รวมทั้งสถานที่ ให้เป็นระบบระเบียบ ใ้เอื้ออำนวย ต่อการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

- ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัด คุ่มค่า เหมาะสม ด้วยความระมัดระวัง มิให้เสียหายหรือสิ้นเปลือง เสมือนเป็นทรัพย์สินของตนเอง

ข้อ ๖ มีจิตบริการ

- ปฏิบัติหน้าที่ให้ผู้รับบริการได้รับความสะดวก รวดเร็ว ด้วยความมีอัธยาศัยไมตรี
- ให้บริการด้วยความกระตือรือร้น เอาใจใส่ และให้เกียรติผู้รับบริการ
- สอดส่องดูแล และให้บริการแก่ผู้รับบริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ยุติธรรม และมีอัธยาศัยไมตรี
- ให้บริการด้วยภาษาถ้อยคำสุภาพ ชัดเจน เข้าใจง่าย หลีกเลี้ยงการใช้ศัพท์เทคนิค หรือถ้อยคำภาษากฎหมายที่ผู้รับบริการไม่เข้าใจ
- ปฏิบัติงานด้วยความถูกต้อง รอบคอบ รวดเร็ว ระมัดระวัง มิให้เสื่อมเสียหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลอื่น
- เปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานที่ให้บริการ และนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงพัฒนาหน่วยงานและการให้บริการประชาชน

ข้อ ๗ ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง โดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม

- ยึดหลักความพอประมาณ โดยดำรงชีวิตเหมาะสมกับฐานะของตนเองและสังคม พัฒนาตนเองให้มีความอดุสาหะ ขยันหมั่นเพียร ประหยัด และดีขึ้นเป็นลำดับ
- ยึดหลักความมีเหตุผล โดยปฏิบัติตนและปฏิบัติงานอย่างมีระบบ มีเหตุผล ถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม ก่อนตัดสินใจดำเนินการใดๆ ต้องคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้งต่อส่วนรวม และต่อตนเอง
- ยึดหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ด้วยการดำเนินชีวิตและปฏิบัติงานโดยมีเป้าหมาย มีการวางแผนและดำเนินการไปสู่เป้าหมายด้วยความรอบคอบ ประหยัด อดทน อดออม บนพื้นฐานความรู้และคุณธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
- พัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงาน ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความโอ้ออมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้มาติดต่อราชการและเพื่อนร่วมงาน
- ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ

● ดูแลเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน ขวัญกำลังใจ สวัสดิการ และรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยหลักการและเหตุผล ที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

ข้อ ๘ รักศักดิ์ศรีของตนเองและเกียรติภูมิขององค์กร

ประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการที่ดี เสริมสร้างภาพลักษณ์ ของกรมที่ดินให้เป็นที่เชื่อถือ ศรัทธาและไว้วางใจของประชาชน

● รักศักดิ์ศรีของตนเอง โดยประพฤติตนให้เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการที่ดี อยู่ในระเบียบ วินัย กฎหมาย และเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรมอันดี เพื่อให้เป็นที่เชื่อถือ ศรัทธา และไว้วางใจของประชาชน

● ส่งเสริมภาพลักษณ์เพื่อเกียรติภูมิของกรมที่ดิน ด้วยความภูมิใจในความเป็น ข้าราชการกรมที่ดิน สร้างความเชื่อมั่นให้สังคมภายนอกยอมรับการปฏิบัติงานของกรมที่ดิน

● สร้างความสามัคคีในองค์กร โดย

- เคารพต่อความเชื่อ และค่านิยมของบุคคลหรือเพื่อนร่วมงาน
- ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และบริหารจัดการความขัดแย้งอย่างมีเหตุผล
- ไม่ผูกขาดการปฏิบัติงานหรือเกี่ยงงาน อันอาจทำให้เกิดการแตกความสามัคคี

ในหน่วยงาน

- ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยการรักษาสัมพันธภาพในการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ ให้ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการ ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ ดังกล่าวข้างต้นโดยเคร่งครัด

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(นายอนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ)
อธิบดีกรมที่ดิน

หมวด ๓
ค่านิยมหลักกรรมที่ดิน

ค่านิยมหลัก : ACCEPT

Accountability :	รู้รับผิดชอบ
Customer Service :	มอบจิตบริการ
Communication :	สื่อสารเลิศล้ำ
Ethic :	จริยธรรมนำจิตใจ
People Development :	ฝึกฝนเรียนรู้
Teamwork :	มุ่งสู่ความร่วมมือ

บทที่ ๓

แนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จรรยาข้าราชการกรมที่ดิน และค่านิยมหลักกรมที่ดิน

หมวด ๑

แนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ประมวลจริยธรรมข้าราชการ และข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ (Code of Ethics and Code of Conduct) ต่างเป็นกลไกและเครื่องมือที่องค์กรสากลระหว่างประเทศ เช่นสหประชาชาติ รวมทั้งภาครัฐในนานาอารยประเทศยอมรับว่าใช้ในการขับเคลื่อนจริยธรรมในองค์กรที่เป็นรูปธรรม เป็นพันธสัญญาที่ประกาศให้ประชาชนรับทราบว่าเจ้าหน้าที่ของภาครัฐในแต่ละส่วนราชการจะต้องปฏิบัติอย่างไร นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือกำกับ และตรวจสอบจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบในราชการ ประการสำคัญในองค์กรต้นแบบพบว่า ทุกหน่วยงานของประเทศ ระดับรัฐบาลกลาง มลรัฐและท้องถิ่น สาระในจริยธรรมและจรรยาข้าราชการจะสอดคล้องกัน คือ ประกอบด้วยคุณธรรม ค่านิยมหลักที่เหมือนกัน อาทิเช่นคุณธรรมหลักตามพระราชบัญญัติ / กฎหมายคุณธรรมจริยธรรม พฤติกรรมตามจรรยาข้าราชการทั้งที่เป็นหลักตามมาตรฐานทั่วไป และที่กำหนดขึ้นเฉพาะของแต่ละหน่วยงาน แนวทางในการปฏิบัติกรณที่มีข้อขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนรวมกับผลประโยชน์ส่วนตน หน้าที่ของผู้รับผิดชอบกำกับดูแลคือ ผู้บริหารระดับสูงและกลไกบังคับใช้

จริยธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนที่บัญญัติตาม มาตรา ๒๗๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นมาตรฐานการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการ

๑) มาตรา ๒๗๙ มาตรฐานทางจริยธรรมของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้นมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม

มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรายงานต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี และหากเป็นการกระทำผิดร้ายแรงให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณา ดำเนินการ โดยให้ถือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๐

การพิจารณา สรรหา กลั่นกรอง หรือแต่งตั้งบุคคลใด เข้าสู่ตำแหน่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งการโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษบุคคลนั้นจะต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรม และค่านิยมถึง พฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าวด้วย

ตามค่านิยมหลัก (Core Value) ๙ ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และจรรยาข้าราชการที่บัญญัติในมาตรา ๗๘ ของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

๑.๑ บุคคลที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เพื่อให้ใช้บังคับเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมกับข้าราชการพลเรือนสามัญ พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดพลเรือน โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เป็นต้นมา

พนักงานราชการและลูกจ้างในสังกัดราชการพลเรือน ต้องปฏิบัติตนตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือนตามข้อ ๒ แห่งประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ซึ่งกำหนด ค่านิยม “ข้าราชการ หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดราชการพลเรือน ดังนั้น ข้าราชการครู จึงไม่อยู่ในข้อบังคับตามประมวลจริยธรรมนี้ “หัวหน้าส่วนราชการ” หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับราชการส่วนภูมิภาค “คณะกรรมการจริยธรรม” หมายความว่า คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ และ “ของขวัญ” หมายความว่าของขวัญตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

ดังนั้น ผู้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน คือ ข้าราชการทุกคน พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดราชการพลเรือน โดยเฉพาะผู้บริหาร ต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ข้าราชการที่กระทำการใดอันไม่เป็นไปตามประมวลจริยธรรม บางกรณีอาจกระทำไปเพราะไม่ทราบว่าเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม จนมีผู้ทักท้วงขึ้นหรือตนเองสงสัยว่ากระทำได้หรือไม่ กรณีนี้ต้องขอให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาว่าจะกระทำต่อไปได้หรือไม่ ส่วนกรณีจงใจกระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมโดยมีผู้ร้องเรียนกล่าวหา หรือคณะกรรมการจริยธรรมสงสัย กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมต้องสืบสวนและเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อพิจารณาต่อไป

๑.๑.๑ ข้อแนะนำเกี่ยวกับหน้าที่ของข้าราชการ

- ๑) ความเข้าใจเนื้อหาสาระของประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
- ๒) ให้ความรู้ความเข้าใจกับบุคคลอื่นที่ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
- ๓) เรียนรู้เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบของตน พร้อมทั้งปฏิบัติตามด้วยความเชื่อมั่น และศรัทธา
- ๔) ทบทวนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของประมวลจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ
- ๕) ให้ความรู้ความเข้าใจกับบุคคลอื่นที่ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน
- ๖) เมื่อมีข้อสงสัยหรือข้อซักถามให้ปรึกษาผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลที่กำหนดให้มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการติดตามการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ผ่านช่องทางต่างๆที่กำหนดไว้

๗) แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลที่รับผิดชอบทราบเมื่อพบเห็นการฝ่าฝืนหรือการไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม

๘) ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบข้อเท็จจริงต่างๆ กับหน่วยงานหรือบุคคลที่หน่วยงานได้มอบหมาย

๑.๑.๒ แนวทางการปฏิบัติตามจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนได้กำหนด จริยธรรมสำหรับข้าราชการพลเรือนไว้ใน หมวด ๒ จำนวน ๑๐ ประการ

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ปวงข้าราชการเกิดสำนึกถึงซึ่งและเที่ยงธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีข้าราชการ ควรแก่ความไว้วางใจและเชื่อมั่นของปวงชน

๒. เพื่อให้ข้าราชการดำรงตนตั้งมั่นเป็นแบบอย่างที่ดีงามสมกับความเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงเป็นแบบอย่างแห่งธรรมจรรยาอันสูงสุด

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	แนวทางปฏิบัติ
<p>ข้อ ๑. ข้าราชการต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัดกระทำสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม</p>	<p>๑.๑ ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมาและไม่กระทำการเลียงประมวลจริยธรรมนี้ ในกรณีมีข้อสงสัยหรือ มีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดของข้าราชการอาจขัดประมวลจริยธรรม ต้องไม่กระทำการดังกล่าวหรือหยุดกระทำ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดต่อประมวลจริยธรรมจะกระทำการนั้นมิได้</p> <p>๑.๒ เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมต้องรายงานการฝ่าฝืนดังกล่าวพร้อมพยานหลักฐาน (ถ้ามี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการหรือคณะกรรมการจริยธรรมโดยพลัน ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ฝ่าฝืนฯ ต้องรายงานต่อปลัดกระทรวง หรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้นแล้วแต่กรณี และหรือคณะกรรมการจริยธรรม</p> <p>๑.๓ ต้องรายงานการดำรงตำแหน่งทั้งที่ได้รับค่าตอบแทน และไม่ได้รับค่าตอบแทนในนิติบุคคลซึ่งมิใช่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน</p>

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	แนวทางปฏิบัติ
	<p>ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ และกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ ต่อหัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรม ในกรณีที่การดำรงตำแหน่งนั้นๆ อาจขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่หรืออาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่เสียหาย</p> <p>ความในข้อนี้ให้ใช้บังคับกับการเป็นลูกจ้าง การรับจ้างทำของการเป็นตัวแทน การเป็นนายหน้า และการมีนิติสัมพันธ์อื่นในทำนองเดียวกันด้วย</p> <p>๑.๔ ในกรณีที่ข้าราชการเข้าร่วมประชุมและพบว่ามี การกระทำซึ่งมีลักษณะตาม ข้อ ๑.๒ หรือมีการเสนอเรื่องตามข้อ ๑.๒ ผ่านข้าราชการ ข้าราชการมีหน้าที่ต้องคัดค้าน การกระทำดังกล่าว และบันทึกการคัดค้านของตนไว้ในรายงานการประชุมหรือในเรื่องนั้นแล้วแต่กรณี</p>
<p>ข้อ ๒. ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดี และ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติ หน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และ สามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อยต้อง วางตน ดังนี้</p>	<p>๒.๑ อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ ในกรณีที่ต้องไปปฏิบัติงานอื่นของรัฐด้วย จะต้องไม่ทำให้งานในหน้าที่เสียหาย</p> <p>๒.๒ ละเว้นจากการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือของข้าราชการอื่น ไม่ก้าวก่าหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการอื่นโดยมิชอบ</p> <p>๒.๓ ใช้ดุลยพินิจและตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ความสามารถ เยี่ยงที่ปฏิบัติในวิชาชีพตรงไปตรงมา ปราศจากอคติส่วนตนตามข้อมูลพยานหลักฐานและความเหมาะสมของแต่ละกรณี</p> <p>๒.๔ เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ต้องรีบแก้ไขให้ถูกต้อง และแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการทราบโดยพลัน</p> <p>๒.๕ ไม่ขัดขวางการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชน ต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมาย</p>

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	แนวทางปฏิบัติ
	<p>หรือประชาชนในการตรวจสอบ โดยให้ข้อมูลที่เป็นจริง และครบถ้วน เมื่อได้รับการร้องขอในการตรวจสอบ</p> <p>๒.๖ ไม่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ในกรณีสั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องดังกล่าว ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาบันทึกเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรตามคำสั่งเพื่อให้ผู้สั่งพิจารณาสั่งการต่อไป</p>
<p>ข้อ ๓. <u>ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน</u></p>	<p>๓.๑ ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลยพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง</p> <p>๓.๒ ไม่ใช่เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบ ด้วยกฎหมาย</p> <p>๓.๓ ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติภารกิจในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่</p> <p>ในกรณีที่มีความเคลือบแคลงหรือสงสัยให้ข้าราชการผู้นั้น ยุติการกระทำการดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น</p> <p>๓.๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงาน โดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนกลุ่ม</p>

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	แนวทางปฏิบัติ
	อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ
<p>ข้อ ๔. ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีขอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม</p>	<p>๔.๑ ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียก รับ หรือยอมจะรับซึ่งของขวัญแทนตนหรือญาติของตน ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยาหรือเป็นการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป</p> <p>๔.๒ ไม่ใช่ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมีอคติ</p> <p>๔.๓ ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือ การทำนิติกรรมสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือประมวลจริยธรรมนี้</p>
<p>ข้อ ๕. ข้าราชการต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา</p>	<p>๕.๑ ไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมาย ในกรณีมีข้อสงสัยหรือมีข้อทักท้วงว่าการกระทำไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมาย ข้าราชการต้องแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาและจะดำเนินการต่อไปได้ต่อเมื่อได้ข้อยุติจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่แล้ว</p> <p>๕.๒ ในกรณีที่เห็นว่าคำสั่งผู้บังคับบัญชา หรือการดำเนินการใดที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้องไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต้องทักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรไว้</p> <p>๕.๓ ในกรณีที่เห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องทำเรื่องเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา และส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้ข้อยุติทางกฎหมายต่อไป</p>

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	แนวทางปฏิบัติ
	<p>๕.๔ ไม่เลียงกฎหมาย ใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น และต้องเร่งแก้ไขช่องว่างดังกล่าวโดยเร็ว</p> <p>๕.๕ ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเองถือครองทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อื่นใดแทนบุคคลอื่นอันเป็นการเลียงกฎหมาย หรือใช้ชื่อบุคคลอื่นถือครองสิ่งดังกล่าวแทนตนเพื่อปกปิดทรัพย์สินแทนตน</p> <p>๕.๖ เมื่อทราบว่ามีการละเมิด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนราชการของตน หัวหน้าส่วนราชการต้องดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการเคารพกฎหมายขึ้นโดยเร็ว</p> <p>๕.๗ เมื่อได้รับคำร้อง หรือคำแนะนำจากผู้ตรวจราชการแผ่นดินหรือหน่วยงานอื่นว่าด้วย กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการของตน สร้างภาระเกินสมควรแก่ประชาชน หรือสร้างความไม่เป็นธรรมให้เกิดขึ้น ต้องดำเนินการทบทวนกฎหมาย กฎ หรือ ข้อบังคับดังกล่าวโดยเร็ว</p>
<p>ข้อ ๖. ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมเป็นกลางทางการเมือง ให้บริการแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยที่ดี และไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม</p>	<p>๖.๑ ปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วง โดยไม่หลีกเลี่ยง ละเลย หรือ ละเว้นการใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย</p> <p>๖.๒ ปฏิบัติหน้าที่ หรือดำเนินการอื่น โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล ไม่กระทำการให้กระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคล หรือ ก่อภาระหรือหน้าที่ให้บุคคลโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย</p> <p>๖.๓ ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยมีอัธยาศัยที่ดีปราศจากอคติ และไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อโดยไม่เป็นธรรมในเรื่อง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย</p>

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	แนวทางปฏิบัติ
	<p>หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา อบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เว้นแต่จะดำเนินการตามมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรค หรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่มีเหตุผล เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป</p> <p>๖.๔ ละเว้นการให้สัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงปาฐกถาการบรรยาย หรือการวิพากษ์วิจารณ์อันกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง เว้นแต่เป็นการแสดงความเห็นทางวิชาการตามหลักวิชา</p> <p>๖.๕ ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้องพรรคพวกเพื่อนฝูงหรือผู้มีบุญคุณและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด</p> <p>๖.๖ ไม่ลอก หรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเองโดยมิได้ระบุแหล่งที่มา</p>
<p>ข้อ ๗. ข้าราชการต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเคร่งครัดและรวดเร็ว ไม่ถ่วงเวลาให้เนิ่นช้าและใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการดำเนินงานเพื่อการในหน้าที่และให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วนถูกต้อง ทันการณ์ และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง</p>	<p>๗.๑ ไม่ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานไปเพื่อการอื่น อันไม่ใช่งานปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น</p> <p>๗.๒ ชี้แจง แสดงเหตุผลที่แท้จริงอย่างครบถ้วนในกรณีที่กระทำการอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่อนุญาติ หรือไม่อนุวัติตามคำขอของบุคคล หรือเมื่อบุคคลร้องขอ ตามกฎหมายเว้นแต่การอันคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้กำหนดยกเว้นไว้ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการภายใน สิบห้าวันทำการ นับแต่กระทำการดังกล่าว หรือได้รับการร้องขอ</p>

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	แนวทางปฏิบัติ
<p>ข้อ ๘. ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานรักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด</p>	<p>๘.๑ ปฏิบัติงานโดยมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานให้เกิดผลดีที่สุดจนเต็มกำลังความสามารถ</p> <p>๘.๒ ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ ด้วยความประหยัด คุ่มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย</p> <p>๘.๓ ใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ตามคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพโดยเคร่งครัด</p>
<p>ข้อ ๙. ข้าราชการต้องยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>	<p>๙.๑ ไม่แสดงการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือสนับสนุนให้นำการปกครองในระบอบอื่นที่ไม่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมาใช้ในประเทศไทย</p> <p>๙.๒ จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์พระราชินี และพระราชทายาทไม่ว่าทางกาย หรือทางวาจา</p>
<p>ข้อ ๑๐. ข้าราชการต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตนรักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของราชการโดยรวม</p>	<p>๑๐.๑ ไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี ในกรณีที่มีข้อขัดแย้งระหว่างประมวลจริยธรรมนี้กับหลักสำคัญ ทางศีลธรรม ศาสนา หรือประเพณี ข้าราชการต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย</p> <p>๑๐.๒ หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการทุกระดับชั้นต้องปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรมโดยไม่เห็นแก่ความสัมพันธ์หรือบุญคุณส่วนตัว และควบคุมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมโดยเคร่งครัด</p>

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	แนวทางปฏิบัติ
	<p>๑๐.๓ หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการทุกระดับชั้นต้องสนับสนุนส่งเสริมและยกย่องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์ มีผลงานดีเด่น มีความรู้ความสามารถ และขยันขันแข็ง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง และยึดมั่นในระบบคุณธรรม</p> <p>๑๐.๔ ไม่กระทำการใดอันอาจนำความเสื่อมเสียและไม่ไว้วางใจให้เกิดแก่ส่วนราชการหรือราชการโดยรวม</p>

๑.๒ ข้อปฏิบัติสำหรับนักบริหาร

๑.๒.๑ ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของส่วนราชการ

๑.๒.๒ รักษาการสื่อสารที่ซื่อสัตย์และเปิดเผยกับผู้ใต้บังคับบัญชา

๑.๒.๓ ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างยุติธรรม เท่าเทียมกัน และเสมอต้นเสมอปลาย

๑.๒.๔ ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา มีข้อตกลงเกี่ยวกับมาตรฐานการทำงาน

๑.๒.๕ ให้ความสนใจต่อสมรรถนะและความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชา

๑.๒.๖ หาโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ

๑.๓ กลไกและระบบ

ในการดำเนินงานเพื่อการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำต้องมีกลไก และระบบเพื่อขับเคลื่อนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของมาตรฐานจริยธรรมของผู้ตรวจการแผ่นดิน

๑.๓.๑ หน่วยงานกำกับดูแลด้านจริยธรรม

เป็นหน่วยงานขึ้นตรงกับผู้บริหารระดับสูงหรือคณะกรรมการด้านคุณธรรมจริยธรรมของส่วนราชการ โดยมีหลักการดำเนินการ ดังนี้

(๑) กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม เช่น ประมวลจริยธรรม และข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการ เป็นต้น

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำเจ้าหน้าที่ภาครัฐในหน่วยงาน เมื่อมีข้อสงสัยในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน

(๓) ตรวจสอบสืบสวนข้อเท็จจริงในการฝ่าฝืนมาตรฐานจริยธรรม และการประพฤติมิชอบ โดยได้รับการพัฒนาด้านการตรวจสอบจริยธรรมจากองค์กรกลาง

(๔) รับข้อร้องเรียน ร้องทุกข์ การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประพฤติมิชอบในหน่วยงาน

(๕) ประสานและขอคำปรึกษาจากองค์กรกลางด้านจริยธรรมภายนอกหน่วยงาน

(๖) จัดทำคู่มือต่างๆ ให้ผู้บริหารเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารงานยุติธรรมในที่ทำงาน การบริหารจัดการความขัดแย้งของผลประโยชน์ เป็นต้น

สำหรับประเทศต้นแบบมีหน่วยงานด้านจริยธรรมภายในองค์กรทั้งหมด แต่รูปแบบอาจแตกต่างกัน บางประเทศส่งเจ้าหน้าที่จากองค์กรกลางเข้ามากำกับดูแลเอง เช่น สหรัฐอเมริกา ได้หวั่น เป็นต้น

๑.๓.๒ ผู้บังคับบัญชา/หัวหน้างาน

(๑) กระตุ้นให้เกิดสภาพแวดล้อมในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นทางจริยธรรมระหว่างผู้ปฏิบัติงาน

(๒) ดูแลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับการฝึกอบรมด้านจริยธรรมและจรรยาข้าราชการของส่วนราชการอย่างทั่วถึง

(๓) จัดให้มีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประมวลจริยธรรม ข้อบังคับจรรยาข้าราชการของส่วนราชการในสถานที่ทำงาน ที่ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถเข้าถึงได้ง่าย

(๔) ให้มีการสนทนาเกี่ยวกับหลักการ ความถูกต้องในระหว่างการบังคับบัญชา และ ให้คำแนะนำในการทำงาน

(๕) จัดการเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับจริยธรรมในการทำงาน ข้อขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวมอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความร้ายแรงเพิ่มมากขึ้น หรือสามารถยุติปัญหาได้โดยไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการอย่างเป็นทางการ

(๖) ให้การอภิปรายประเด็นเกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาข้าราชการเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

(๗) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้วยการปฏิบัติที่ยึดมั่นในหลักการที่ถูกต้อง

(๘) ปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างยุติธรรม เท่าเทียมกัน และเสมอต้นเสมอปลาย

๑.๓.๓ ประธานคณะกรรมการจริยธรรม

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจริยธรรม ดังนี้

(๑) ควบคุม กำกับ ส่งเสริมและให้คำแนะนำในการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ในส่วนราชการ

(๒) สอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมในส่วนราชการ ในกรณีที่มีข้อสงสัย หรือมีข้อร้องเรียนว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรม ให้ส่งเรื่องให้หัวหน้าส่วนราชการเพื่อปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้โดยเร็ว

(๓) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ ในส่วนราชการ เมื่อได้วินิจฉัยแล้วให้ส่งคำวินิจฉัยให้ ก.พ. โดยพลัน ถ้า ก.พ. มิได้วินิจฉัยเป็นอย่างอื่น ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ก.พ. รับเรื่อง ให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมเป็นที่สุด

(๔) ส่งเรื่องให้ ก.พ. พิจารณาวินิจฉัยในกรณี que เห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้างหลายส่วนราชการ และยังไม่มีความวินิจฉัยของ ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๕) คุ้มครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของงานด้านส่งเสริมและคุ้มครอง จริยธรรมของส่วนราชการ

(๖) คุ้มครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา มิให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมต่อข้าราชการผู้นั้น

(๗) เสนอผลการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ของหัวหน้าส่วนราชการ ต่อ ก.พ. และประเมินผลการปฏิบัติงานของงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการเพื่อ เสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อประกอบการเลื่อนเงินเดือน หรือเลื่อนตำแหน่งข้าราชการในกลุ่มงาน

(๘) เสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมนี้ หรือการอื่นที่เห็นสมควรต่อ ก.พ.

(๙) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่ ก.พ. มอบหมาย

การประชุมคณะกรรมการจริยธรรมให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง มาใช้บังคับ

ระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม ซึ่งการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ที่กำหนดไว้ในประมวล จริยธรรมถือเป็นความผิดวินัย และมีกลไกประกอบไปด้วยองค์กรคุ้มครองจริยธรรม โดยให้ ก.พ. มีหน้าที่ ควบคุม กำกับ ให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างทั่วถึงและจริงจัง ให้ ก.พ. โดยข้อเสนอของ หัวหน้าส่วนราชการ แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ เพื่อควบคุม กำกับ ให้มีการ ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และให้มีการจัดตั้งงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมขึ้นในทุกส่วน ราชการ ขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการ มีหน้าที่คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรม ซึ่งมีความเป็น อิสระ โดยมีข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับต้นขึ้นไปเป็นหัวหน้ากลุ่ม และทำหน้าที่ เลขาธิการคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ และดำเนินกระบวนการให้เป็นไปตามประมวล จริยธรรม ดังนี้

๑) ช่องทางรับข้อร้องเรียนที่ปลอดภัยและเชื่อถือได้ และผู้ร้องเรียนสามารถสอบถาม ความคืบหน้าเป็นเรื่องลับได้

๒) กระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจน โปร่งใส น่าเชื่อถือ

๓) มีมาตรการลงโทษที่ชัดเจนหากมีการฝ่าฝืนจริยธรรม มีการกำหนดขั้นตอนการกำหนด แนวทางการพิจารณาตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ

ในส่วนของกรมที่ดินได้เปลี่ยนศูนย์ประสานราชการใสสะอาด กรมที่ดิน จัดตั้งเป็น กลุ่มงาน คุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน ขึ้นเป็นหน่วยงานภายในตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ และมติ ก.พ. ครั้งที่ ๗/๒๕๕๑ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เห็นชอบให้

เปลี่ยนศูนย์ประสานราชการใสสะอาดของกระทรวง กรม และจังหวัด โดยปรับภาระหน้าที่เดิมของ ศูนย์ประสานราชการใสสะอาดและงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมเข้าด้วยกันเพื่อกำกับดูแล ด้านจริยธรรม ต่อมา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐบาล โดย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี มีนโยบายด้านการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิชอบ กระทรวงมหาดไทยได้สนองนโยบายรัฐบาลโดยการเสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พลเอก อнуพงษ์ เผ่าจินดา) เห็นชอบในหลักการให้กรม และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตขึ้นใน หน่วยงาน กรมที่ดิน จึงได้ปรับภารกิจเดิมของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน โดยให้แบ่งโครงสร้าง เป็น ๑ งาน ๒ ด้าน คือ งานด้านบริหารทั่วไป งานด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤตินิชอบ และงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน ให้เปลี่ยนชื่อจากกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน เป็น ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน ตามคำสั่งกรมที่ดินที่ ๒๘๕/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และมีสถานะเป็นหน่วยงานภายใน มีรองอธิบดีกรมที่ดิน ทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์ฯ

๑.๓.๔ อำนาจหน้าที่ ของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน

(๑) เสนอแนะแก่อธิบดีกรมที่ดิน เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ ประพฤตินิชอบของกรมที่ดินรวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย เสนอต่ออธิบดี กรมที่ดิน

(๒) ประสานงาน เร่งรัด และกำกับให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิชอบของกรมที่ดิน

(๓) ขอร้องเรียนเรื่องการทุจริต การปฏิบัติหรือละเว้นปฏิบัติในหน้าที่โดยมิชอบของ เจ้าหน้าที่ในกรมที่ดินและส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน/มาตรฐานทางคุณธรรม และจริยธรรมของข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง

(๕) ประสานงาน เร่งรัด และติดตามเกี่ยวกับการดำเนินการตาม (๓) และ (๔) และร่วมมือ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิชอบกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๖) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิชอบของหน่วยงานในสังกัด และการคุ้มครองจริยธรรม เสนอต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๗) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ ได้รับมอบหมาย

๑.๓.๕ โครงสร้าง และหน้าที่ความรับผิดชอบตามกำหนดโครงสร้างศูนย์ปฏิบัติการต่อต้าน การทุจริต กรมที่ดิน ประกอบไปด้วย ๑ งาน ๒ ด้าน ดังนี้

(๑) งานบริหารทั่วไป มีหน้าที่ เกี่ยวกับ

- งานสารบรรณ งานธุรการ งานพิมพ์ต่างๆ งานพัสดุ
- งานบริหารงานบุคคลและอาคารสถานที่ของศูนย์
- การจัดทำงบประมาณ รวบรวมสถิติ ข้อมูล เพื่อจัดทำแผนงานโครงการ
- ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๒) ด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีหน้าที่ เกี่ยวกับ

- รับข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ พฤติกรรมไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ รวมถึงหน่วยงานในกำกับดูแล และใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาเนื้อหาข้อร้องเรียน
- ประสานงานและเร่งรัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ พฤติกรรมไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ รวมถึงหน่วยงานในกำกับดูแล และมีประสิทธิภาพ
- เผยแพร่ วรรณคดี และให้ความรู้และติดตามประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตฯ
- จัดทำแผนปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในภาพรวมของกรม และวางกลยุทธ์สู่แผนการปฏิบัติการลงสู่ระดับหน่วยงานในกำกับดูแล
- รายงานผลการจัดทำแผน และผลการปฏิบัติงานตามวงรอบต่อกระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) ด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม มีหน้าที่ เกี่ยวกับ

- การดำเนินการเผยแพร่ ปณิธาน ส่งเสริม และวรรณคดีให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน/มาตรฐานทางคุณธรรม และจริยธรรมของข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง และติดตามสอดส่องการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน
- สืบสวนข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนจริยธรรมเพื่อรายงานผลให้อธิบดีพิจารณา ทั้งนี้ โดยอาจมีผู้ร้องขอหรืออาจดำเนินการตามที่อธิบดีมอบหมาย หรือตามความเห็นสมควร
- ให้ความช่วยเหลือและดูแลข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม อย่างตรงไปตรงมา
- ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรม
- จัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และแผนปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
- ดำเนินการและติดตามผลการปฏิบัติงาน และจัดทำรายงานการสรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของกรม พร้อมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรม และรายงานปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบ

- จัดกิจกรรมโครงการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับจริยธรรม จัดทำแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน/มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง

- รายงานผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรม และรายงานปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบ และสืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นกรณีเรื่องร้องเรียนในเรื่องจริยธรรม หรือมีการฝ่าฝืนจริยธรรมของกรม

๑.๓.๖ โครงสร้างอัตรากำลัง

รองอธิบดีกรมที่ดิน (ผู้ได้รับมอบหมาย)	จำนวน	๑	อัตรา
(๑) งานบริหารทั่วไป	จำนวน	๒	อัตรา
(๒) ด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต	จำนวน	๓ - ๔	อัตรา

ประกอบด้วย

- นิติกร/นักวิชาการที่ดิน ชำนาญการพิเศษ	จำนวน	๑	อัตรา
- นิติกร/นักวิชาการที่ดิน ชำนาญการ	จำนวน	๑ - ๒	อัตรา
(๓) งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม			

ประกอบด้วย

- นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	จำนวน	๑	อัตรา
- นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	จำนวน	๑ - ๒	อัตรา

รายละเอียดแนบท้ายคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๒๘๕/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน

- (๑) เสนอแนะแก่อธิบดีกรมที่ดิน เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของกรมที่ดินรวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย เสนอต่ออธิบดีกรมที่ดิน
- (๒) ประสานงาน เรงรัด และกำกับให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของกรมที่ดิน
- (๓) ขอร้องเรียนเรื่องการทุจริต การปฏิบัติหรือละเว้นปฏิบัติในหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ในกรมที่ดินและส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๔) คุ่มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน/มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง
- (๕) ประสานงาน เรงรัด และติดตามเกี่ยวกับการดำเนินการตาม (๓) และ (๔) และร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๖) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบของหน่วยงานในสังกัด และการคุ่มครองจริยธรรม เสนอต่อปลัดกระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๗) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

งานบริหารทั่วไป

- งานสารบรรณ งานธุรการ งานพิมพ์ต่างๆ งานพัสดุ
- งานบริหารงานบุคคลและอาคารสถานที่ของศูนย์
- การจัดทำงบประมาณ รวบรวมสถิติข้อมูล เพื่อจัดทำแผนงานโครงการ
- ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

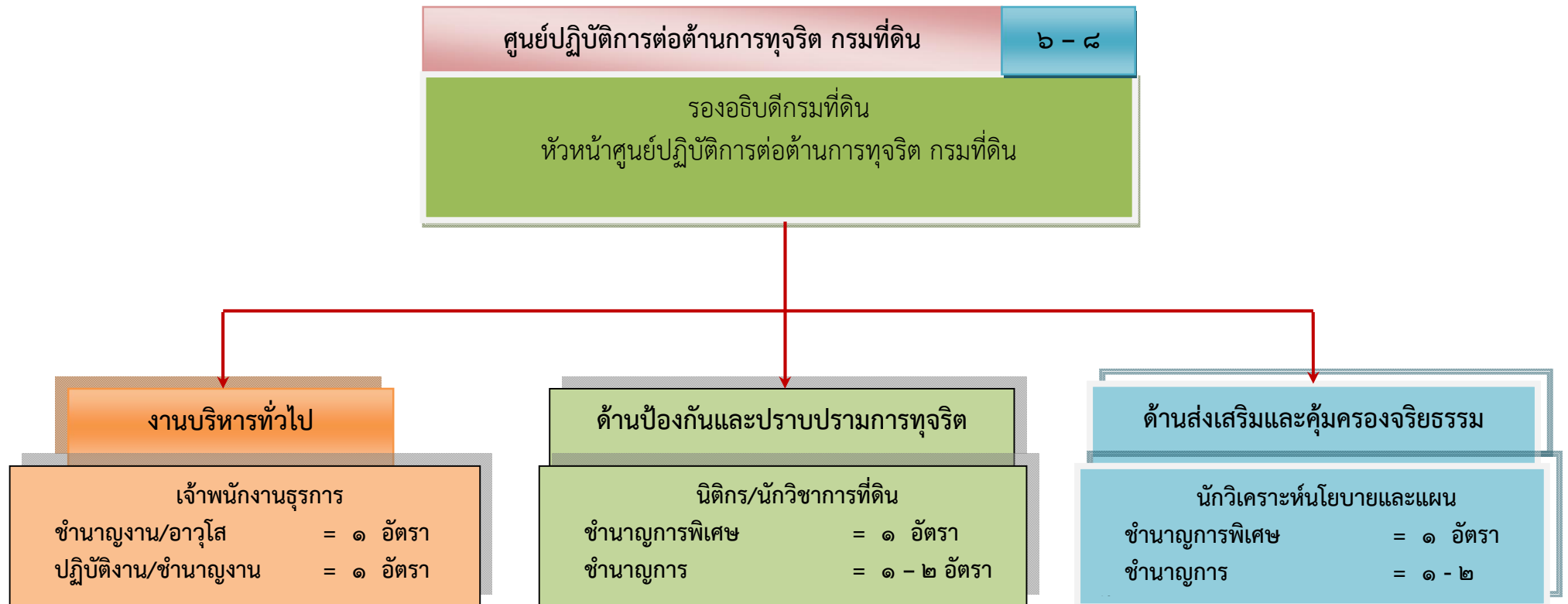
ด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริต

- รับขอร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบพฤติกรรมไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ รวมถึงหน่วยงานในกำกับดูแล และใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาเนื้อหาขอร้องเรียน
- ประสานงานและเรงรัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ พฤติกรรมไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ทุกระดับ รวมถึงหน่วยงานในกำกับดูแล และมีประสิทธิภาพ
- เผยแพร่ ธรณรงค์ และให้ความรู้และติดตามประเมินผลการดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตฯ
- จัดทำแผนปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชั่นในภาพรวมของกรม และวางกลยุทธ์สู่แผนการปฏิบัติการลงสู่ระดับหน่วยงานในกำกับดูแล
- รายงานผลการจัดทำแผน และผลการปฏิบัติงานตามวงรอบต่อกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้านส่งเสริมและคุ่มครองจริยธรรม

- การดำเนินการเผยแพร่ ปลูกฝัง ส่งเสริม และธรรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน/มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง และติดตามสอดส่องการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน
- สืบสวนข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนจริยธรรมเพื่อรายงานผลให้อธิบดีพิจารณา ทั้งนี้โดยอาจมีผู้ร้องขอหรืออาจดำเนินการตามให้อธิบดีมอบหมาย หรือตามที่เห็นสมควร
- ให้ความช่วยเหลือและดูแลข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา
- ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรม
- จัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และแผนปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
- ดำเนินการและติดตามผลการปฏิบัติงาน และจัดทำรายงานการสรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของกรม พร้อมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรม และรายงานปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบ
- จัดกิจกรรมโครงการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับจริยธรรม จัดทำแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน/มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง
- รายงานผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการจริยธรรมประจำกรม และรายงานปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบ และสืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นกรณีเรื่องร้องเรียนในเรื่องจริยธรรม หรือมีการฝ่าฝืนจริยธรรมของกรม

กรอบอัตรากำลังในศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน
(แนบท้ายคำสั่งกรมที่ดิน ที่ ๒๘๕/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๑.๔ แนวคำถาม – คำตอบ ที่น่าสนใจเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

● ที่มาของประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน :

ข้อ ๑ ถาม ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนมีที่มาอย่างไร

ตอบ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนออกตามมาตรา ๒๗๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยวรรคหนึ่งบัญญัติให้มาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการ แต่ละประเภทเป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น และวรรคสอง บัญญัติให้มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีการกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและค่านิยมหลัก ๙ ประการซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด เป็นกรอบในการร่างประมวลจริยธรรมของข้าราชการแต่ละประเภท ประกอบด้วย

- ๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- ๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
- ๓) การยึดถือในประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

ทับซ้อน

- ๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- ๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- ๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- ๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- ๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ
- ๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

ข้อ ๒ ถาม เจตนารมณ์ของประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ตอบ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนมีเจตนารมณ์เพื่อให้ข้าราชการทั้งหลายเกิดสำนึกถึงซึ่งและเที่ยงธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติและศักดิ์ศรีข้าราชการควรแก่ความไว้วางใจ และเชื่อมั่นของปวงชน และดำรงตนตั้งมั่นเป็นแบบอย่างที่ดีงาม สอดคล้องกับความเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยให้ข้าราชการยึดถือปฏิบัติตนตามจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ข้อ ๓ ถาม ประมวลจริยธรรมมีผลใช้บังคับเมื่อใด

ตอบ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ และวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ มีมติเห็นชอบกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อให้ใช้บังคับเป็นมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดราชการ พลเรือน และประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

ข้อ ๔ ถาม องค์ประกอบของประมวลจริยธรรมมีอะไรบ้าง

ตอบ คำปรารภ : ค่านิยมหลัก (Core Value) ของมาตรฐานจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และเจตนารมณ์

หมวด ๑ บททั่วไป : กำหนดเวลาบังคับใช้และนิยามศัพท์

หมวด ๒ จริยธรรมข้าราชการพลเรือน : เป็นการขยายค่านิยมหลัก ๙ ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการ ประกอบด้วย ๑๐ ข้อหลัก และ ๔๑ ข้อย่อย

หมวด ๓ กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม : ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ องค์การคุ้มครองจริยธรรม : ก.พ. คณะกรรมการจริยธรรม งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม หัวหน้าส่วนราชการ

ส่วนที่ ๒ ระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม : การดำเนินการกรณี การฝ่าฝืนจริยธรรมเป็นความผิดวินัย บทลงโทษ

บทเฉพาะกาล : กำหนดการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมและงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมในส่วนราชการ และการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมเมื่อครบหนึ่งปี

● **การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม :**

ข้อ ๕ ถาม ตามประมวลจริยธรรม มีการกำหนดแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอย่างไรบ้าง

ตอบ ตามข้อ ๒๐ กำหนดว่า “ให้หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และ ก.พ. ส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการ โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการดังนี้

(๑) ในการบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน ย้ายหรือโอนข้าราชการ ให้ใช้พฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้ที่พิจารณาควบคู่กับความรู้ความสามารถ

(๒) ปลุกฝังจริยธรรมให้ข้าราชการใหม่ จัดให้ข้าราชการลงลายมือชื่อรับทราบประมวลจริยธรรม จัดให้มีสมุดบันทึกประวัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของข้าราชการแต่ละคน รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมผู้บริหาร และข้าราชการอย่างสม่ำเสมอ

(๓) ประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ

(๔) คุ้มครองข้าราชการผู้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างเพียงพอ

(๕) ยกย่องข้าราชการและส่วนราชการที่ถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้โดยเคร่งครัด

(๖) ตอบข้อสงสัยหรือคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

(๗) จัดให้มีการศึกษาค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และดำเนินการแก้ไขปรับเปลี่ยนค่านิยมนั้น

(๘) เผยแพร่ให้ประชาชน ผู้เป็นคู่สมรส ญาติ พี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูงของข้าราชการตลอดจนประชาชนผู้มาติดต่อราชการทราบประมวลจริยธรรมของข้าราชการ เพื่อไม่ทำการอันเป็นการส่งเสริมหรือก่อให้เกิดการฝ่าฝืนจริยธรรม

(๙) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

● คณะกรรมการจริยธรรม

ข้อ ๖ ถาม ประธานกรรมการและกรรมการจริยธรรม ได้รับเบี้ยประชุมหรือไม่และเป็นจำนวนเท่าใด

ตอบ คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ ถือเป็น คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี มีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมเป็นรายครั้งในอัตรา กรรมการครั้งละไม่เกิน ๑,๒๐๐ บาท ประธานได้รับเพิ่มอีก ๑ ใน ๔ ของอัตรากฎหมาย เท่ากับครั้งละไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาท (พระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๙)

ทั้งนี้ เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการฯ ที่ได้รับมอบหมายและมีคำสั่งแต่งตั้งตามประมวลจริยธรรม ให้ได้รับเบี้ยประชุมเท่ากับกรรมการ ในอัตรากครั้งละไม่เกิน ๑,๒๐๐ บาท โดยให้เลขานุการมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมไม่เกินหนึ่งคน และผู้ช่วยเลขานุการมีสิทธิ ได้รับเบี้ยประชุมไม่เกินสองคน (พระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๓) อนึ่ง ให้ส่วนราชการตั้งงบประมาณไว้เพื่อการนี้ด้วย

ข้อ ๗ ถาม องค์ประกอบและการคัดเลือกคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการและจังหวัด กำหนดไว้อย่างไร

ตอบ ตามข้อ ๑๔ แห่งประมวลจริยธรรมฯ กำหนดไว้ ดังนี้

- ประธานกรรมการ ข้อ ๑๔ (๑) กำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการเสนอจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกผู้มีความซื่อสัตย์เป็นที่ประจักษ์ โดยได้รับความเห็นชอบจาก ก.พ. ดังนั้นส่วนราชการจึงอาจสรรหาหรือคัดเลือกโดยใช้วิธีที่เห็นสมควรได้

- กรรมการ ๒ คน ตามข้อ ๑๔ (๒) กำหนดให้ข้าราชการประเภทบริหารหรืออำนวยการเลือกกันเอง ดังนั้น ส่วนราชการจะต้องจัดให้ผู้มีสิทธิดังกล่าวเลือกกันเอง โดยอาจกำหนดวิธีการได้ตามที่เห็นสมควร

- กรรมการ ๒ คน ตามข้อ ๑๔ (๓) กำหนดให้ส่วนราชการคัดเลือกจากข้าราชการพนักงานราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการนั้น ตามวิธีการที่ส่วนราชการเห็นสมควร ดังนั้น ส่วนราชการอาจกำหนดวิธีการคัดเลือกได้ตามที่เห็นสมควร

อนึ่ง คำว่า “ข้าราชการ” ตามข้อ ๑๔ (๓) ให้หมายถึง ข้าราชการที่มีระดับตำแหน่งอำนวยการก็ได้ เนื่องจากในข้อ ๑๔ (๒) ใช้คำว่า “ข้าราชการประเภทบริหารหรืออำนวยการ” แต่มิได้หมายความว่าหากได้เลือกกรรมการตามข้อ ๑๔ (๒) โดยรวมข้าราชการประเภทอำนวยการด้วยแล้วจะสามารถเลือกให้เป็นกรรมการตามข้อ ๑๔ (๓) ได้อีก

• กรรมการ ๒ คน ตามข้อ ๑๔ (๔) กำหนดให้รองหัวหน้าส่วนราชการและหัวหน้าส่วนราชการร่วมกันเสนอ ดังนั้น ส่วนราชการจึงอาจสรรหาหรือคัดเลือกโดยใช้วิธีการที่เห็นสมควรได้

ข้อ ๘ ถาม ตามข้อ ๑๔ (๓) คำว่า “ลูกจ้างของส่วนราชการ” หมายความว่าอย่างไร

ตอบ คำว่า “ลูกจ้างของส่วนราชการ” หมายถึง “ลูกจ้างประจำ” โดยที่ข้อ ๑๘ แห่งประมวลจริยธรรม กำหนดให้การฝ่าฝืนจริยธรรมตามความในหมวด ๒ ของประมวลจริยธรรมนี้ เป็นความผิดวินัย ตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๙ ถาม ข้าราชการที่เคยถูกลงโทษทางวินัย และได้รับโทษไปก่อนแล้วหรือในวันที่พระราชบัญญัติล้างมลทิน มีผลใช้บังคับ จะถือว่าไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนตามข้อ ๑๔ วรรคท้าย หรือไม่

ตอบ พระราชบัญญัติล้างมลทิน บัญญัติให้ล้างมลทินให้แก่บรรดาผู้ถูกลงโทษทางวินัยซึ่งได้กระทำก่อนหรือในวันที่ พ.ร.บ. ล้างมลทินฉบับนั้นมีผลใช้บังคับ ถือว่า ผู้นั้นมีได้เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้น ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้วินิจฉัยว่า การล้างมลทินตาม พ.ร.บ. ดังกล่าว เป็นการล้างโทษ แต่มิได้ล้างพฤติกรรมการทำความผิด ของข้าราชการผู้นั้น ดังนั้น จึงถือว่าข้าราชการดังกล่าวไม่เคยถูกลงโทษทางวินัย อย่างไรก็ดี เนื่องจากตามประมวลจริยธรรมข้อ ๑๔ ได้กำหนดคุณสมบัติของข้าราชการ ที่จะเป็นกรรมการจริยธรรมไว้สรุปว่า ต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัย และต้องเป็นผู้มีเกียรติ เป็นที่ยอมรับของส่วนราชการนั้น ดังนั้น ในการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการผู้ที่จะได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ จึงควรพิจารณาจากบุคคลที่ดำรงตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างและเป็นที่ยอมรับ สามารถสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในการปฏิบัติหน้าที่ตามเจตนารมณ์ของประมวลจริยธรรมฯ ให้บรรลุผลได้ประกอบด้วย

ข้อ ๑๐ ถาม บุคคลที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการจริยธรรมตามข้อ ๑๔ (๒) ได้รับการเลื่อนตำแหน่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ (ประเภทวิชาการ) ส่วนราชการจะสามารถเสนอชื่อบุคคลที่ได้รับเลือก ในลำดับถัดไปตามที่ส่วนราชการได้ขึ้นบัญชีไว้ โดยมีต้องดำเนินการเลือกใหม่ได้หรือไม่

ตอบ ประมวลจริยธรรมข้อ ๑๔ (๒) กำหนดให้ คณะกรรมการจริยธรรมประกอบด้วย กรรมการผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารหรืออำนวยการเลือกกันเองให้เหลือสองคน และประมวลจริยธรรมฯ มิได้กำหนดให้มีการขึ้นบัญชีไว้ ดังนั้น หากกรรมการในส่วนนี้เหลือไม่ถึงสองคนส่วนราชการจะต้องดำเนินการเลือกใหม่อีกหนึ่งคน เพื่อให้ครบองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ เนื่องจากอาจเป็นการจำกัดสิทธิ์ของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้นในภายหลัง

อย่างไรก็ตาม หากจะตกลงให้แตกต่างจากนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการฯ มีความต่อเนื่อง เช่น การจัดทำและขึ้นบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการและ จะนำบัญชีมา

ใช้กรณีกรรมการต้องพ้นตำแหน่งและไม่อาจดำเนินการคัดเลือกได้โดยเร็วส่วนราชการและจังหวัดต้องทำหนังสือขอหารือมายังสำนักงาน ก.พ. พิจารณาเป็นกรณีไป

ข้อ ๑๑ ถาม คณะกรรมการจริยธรรมมีวาระการดำรงตำแหน่งกี่ปี

ตอบ มติที่ประชุม ก.พ. ครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๓ เห็นควรให้คณะกรรมการจริยธรรมของส่วนราชการและจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๒ ปี นับแต่วันที่มิประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการและจังหวัด

ข้อ ๑๒ ถาม เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการจริยธรรม (เช่น การเลื่อนตำแหน่ง/การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่น/การย้ายสังกัดหรือการโอนไปหน่วยงานอื่น) ส่วนราชการต้องส่งเรื่องให้ ก.พ. แต่งตั้งใหม่ทุกครั้งหรือไม่

ตอบ กรณีมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการ (เช่น จากการเลื่อนตำแหน่ง/การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่น/การโยกย้ายสังกัด) สามารถนำมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นหลักกฎหมายทั่วไปในกรณีไม่มีกฎหมายใช้บังคับในกรณีนั้นโดยเฉพาะโดยมาตรา ๗๖ บัญญัติไว้ว่า “นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ... (๖) มีเหตุต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น” มาใช้บังคับโดยอนุโลมได้

ดังนั้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกรรมการในกรณีข้างต้น ให้ส่วนราชการดำเนินการคัดเลือกกรรมการจริยธรรมตามแนวทางที่ระบุไว้ในข้อ ๑๔ (...) และส่งรายชื่อกรรมการให้ ก.พ. ดำเนินการแต่งตั้งทดแทน

ทั้งนี้ กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งทดแทน ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระการดำรงตำแหน่งที่เหลือของกรรมการคนเดิม

ข้อ ๑๓ ถาม การพ้นจากตำแหน่งกรรมการจริยธรรมมีกรณีอื่นอีกหรือไม่

ตอบ คณะกรรมการจริยธรรมอาจพ้นจากตำแหน่งได้ในกรณีตามมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่นำมาใช้บังคับโดยอนุโลมซึ่งบัญญัติไว้ว่า “นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๖) มีเหตุต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๑๔	ถาม	คณะกรรมการจริยธรรมมีอำนาจหน้าที่และบทบาทอย่างไรบ้าง
	ตอบ	<p>- อำนาจหน้าที่คณะกรรมการจริยธรรม เป็นไปตามข้อ ๑๕ แห่งประมวลจริยธรรมฯ</p> <p>- นอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ตามประมวลจริยธรรม คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการและจังหวัดยังมีบทบาทที่สำคัญในการส่งเสริมผลักดันด้านคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เป็นเจ้าภาพ เจ้าของเรื่อง ๒. กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ และแนวทาง ๓. ส่งเสริม กระตุ้น ติดตาม ๔. สร้างเครือข่ายภายในและภายนอก ๕. บริหารความรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรม ๖. เชื่อมโยงเรื่องจริยธรรมกับการพัฒนาและการบริหารงานบุคคล

● **งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม :**

ข้อ ๑๕	ถาม	แนวทางการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓
	ตอบ	<p>คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบตามมติ ก.พ. เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๓ เกี่ยวกับการจัดตั้งงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการและจังหวัด ขอให้ทบวทนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการดำเนินการตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และกำหนดให้มีงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม เป็นหน่วยงานภายในรับผิดชอบภารกิจงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมและเปลี่ยนศูนย์ประสานราชการใสสะอาดของส่วนราชการและจังหวัด หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล เป็นงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการและจังหวัด โดยปฏิบัติงานภายใต้การกำกับดูแลของเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ และจังหวัด</p> <p>ดังนั้น ส่วนราชการและจังหวัด สามารถนำมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว พิจารณาเป็นแนวทางการจัดตั้งงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ให้เปลี่ยนศูนย์ประสานราชการใสสะอาดของส่วนราชการและจังหวัดหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจด้านการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล เป็นงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการและจังหวัด ๒. ให้งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการและจังหวัด ปฏิบัติงานภายใต้การกำกับดูแลของเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการและจังหวัด <p>(ตามแนวหนังสือสำนักงาน ก.พ. ว ๒๘ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓)</p>

ข้อ ๑๖ ถาม กรณีการร้องเรียนการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม ต้องดำเนินการอย่างไร

ตอบ ตามข้อ ๑๗ (๒) แห่งประมวลจริยธรรม กำหนดให้ งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม มีหน้าที่ สืบสวนข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนจริยธรรม ใน ๓ กรณี คือ ๑) เมื่อมีผู้ร้องขอ ๒) หัวหน้าส่วนราชการมอบหมาย หรือ ๓) ตามที่เห็นสมควรแล้วรายงานผลให้หัวหน้าส่วนราชการ พิจารณาเมื่อหัวหน้าส่วนราชการเห็นว่าไม่มีมูลจะส่งยุติเรื่อง ถ้ามีมูลก็ไปสู่กระบวนการทางวินัย

ข้อสังเกต : หากมีการร้องเรียนไปที่คณะกรรมการจริยธรรม คณะกรรมการจริยธรรม ต้องส่งเรื่องให้หัวหน้าส่วนราชการ พิจารณาสั่งการต่อ เนื่องจากคณะกรรมการฯ ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับบัญชาสั่งการงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม

● **หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ประเภทอำนาจการขึ้นไป :**

ข้อ ๑๗ ถาม ตามประมวลจริยธรรม หัวหน้าส่วนราชการ และผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ประเภทอำนาจการขึ้นไปมีอำนาจหน้าที่และบทบาทอย่างไรบ้าง

ตอบ • ข้อ ๑๖ กำหนดไว้ ดังนี้

- ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา
- สนับสนุน ส่งเสริม ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ซื่อสัตย์ มีผลงาน มีความรู้ความสามารถและปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- คุ้มครองและประกันความเป็นอิสระของคณะกรรมการจริยธรรม (ข้อ ๑๖ (๑))
- คุ้มครองข้าราชการผู้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ อย่างตรงไปตรงมามีให้ ถูกกลั่นแกล้ง หรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม (ข้อ ๑๖ (๒))

- รวบรวมปัญหา ข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติตาม ปรับปรุง หรือการอื่นใดเกี่ยวกับประมวลจริยธรรม นี้ (ข้อ ๑๖ (๖))

• ข้อ ๑๙ กำหนดว่า เมื่อมีการฝ่าฝืนจริยธรรม ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งลงโทษทางวินัย ว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือสั่งให้ได้รับการพัฒนาตามที่เห็นสมควรสั่งลงโทษทางวินัยว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ ให้ได้รับการพัฒนาตามที่เห็นสมควร

• ข้อ ๒๐ กำหนดว่า ให้หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และก.พ. ส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการ โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในการบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน ย้ายหรือโอนข้าราชการ ให้ใช้พฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้นั้นพิจารณาควบคู่กับความรู้ความสามารถ

(๒) ปลุกฝังจริยธรรมให้ข้าราชการใหม่ จัดให้ข้าราชการลงลายมือชื่อรับทราบประมวลจริยธรรม จัดให้มีสมุดบันทึกประวัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของข้าราชการแต่ละคนรวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมของข้าราชการ รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมผู้บริหาร และข้าราชการอย่างสม่ำเสมอ

- (๓) ประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ
- (๔) คຸ້ມครองข้าราชการผู้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างเพียงพอ
- (๕) ยกย่องข้าราชการและส่วนราชการที่ถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้โดยเคร่งครัด
- (๖) ตอบข้อสงสัยหรือคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้
- (๗) จัดให้มีการศึกษาค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และดำเนินการแก้ไขปรับเปลี่ยนค่านิยมนั้น
- (๘) เผยแพร่ให้ประชาชน ผู้เป็นคู่สมรส ญาติ พี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูงของข้าราชการ ตลอดจนประชาชนผู้มาติดต่อราชการทราบประมวลจริยธรรมของข้าราชการ เพื่อไม่ทำการอันเป็นการส่งเสริมหรือก่อให้เกิดการฝ่าฝืนจริยธรรม
- (๙) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

ข้อ ๑๘ ถาม ตามประมวลจริยธรรม หัวหน้าส่วนราชการไม่สามารถทำอะไรได้บ้าง

ตอบ • ข้อ ๑๖ (๒) บัญญัติไว้ ดังนี้

ในส่วนกรณีหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ประเภทอำนวยการขึ้นไป เป็นผู้ถูกกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ไม่อาจดำเนินการเกี่ยวกับการออกคำสั่ง แต่งตั้งโยกย้าย เลื่อนเงินเดือน แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง หรือคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย หรือดำเนินการใดที่เป็นผลร้ายหรือกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของข้าราชการผู้กล่าวหาได้ เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมแล้ว

ข้อ ๒๑ ถาม หากมีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดเป็นการขัดประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ต้องทำอย่างไร

ตอบ คำตอบ : ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดเป็นการขัดประมวลจริยธรรมฯ ต้องไม่กระทำการหรือหยุดกระทำการดังกล่าว แล้วส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดต่อประมวลจริยธรรมหรือไม่ (ข้อ ๓ (๑), ข้อ ๕ (๓), ข้อ ๗(๑))

• กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม :

ข้อ ๑๙ ถาม การฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จะมีผลอย่างไร

ตอบ การฝ่าฝืนจริยธรรมตามความในหมวด ๒ ของประมวลจริยธรรมถือเป็นความผิดวินัย ตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้วแต่กรณี (ข้อ ๑๘)

และผู้บังคับบัญชาอาจสั่งได้ ดังนี้ ๑) ลงโทษทางวินัย ๒) ว่ากล่าวตักเตือน ๓) ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือ ๔) สั่งให้ได้รับการพัฒนาตามที่เห็นสมควร (ข้อ ๑๙)

ข้อ ๒๐ ถาม หากมีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดเป็นการขัดประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ต้องทำอะไร

ตอบ ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดเป็นการขัดประมวลจริยธรรมฯ ต้องไม่กระทำการหรือหยุดกระทำการดังกล่าว แล้วส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดต่อประมวลจริยธรรมหรือไม่ (ข้อ ๓ (๑), ข้อ ๕ (๓), ข้อ ๗ (๑))

● หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ประเภทอำนวยการขึ้นไป :

ข้อ ๒๑ ถาม หากพบเห็นการกระทำที่ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ต้องทำอะไร

ตอบ เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการมีหน้าที่ต้องรายงานการฝ่าฝืนพร้อมพยานหลักฐาน (หากมี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการ และหรือคณะกรรมการจริยธรรมโดยพลัน (ตามข้อ ๓ (๒))

ทั้งนี้ หากมีการร้องเรียนการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมมายังคณะกรรมการจริยธรรม คณะกรรมการจริยธรรมควรส่งเรื่องให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาสั่งการในเบื้องต้นก่อน เนื่องจากหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้มีอำนาจบังคับบัญชา ในฐานะผู้มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้ง ตามมาตรา ๕๗ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑) และสามารถสั่งการงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมให้ดำเนินการสืบสวนหาข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนเพื่อรายงานต่อหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาได้ (ตามข้อ ๑๗ (๒))

ข้อ ๒๒ ถาม หากแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในประมวลจริยธรรม ยังมีความไม่ชัดเจน หรือมีปัญหาทางปฏิบัติจะปรับปรุงแก้ไข ได้หรือไม่

ตอบ บทเฉพาะกาล ข้อ ๒๔ กำหนดให้มีการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ พร้อมดำเนินการปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติหรือแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรม ให้เหมาะสมเมื่อประมวลจริยธรรมบังคับใช้ครบ ๑ ปี โดยให้ ก.พ. ดำเนินการรับฟังข้าราชการ หัวหน้างานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม คณะกรรมการจริยธรรม หัวหน้าส่วนราชการ และผู้ตรวจการแผ่นดิน

หมวด ๒

แนวทางปฏิบัติตามข้อบังคับกรมที่ดิน ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒

๒.๑ จรรยาวิชาชีพ

จรรยาวิชาชีพ หรือจรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง มาตรฐานของคุณค่า แห่งความดีงาม ของการกระทำ หนึ่ง ๆ หรือพฤติกรรมโดยรวม ของผู้ประกอบการวิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่ง สำหรับกรมที่ดินได้ จัดทำข้อบังคับทางจรรยาวิชาชีพขึ้น โดยอาศัยตามความในมาตรา ๗๘ และ ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เรียกว่า “จรรยาข้าราชการกรมที่ดินเพื่อเป็นกรอบมาตรฐานให้ ข้าราชการเป็นข้าราชการที่ดี เพื่อเป็นการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องของข้าราชการกรมที่ดินในการ ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมหลักกรมที่ดินเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบ อารังไว้ซึ่ง ศักดิ์ศรี เกียรติภูมิของกรมที่ดิน อันจะส่งผลให้ได้รับความเชื่อถือ ศรัทธา และไว้วางใจจากประชาชน

ในการสร้างข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน มีการรับฟังความคิดเห็นอย่าง ทัวถึงจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้มาตรฐานจริยธรรมของข้าราชการสอดคล้องตรงกับบริบทของ กรมที่ดินและข้าราชการกรมที่ดินรวมทั้งเป็นเครื่องจูงใจให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบให้ปฏิบัติตาม

๒.๒ แนวทางปฏิบัติ

โดยที่ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน มีลักษณะเป็นข้อกำหนดอย่างกว้าง ๆ ที่ค่อนข้างเป็นนามธรรม จึงจำเป็นต้องมีการจัดทำแนวทางปฏิบัติในรูปแบบของคำอธิบาย มีลักษณะ เป็นรูปธรรมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่การเข้าใจ และเป็นตัวอย่างที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องของข้าราชการกรมที่ดินในการปฏิบัติหน้าที่ให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจของกรมที่ดิน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
๒. เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ
๓. เพื่ออารังไว้ซึ่งศักดิ์ศรี เกียรติคุณของกรมที่ดิน และบุคลากรของกรมที่ดิน ให้ได้รับความ เชื่อถือ ศรัทธาและไว้วางใจจากประชาชน

ข้อบังคับ

ข้อ ๑ ยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นในความถูกต้อง เทียงธรรม รักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ หน่วยงาน และส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน

แนวทางปฏิบัติ

- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ความสามารถและทักษะในการดำเนินงาน ด้วยความถูกต้องตามหลักกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ และยึดมั่นในหลักวิชาการด้านทะเบียน ด้านรังวัด ด้านการบริหาร และจริยธรรม
- ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมทั้งละเว้นการแสวงหาตำแหน่ง บำเหน็จความชอบ และประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นโดยมิชอบ
- ตัดสินใจและกระทำการใดๆ โดยยึดประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ ประชาชนและหน่วยงานมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
- ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชาในการยึดมั่นความถูกต้อง เทียงธรรม และปกป้องผลประโยชน์ของชาติ

ข้อบังคับ

ข้อ ๒ ซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ พากเพียร และตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ

แนวปฏิบัติ

- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เทียงธรรม ไม่มุ่งหวังและแสวงหาผลประโยชน์อันมิควรได้จากการปฏิบัติงาน
- ใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจด้วยความสุจริต ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย
- ไม่ให้คำแนะนำใดๆ เกี่ยวกับการดำเนินการ อันเป็นการหลบเลี่ยงกฎหมาย ค่าธรรมเนียม และค่าภาษีอากร
- ไม่รับฝากหรือรับเหมาเงินค่าธรรมเนียม ค่าภาษีอากร และค่าใช้จ่ายต่างๆ รวมทั้งการรับเงินมัดจำรังวัดส่วนที่เหลือคืนแทนผู้ขอรังวัด
- รับผิดชอบต่อผลการกระทำของตนเอง อธิบายสิ่งที่ตนได้ปฏิบัติอย่างมีเหตุผลและถูกต้อง ชอบธรรม พร้อมทั้งยินดีแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น
- ควบคุม กำกับ ดูแล ผู้ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนไม่ให้กระทำการหรือมีพฤติกรรมในทางมิชอบ

- ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน

ข้อบังคับ

ข้อ ๓ โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส พร้อมรับการตรวจสอบ

แนวทางปฏิบัติ

- เปิดเผยหลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน ให้ผู้รับบริการได้รับทราบ รวมถึงให้ ข้อมูลข่าวสาร แก่ผู้ร้องขอตามกรอบของระเบียบ กฎหมาย
- ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ได้มีการวางระเบียบแนวทางปฏิบัติไว้
- ใช้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการในทางที่เป็นประโยชน์ ถูกต้อง ด้วยความระมัดระวัง ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นความลับของทางราชการ
- ปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลอื่นไม่ควรเปิดเผยที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงาน
- ดูแลหลักฐานการปฏิบัติงานให้พร้อมรับการตรวจสอบ
- ชี้แจงและให้เหตุผลแก่ผู้รับบริการ กรณีไม่สามารถปฏิบัติหรือกระทำตามคำขอได้

ข้อบังคับ

ข้อ ๔ ไม่เลือกปฏิบัติ

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และปราศจากอคติ

แนวทางปฏิบัติ

- ปฏิบัติต่อผู้มารับบริการด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ
- ปฏิบัติหน้าที่สอบสวน เปรียบเทียบ ไกล่เกลี่ย รวมทั้งกรณีพิพาทเรื่องต่างๆ บนพื้นฐานของความเป็นกลาง และให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ไม่ชี้ช่องให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้เปรียบ
- ละเว้นการมีพฤติกรรมอันอาจทำให้คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเข้าใจว่าเป็นการช่วยเหลือคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอก
- ไม่กระทำการใดอันเป็นการยุยงส่งเสริม ให้เกิดข้อพิพาทเกี่ยวกับแนวเขตหรือเนื้อที่ที่ดิน หรือการปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ

ข้อบังคับ

ข้อ ๕ มุ่งผลสัมฤทธิ์

ปฏิบัติหน้าที่เสร็จสมบูรณ์ภายในเวลาที่กำหนด ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย คุ่มค่า ด้วยวิธีการที่ถูกต้อง ขอบธรรม เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ ประชาชน และหน่วยงาน โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเหมาะสม

แนวทางปฏิบัติ

- ปฏิบัติงานด้วยความเอาใจใส่ มานะพยายาม มุ่งมั่นและติดตามงานในความรับผิดชอบให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายภายในเวลาที่กำหนด โดยวิธีการ กระบวนการ ที่ถูกต้อง
- ปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ โดยใช้ทักษะ ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ด้วยความถูกต้อง รอบคอบ ระมัดระวัง เพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างเต็มความสามารถ
- พัฒนาตนเองให้เป็นผู้มีความรอบรู้ และมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ในการปฏิบัติงานในหน้าที่
- พัฒนาระบบการทำงานให้ได้ผลงานที่ดี มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นแบบอย่างได้
- จัดระบบการจัดเก็บเอกสาร ข้อมูล รวมทั้งสถานที่ ให้เป็นระบบระเบียบ เอื้ออำนวย ต่อการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย
- ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของทางราชการอย่างประหยัด คุ่มค่า เหมาะสม ด้วยความระมัดระวัง มิให้เสียหายหรือสิ้นเปลือง เสมือนเป็นทรัพย์สินของตนเอง

ข้อบังคับ

ข้อ ๖ มีจิตบริการ

ปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้รับบริการได้รับความสะดวก รวดเร็ว ด้วยความมีอัธยาศัยไมตรี

แนวทางปฏิบัติ

- ให้บริการด้วยความกระตือรือร้น เอาใจใส่ และให้เกียรติผู้รับบริการ
- สอดส่องดูแล และให้บริการแก่ผู้รับบริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ยุติธรรม และมีอัธยาศัยไมตรี
- ให้บริการด้วยภาษาถ้อยคำสุภาพ ชัดเจน เข้าใจง่าย หลีกเลี่ยงการใช้ศัพท์เทคนิค หรือถ้อยคำภาษากฎหมายที่ผู้รับบริการไม่เข้าใจ
- ปฏิบัติงานด้วยความถูกต้อง รอบคอบ รวดเร็ว ระมัดระวัง ไม่ให้เสื่อมเสียหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลอื่น

- เปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถานที่ให้บริการ และนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุงพัฒนาหน่วยงานและการให้บริการประชาชน

ข้อบังคับ

ข้อ ๗ ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง โดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม

แนวทางปฏิบัติ

- ยึดหลักความพอประมาณ โดยดำรงชีวิตเหมาะสมกับฐานะของตนเองและสังคม พัฒนาตนเองให้มีความอดุสาหะ ขยันหมั่นเพียร ประหยัด และดีขึ้นไปลำดับ
- ยึดหลักความมีเหตุผล โดยปฏิบัติตนและปฏิบัติงานอย่างมีระบบ มีเหตุผล ถูกต้อง โปร่งใส เป็นธรรม ก่อนตัดสินใจดำเนินการใดๆ ต้องคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นทั้งต่อส่วนรวมและต่อตนเอง
- ยึดหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ด้วยการดำเนินชีวิตและปฏิบัติงานโดยมีเป้าหมาย มีการวางแผนและดำเนินการไปสู่เป้าหมายด้วยความรอบคอบ ประหยัด อดทน อดออม บนพื้นฐานความรู้และคุณธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
- พัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงาน ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน มีความโอ้อ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้มาติดต่อราชการและเพื่อนร่วมงาน
- ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
- ดูแลเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งในด้านการปฏิบัติงาน ขวัญกำลังใจ สวัสดิการ และรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยหลักการและเหตุผล ที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

ข้อบังคับ

ข้อ ๘ รักศักดิ์ศรีของตนเองและเกียรติภูมิขององค์กร

ประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการที่ดี เสริมสร้างภาพลักษณ์ของกรมที่ดินให้เป็นที่เชื่อถือ ศรัทธา และไว้วางใจของประชาชน

แนวทางปฏิบัติ

- รักศักดิ์ศรีของตนเอง โดยประพฤติตนให้เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการที่ดี อยู่ในระเบียบ วินัย กฎหมาย และเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรมอันดี เพื่อให้เป็นที่เชื่อถือ ศรัทธา และไว้วางใจของประชาชน
 - ส่งเสริมภาพลักษณ์เพื่อเกียรติภูมิของกรมที่ดิน ด้วยความภูมิใจในความเป็นข้าราชการกรมที่ดิน สร้างความเชื่อมั่นให้สังคมภายนอกยอมรับการปฏิบัติงานของกรมที่ดิน
 - สร้างความสามัคคีในองค์กร โดย
 - เคารพต่อความเชื่อ และค่านิยมของบุคคลหรือเพื่อนร่วมงาน
 - ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง และบริหารจัดการความขัดแย้งอย่างมีเหตุผล
 - ไม่ผูกขาดการปฏิบัติงานหรือเกี่ยงงาน อันอาจทำให้เกิดการแตกความสามัคคี
- ในหน่วยงาน
- ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้วยการรักษาสัมพันธภาพในการปฏิบัติงาน

หมวด ๓

แนวทางปฏิบัติตามค่านิยมหลักกรมที่ดิน

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้เกิดสำนึกของความรับผิดชอบต่อหน้าที่ กล้ารับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง
๒. เพื่อให้บริการอย่างถูกต้องด้วยความรอบคอบ
๓. เพื่อปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และโปร่งใส

แนวทางปฏิบัติ

ค่านิยมหลักของข้าราชการกรมที่ดิน	แนวทางปฏิบัติ
<p>ข้อ ๑. <u>ผู้รับผิดชอบ</u> พฤติกรรมที่ควรแสดงออก</p>	<p>๑.๑ มีสำนึกในบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ๑.๒ มีความรู้ ความสามารถในงานที่ทำเป็นอย่างดีและทำงานอย่างเต็มศักยภาพ ๑.๓ กล้ารับผิดชอบต่อผลงาน และการตัดสินใจของตนเอง ๑.๔ มองภาพรวมความสำเร็จขององค์กรมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว</p>
<p>ข้อ ๒. <u>มอบจิตบริการ</u> พฤติกรรมที่ควรแสดงออก</p>	<p>๒.๑ ให้บริการด้วยความกระตือรือร้น เอาใจใส่ และให้เกียรติผู้รับบริการ ๒.๒ แสดงพฤติกรรม และใช้วาจาที่เหมาะสม มีอัธยาศัยและมิตรไมตรีที่ดี ๒.๓ สอดส่องดูแล และให้บริการด้วยความสะดวกรวดเร็ว เสมอภาค ยุติธรรม ๒.๔ ให้บริการอย่างถูกต้อง ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง ๒.๕ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์กับผู้รับบริการ</p>
<p>ข้อ ๓. <u>สื่อสารเลิศล้ำ</u> พฤติกรรมที่ควรแสดงออก</p>	<p>๓.๑ สื่อสาร และถ่ายทอดข้อมูลอย่างถูกต้อง ชัดเจน รวดเร็ว และทั่วถึง ๓.๒ สื่อสารในเชิงบวก สุภาพ และปราศจากอคติ ๓.๓ ปรับรูปแบบ วิธีการสื่อสาร ให้เหมาะสมกับลักษณะของผู้ฟังและสถานการณ์ ๓.๔ รับฟัง และเห็นคุณค่าของความคิดที่แตกต่าง</p>
<p>ข้อ ๔. <u>จริยธรรมนำจิตใจ</u> พฤติกรรมที่ควรแสดงออก</p>	<p>๔.๑ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และโปร่งใส ๔.๒ ปฏิบัติงานโดยไม่หวังผลประโยชน์ หรือสิ่งตอบแทน ๔.๓ วางตัวเป็นกลาง ให้ความยุติธรรม เพื่อรักษาสีทึ่ของทุกฝ่าย ๔.๔ ยึดมั่นในกฎ ระเบียบ วินัย ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๔.๕ กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง</p>

ค่านิยมหลักของข้าราชการกรมที่ดิน	แนวทางปฏิบัติ
<p>ข้อ ๕. <u>ฝึกฝนเรียนรู้</u> พฤติกรรมที่ควรแสดงออก</p> <p>ข้อ ๖. <u>มุ่งสู่ความร่วมมือ</u> พฤติกรรมที่ควรแสดงออก</p>	<p>๕.๑ หมั่นศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมในงานที่รับผิดชอบ</p> <p>๕.๒ พัฒนากระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๕.๓ เชื่อมโยงความรู้ แนวคิดใหม่มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน</p> <p>๕.๔ นำความคิดเห็น หรือ ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น</p> <p>๖.๑ ให้ความร่วมมือกับทีม พร้อมช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ</p> <p>๖.๒ สามัคคี และช่วยกันแก้ปัญหา เพื่อความสำเร็จของทีม</p> <p>๖.๓ มีสำนึกในสัดส่วนงานและรับผิดชอบส่วนของตนเองอย่างเต็มประสิทธิภาพ</p> <p>๖.๔ ให้ความไว้วางใจ เชื่อใจ เคารพในสถานะ บทบาท และให้เกียรติผู้ทำงานร่วมกัน</p> <p>๖.๕ ให้กำลังใจซึ่งกันและกันสม่ำเสมอ</p>

(ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง)

คำสั่งกรมที่ดิน (หรือชื่อหน่วยงานผู้จัดทำคำสั่ง เช่น จังหวัดนนทบุรี)

ที่ .. /

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง

ด้วย นาย.....ข้าราชการพลเรือนสามัญ
ตำแหน่ง.....สำนัก.....
กรม.....ถูกกล่าวหาว่าฝ่าฝืนจริยธรรมในเรื่อง.....
(ระบุเรื่องที่ถูกล่ามทา).....
.....
.....

ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและบังเกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกล่ามทา จึงอาศัยประมวล
จริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๑๗ (๒) แต่งตั้งบุคคลต่อไปนี้เป็นคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง

๑. นาย.....	เป็นประธานกรรมการ
ตำแหน่ง.....	
๒. นาย.....	เป็นกรรมการ
ตำแหน่ง.....	
๓. นาย.....	เป็นกรรมการและเลขานุการ
ตำแหน่ง.....	
๔. นาย.....	เป็นผู้ช่วยเลขานุการ
ตำแหน่ง.....	

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการสืบสวนรวบรวมพยานและรายงานผลการสืบสวนให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว
(หรือภายใน ๓๐ วัน) เพื่อได้พิจารณาดำเนินการต่อไป

สั่ง ณ วันที่.....

(ลงชื่อ).....

(นาย.....)

อธิบดีกรมที่ดิน

(หรือหัวหน้าส่วนราชการผู้จัดทำคำสั่ง เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด...)

(ตัวอย่างรายงานการสืบสวนข้อเท็จจริง)

สำนัก/กอง/สำนักงานที่ดิน.....

(ชื่อหน่วยงาน เช่น สำนัก/กอง/สำนักงานที่ดิน)

วันที่.....

เรื่อง การสืบสวนข้อเท็จจริงกรณีนาย.....

ถูกกล่าวหาว่าฝ่าฝืนจริยธรรม

เรียน อธิบดีกรมที่ดิน (หรือหัวหน้าส่วนราชการ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด...)

ตามที่ได้มีคำสั่งกรมที่ดิน/จังหวัด.....

ที่ .. / ลงวันที่.....แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง

กรณีนาย.....ตำแหน่ง.....

สำนัก.....กรม.....

ถูกกล่าวหาว่าฝ่าฝืนจริยธรรมในเรื่อง.....

(เรื่องที่ถูกกล่าวหาตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ).....

.....นั้น

ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง เมื่อวันที่ ..
..... และคณะกรรมการได้สืบสวนข้อเท็จจริงเสร็จแล้ว จึงขอเสนอรายงานการสืบสวน
ข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้

๑. มูลกรณีเรื่องนี้ปรากฏขึ้นเนื่องจาก.....(ระบุเหตุที่เกิดเรื่องขึ้น เช่น มีผู้ร้องเรียน
หรือคณะกรรมการจริยธรรมขอให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา).....

๒. คณะกรรมการได้รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาแล้ว ได้ความว่า
(อธิบายโดยสรุปว่า ได้ความว่าอย่างไร).....

๓. คณะกรรมการได้แจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้
นาย.....ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้ว เมื่อวันที่.....

๔. คณะกรรมการได้ให้โอกาสนาย.....

ผู้ถูกกล่าวหาแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ผู้ถูกกล่าวหาได้แก้ข้อกล่าวหาและนำสืบพยานหลักฐาน สรุปได้ว่า
.....(อธิบายโดยสรุปว่า ผู้ถูกกล่าวหาแก้ข้อกล่าวหาโดยมีพยานหลักฐานประกอบอย่างไร)

.....
.....
.....

๕. คณะกรรมการได้ประชุมพิจารณาเรื่องนี้แล้ว เห็นว่า.....

(สรุปข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบสวน กำหนดประเด็นและวินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐานทั้งสองฝ่าย
ว่า จะรับฟังพยานหลักฐานใดได้หรือไม่ เพียงใด โดยอาศัยเหตุผลอย่างไร และผู้ถูกกล่าวหาได้ฝ่าฝืน
จริยธรรมตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ ถ้าฝ่าฝืน เป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนกรณีใด
ข้อใดและควรดำเนินการว่ากล่าวตักเตือน ให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือให้ได้รับการพัฒนา)

.....
.....
.....

คณะกรรมการจึงขอเสนอสำนวนการสืบสวนข้อเท็จจริง มาเพื่อโปรดพิจารณา
ดำเนินการ ต่อไป

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ

(นาย.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ

(นาย.....)

ลงชื่อ.....กรรมการและเลขานุการ

(นาย.....)

นาย.....ฝ่าฝืนจริยธรรม ก็เห็นสมควรพิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่
นาย..... ต่อไปด้วย

ลงชื่อ.....
(นาย.....)
(ผู้อำนวยการ/เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด)

หมายเหตุ หากผลการสืบสวนข้อเท็จจริงยังฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาฝ่าฝืนจริยธรรมตามที่ถูกกล่าวหา
ก็เสนอให้สั่งยุติเรื่อง

(ตัวอย่างบันทึกการว่ากล่าวตักเตือน)

ทำที่ (ชื่อส่วนราชการ)

วันที่.....

ด้วยนาย.....ข้าราชการพลเรือนสามัญ

ตำแหน่ง.....สำนัก.....

กรม.....ได้ฝ่าฝืนจริยธรรม กรณี.....

.....(ระบุกรณีและข้อตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เช่น กรณีไม่อุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๔ (๒) เป็นต้น

โดย(ระบุพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนจริยธรรม เช่น ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่กำกับดูแลการสอบแข่งขันบุคคลเข้ารับราชการ สัมภาษณ์ผู้เก็บข้อสอบไว้ที่บ้านพัก ทำให้การสอบต้องล่าช้าจากเวลาที่กำหนดไว้ เป็นต้น).....สมควรถูกว่ากล่าวตักเตือน

จึงอาศัยประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๑๙ ตักเตือนนาย.....ให้เอาใจใส่ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ และขอให้ยึดถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนอย่างเคร่งครัดต่อไปด้วย ซึ่งนาย.....รับจะปฏิบัติตามคำตักเตือนต่อไป จึงบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้ถูกว่ากล่าวตักเตือน

(นาย.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้ว่ากล่าวตักเตือน

(นาย.....)

อธิบดีกรม.....

ลงชื่อ.....พยาน

(นาย.....)

(ผู้อำนวยการ/เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด)

(ตัวอย่างหนังสือทณฑ์บน)

ทำที่ (ชื่อส่วนราชการ)

วันที่.....

ข้าพเจ้านาย..... ข้าราชการพลเรือนสามัญ
 ตำแหน่ง.....สำนัก.....
 กรมที่ดิน.....ได้ฝ่าฝืนจริยธรรม กรณี.....
(ระบุกรณีและข้อตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เช่น กรณีไม่อุทิศตนให้
 กับการปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ ตาม
 ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อ ๔ (๒) เป็นต้น
 โดย(ระบุพฤติกรรมที่เป็นการฝ่าฝืนจริยธรรม เช่น ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่
 กำกับดูแลการสอบแข่งขันบุคคลเข้ารับราชการ มาปฏิบัติหน้าที่สายและลืมนักงัดข้อสอบไว้ที่
 บ้านพัก ทำให้การสอบต้องล่าช้าจากเวลาที่กำหนดไว้เป็นต้น).....
 และอธิบดีกรม.....สั่งให้ทำทณฑ์บนเป็นหนังสือตามข้อ ๑๙
 ของประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ข้าพเจ้านาย..... จึงขอทำทณฑ์บนให้ไว้ต่ออธิบดีกรมที่ดิน/
 ผู้ว่าราชการจังหวัด.....ว่าข้าพเจ้าจะไม่ฝ่าฝืนจริยธรรมเช่นนี้อีก และจะระมัดระวังประพฤติปฏิบัติตาม
 ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนโดยเคร่งครัด หากข้าพเจ้าฝ่าฝืนจริยธรรมไม่ว่ากรณีใดๆ อีก
 ข้าพเจ้าขอให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางจริยธรรมและลงโทษทางวินัยแก่ข้าพเจ้าอย่างหนักต่อไป

ลงชื่อ.....ผู้ทำทณฑ์บน

(นาย.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....ผู้ว่าสั่งให้ทำทณฑ์บน

(นาย.....)

อธิบดีกรมที่ดิน/ผู้ว่าราชการจังหวัด.....

ลงชื่อ.....พยาน

(นาย.....)

(ผู้อำนวยการ/เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด)

กรณีตัวอย่าง

กรณีตัวอย่าง ๑

ในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ คุณวินิจ ซึ่งเป็นนักวิชาการ ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการออกข้อสอบและกรรมการสอบสัมภาษณ์ด้วยผู้หนึ่ง เข้าวันหนึ่งก่อนจะมีการสอบจริง ผู้อำนวยการสำนัก ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของคุณวินิจ ได้เรียกคุณวินิจไปพบ และเล่าให้ฟังว่ามีผู้สมัครสอบคนหนึ่งเป็นผู้ที่น่าจะให้ความช่วยเหลือ เพราะพ่อ-แม่ ยากจนมาก และเป็นญาติทางภรรยาของผู้ผู้อำนวยการเองด้วย จากนั้น ผู้อำนวยการสำนัก ได้ขอร้องให้คุณวินิจบอกแนวทางของข้อสอบที่ออกไปแล้ว โดยให้บอกด้วยวาจาเพื่อที่ไม่เป็นหลักฐานให้ผู้อื่นเอาผิดได้ และหากมีการสอบสัมภาษณ์ขอให้คุณวินิจให้คะแนนผู้สมัครสอบคนนี้เป็นพิเศษ

จากกรณีศึกษาของ โทศล มีคุณ

คำแนะนำ จะต้องไม่ช่วยญาติของผู้บังคับบัญชา เนื่องจากการให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อสอบการให้คะแนนด้วยความชอบหรือตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้อื่น ทำให้เกิดความไม่เป็นยุติธรรมแก่ผู้สมัครสอบคนอื่น เป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการที่ชอบธรรม นอกจากนี้หากช่วยเหลือยังทำให้หน่วยงานได้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถต่ำกว่ามาตรฐานของข้าราชการ เป็นการสมยอมต่ออิทธิพลจะต้องสมยอมและสมรู้ร่วมคิดต่อการประพฤติมิชอบในอนาคตตลอดไป

กรณีตัวอย่างที่ ๒

ปรีดาเป็นเจ้าของหน้าร้านที่สาธารณสุขส่วนกลาง มีหน้าที่เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขให้แก่ประชาชน สัปดาห์นี้เขาได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้ากลุ่มไปปฏิบัติหน้าที่ในอำเภอติดชายแดนภาคใต้ โดยมีเพื่อนร่วมงานอีก ๒ คน ครั้นเมื่อเริ่มลงมือปฏิบัติงาน คณะของท่านพบว่าชาวบ้าน กลุ่มหนึ่งเดินทางไปมาเสมอระหว่างเขตอำเภอนี้กับจังหวัดชายแดนอีกจังหวัด และได้ทราบว่าชาวบ้านกลุ่มนี้ไปร่วมชุมนุมกับผู้ก่อการร้ายซึ่งตั้งค่ายอยู่ชายแดน ก่อเหตุร้าย ทำให้ข้าราชการและประชาชนถูกทำร้ายบาดเจ็บและเสียชีวิต แต่ไม่มีใครกล้ารายงานฝ่ายปกครอง เนื่องจากกลัวมีอันเป็นไป หากเป็นท่านจะทำอย่างไร

คำแนะนำ ต้องตัดสินใจรายงานให้ฝ่ายปกครองทราบ ถือเป็นหน้าที่ของข้าราชการทุกคน ต้องปฏิบัติ เพื่อให้ประเทศ สังคมสงบสุข เรียบร้อย มีความมั่นคงและยั่งยืน การที่ท่านเลือกปฏิบัติตามคำแนะนำเป็นการแสดงว่า เมื่อเกิดข้อขัดแย้งระหว่างความปลอดภัยส่วนตน กับความปลอดภัยของประเทศ ประชาชน ท่านเลือกที่จะกระทำโดยยึดประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งเป็นจริยธรรมขั้นสูงควรค่าต่อเกียรติภูมิของการเป็นข้าราชการ

โดย โทศล มีคุณ

กรณีตัวอย่าง ๓

เจ้าหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานทำการเลือกกว่าจ้างญาติของตนให้เข้ามาทำงานของหน่วยงานซึ่งแม้จะไม่ปรากฏการกระทำผิด แต่เป็นการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนพวกพ้องกับผลประโยชน์ของชาติ

คำแนะนำ จะต้องไม่ช่วยญาติ และข้าราชการต้องไม่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ ในการจัดซื้อจัดจ้างไม่ว่าทางตรง หรือทางอ้อม

กรณีตัวอย่าง ๔

เจ้าหน้าที่อาวุโสซึ่งอยู่ในตำแหน่งที่มีอิทธิพลต่อการอนุมัติ มีอิทธิพลทำให้เกิดการอนุมัติโครงการให้บริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่ตนเองถือหุ้นรับงานจากหน่วยงาน ลักษณะเช่นนี้แสดงให้เห็นการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม แม้ว่าเจ้าหน้าที่อาวุโสจะไม่ได้ใช้อำนาจต่อการตัดสินใจของฝ่ายจัดซื้อจัดจ้างคนอื่น

คำแนะนำ ในกรณีเช่นนี้ผู้บังคับบัญชาควรมอบหมายเจ้าหน้าที่อาวุโสนั้นๆ ไปทำงานอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนี้

กรณีตัวอย่าง ๕

ท่านจะปฏิบัติเช่นไรในกรณีนี้

๑. เจ้าหน้าที่หน้าห้องผู้บริหารถามเรื่องผลตอบแทนที่เขาจะได้รับ หากสามารถจูงใจให้ผู้บริหารโยกย้ายท่านไปประจำอยู่จังหวัดที่ท่านต้องการ

คำแนะนำ

ท่านต้องปฏิเสธและขอให้เจ้าหน้าที่นั้นดำเนินการอย่างชอบธรรมชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นเข้าใจว่า การจ่ายผลตอบแทนเป็นสิ่งที่ขัดต่อนโยบายของผู้บริหาร และทำให้ระบบบริหารงานบุคคลของภาครัฐตามหลักคุณธรรมถูกทำลาย

๒. ในส่วนราชการที่ท่านปฏิบัติงานอยู่มีประเด็นการจัดงานเลี้ยงต้อนรับผู้บริหารระดับสูงที่เข้ามารับตำแหน่งใหม่อย่างหรูหรา โดยการเรียกรับเงินจากพ่อค้า คหบดี และข้าราชการในหน่วยงานกันเอง เจ้าของธุรกิจแต่ละรายได้ให้เงินโดยเฉลี่ยประมาณสองแสนบาทสำหรับงานดังกล่าวเป็นประจำ ขณะนี้ผู้บริหารระดับสูงกำลังจะเดินทางเข้ามารับตำแหน่งใหม่ในหน่วยงานของท่าน และท่านได้รับมอบหมายให้จัดงานดังกล่าว จะทำอย่างไร

กรณีตัวอย่าง ๕ (ต่อ)**คำแนะนำ**

ประเพณีการจัดงานเลี้ยงต้อนรับผู้บังคับบัญชาคนใหม่ดังกล่าวข้างต้น เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม โดยประการแรก ทำให้บุคคลทั่วไปเข้าใจว่าท่านทำเพื่อแลกเปลี่ยนกับความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ของท่านเอง ประการที่สอง ทำให้ภาคเอกชนที่ให้เงินเพื่อจัดงานเลี้ยงต้อนรับเข้าใจว่าในอนาคตธุรกิจของเขาจะได้รับจ้าง/จัดจ้าง มีผลประโยชน์ต่างตอบแทนจากหน่วยงานของท่าน ประการที่สาม เป็นการทำลายสัมพันธภาพในการทำงานระหว่างท่านกับเพื่อนร่วมงานที่ต้องถูกเรียกรับเงินเป็นประจำ ประการที่สี่ เป็นการเบียดเบียนผู้อื่น โดยเฉพาะข้าราชการกันเองที่มีเงินเดือนจำกัด สร้างความเดือดร้อนให้แก่ข้าราชการและครอบครัวของเขา ในหลักศาสนาคือว่าเป็นความชั่ว เป็นต้น

ดังนั้น หากท่านไม่สามารถปฏิเสธการจัดงานเลี้ยงต้อนรับควรทำโดยประหยัด ใช้เงินสวัสดิการภายในที่มีอยู่ นอกจากนั้นหากท่านรับผิดชอบงานด้านการคุ้มครองจริยธรรมด้วยควรผลักดันให้หน่วยงานออกมาตรการหรือนโยบายเกี่ยวกับการรับหรือให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์เพื่อการปฏิบัติกรณีของผู้บริหารระดับสูงหรือผู้บริหารสูงสุดขององค์กรเองต้องออกนโยบาย มาตรการและวิธีการปฏิบัติในเรื่องเกี่ยวกับการรับหรือให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดในองค์กร เพื่อสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมในการทำงาน กำจัดข้อสงสัยของสาธารณชนว่าท่านจะตัดสินใจอย่างไม่ชอบธรรมให้ประโยชน์กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการจัดงานเลี้ยงต้อนรับ และประการสำคัญ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้นำของหน่วยงานที่ต้องเป็นต้นแบบที่ดีและบริหารงานอย่างยุติธรรม เกิดธรรมาภิบาลในองค์กร

กรณีตัวอย่าง ๖

- การจัดอาหารกลางวันแบบบุฟเฟต์ ให้กับกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐและองค์กรเอกชนจำนวนมาก เพื่อแสดงผลสัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นหน้าที่ของท่านที่ต้องหาความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชนิดนี้ การกระทำเช่นนี้สามารถทำได้และไม่ก่อให้เกิดความสงสัยว่าท่านจะไปตกลงซื้อผลิตภัณฑ์โดยผลของการเลี้ยงอาหาร

- ผู้เสนอโครงการเชิญท่านไปรับประทานอาหารที่ภัตตาคารหรูเพียงผู้เดียว และท่านเป็นผู้มีหน้าที่กลั่นกรองโครงการ ซึ่งเป็นเหตุผลที่ผู้พบเห็นอาจสรุปว่าท่านผ่านโครงการของบริษัท เนื่องจากการรับเลี้ยงนี้ ดังนั้น ควรปฏิเสธ

- ท่านได้รับเชิญให้ไปนำเสนอนโยบายของรัฐบาลในการสัมมนา ซึ่งจัดนอกเมืองไป ๒๐๐ ก.ม. โดยได้รับอนุมัติจากเลขาธิการ กำหนดการบรรยายอยู่วิซาสุดท้ายก่อนอาหารค่ำ ปรากฏว่าผู้จัดการสัมมนาปรับเปลี่ยนกำหนดการกะทันหัน โดยขอให้ท่านบรรยายระหว่างอาหารค่ำ และเสนอออกค่าที่พักกลางคืนและค่าเดินทาง ซึ่งเป็นการประหยัดงบประมาณรัฐ ในสถานการณ์เช่นนี้ สามารถทำได้

กรณีตัวอย่าง ๖ (ต่อ)

- นักพัฒนารีสอร์ทไม่สามารถเสนอให้ทางการอนุมัติการสร้างรีสอร์ตได้ เนื่องจากไม่ผ่านเกณฑ์ ท่านในฐานะตัวแทนองค์กรในการตรวจสอบถูกร้องขอจากบริษัทให้ใส่ความคิดเห็นในทางบวก เพื่อรายงานหัวหน้าส่วนราชการ บริษัทจึงนัดหารือกับท่านในเรื่องสำราญ ซึ่งจุดขายฝั่งของโครงการสร้างรีสอร์ตที่กำลังขออนุมัติ ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมหากรับข้อเสนอและจะนำไปสู่การถูกกล่าวหาว่ารับผลประโยชน์ในทางมิชอบ

- ท่านเป็นเจ้าหน้าที่ให้บริการต่อทะเบียนรถยนต์ หรือทะเบียนการค้า หรือเกี่ยวข้องกับ การอนุญาต อนุมัติใดๆ เมื่อท่านให้บริการเสร็จสิ้นผู้รับบริการให้ของขวัญหรือของกำนัลแก่ท่าน ซึ่งมีมูลค่าเล็กน้อย แต่ท่านได้รับบ่อยครั้งและทุกวัน ในกรณีเช่นนี้ ควรทำอะไรของขวัญที่ได้รับแม้มีมูลค่าเล็กน้อยและได้รับจากผู้บริการคนละคน แต่เมื่อรวมกันแล้วย่อมมีค่าเกินหลักเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนั้นยังทำให้เกิดข้อสงสัยแก่เพื่อนร่วมงาน ผู้รับบริการทั่วไปว่ามีอิทธิพลต่อการให้บริการของท่าน รวมทั้งเป็นการสร้างนิสัยที่คาดหวังว่าตนจะได้รับของขวัญหรือของรางวัลทุกครั้งและบริการเสร็จ กระทบต่อการให้บริการอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน ดังนั้น ควรนำของขวัญเหล่านั้นลงทะเบียนไว้กับส่วนราชการ หรือขอคำปรึกษาจากผู้บังคับบัญชาว่าจะจัดการอย่างไรสำหรับหน่วยงานการจัดวางกำลังคน ปฏิบัติในหน้าที่ที่ต้องเสี่ยงกับการเกิดความขัดแย้งของผลประโยชน์ ผู้บังคับบัญชาจะต้องให้คำปรึกษากำกับดูแลอย่างใกล้ชิด และต้องสับเปลี่ยนหมุนเวียนคนอยู่เสมอ

- เจ้าหน้าที่ตรวจสอบน้ำหนักรถยนต์รับค่าตอบแทน จำนวน ๒๗ ครั้ง เป็นเงินรวมหนึ่งแสนหนึ่งพันบาทถ้วน เพื่อให้การอนุญาตรถบรรทุกที่บรรทุกสินค้าที่มีน้ำหนักเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดขนส่งสินค้าได้ กรณีเช่นนี้นอกจากจะเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ผิดวินัยขั้นไล่ออกจากราชการแล้ว ยังมีโทษทางอาญาแผ่นดินด้วย

คำแนะนำ

กรณีข้างต้นทั้งหมดเป็นกรณีวินัยฉัยผิดจรรยาบรรณ เป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และผิดวินัย ซึ่งเป็นการกระทำที่ร้ายแรงและการพิจารณาวินัยมีโทษทางอาญา ผู้พิพากษาได้ระบุเหตุผลว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อสาธารณชน ทำลายทรัพย์สิน สาธารณะ (ถนน) เป็นการสมยอมของเจ้าหน้าที่ ยอมให้ผู้รับบริการกระทำผิดกฎหมาย และเป็นการให้ผลประโยชน์ในทางมิชอบต่อบริษัทที่เป็นเจ้าของกิจการรถบรรทุกรวมทั้งเจ้าของสินค้าและสิ่งลงโทษจำคุกเป็นเวลา ๑ ปี โดยไม่รอลงอาญา

กรณีตัวอย่าง ๗

หน่วยงานของท่านได้มีการประเมินเพื่อเลื่อนตำแหน่ง โดยมีท่านเป็นกรรมการในการประเมินเพื่อเลื่อนตำแหน่งในครั้งนี้ ก่อนการประเมินมีบุคคลที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับครอบครัวของท่านในอดีต ได้ขอให้ท่านพิจารณานายจงรัก ซึ่งเป็นญาติของเขาเป็นกรณีพิเศษ เพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณที่ได้เคยช่วยเหลือครอบครัวของท่าน

กรณีตัวอย่าง ๗ (ต่อ)**คำแนะนำ**

ท่านต้องพิจารณาโดยยึดหลักการ กฎหมาย และวิธีการปฏิบัติด้วยความเสมอภาค และเป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ เนื่องจากกรณีที่เกิดขึ้นเป็นความขัดแย้งระหว่างคุณธรรม คือความกตัญญูส่วนบุคคลกับความรับผิดชอบในหน้าที่ราชการในฐานะกรรมการและผู้บังคับบัญชา รวมทั้งคุณธรรมความยุติธรรม ซึ่งเป็นคุณธรรมขั้นสูงกว่า เมื่อท่านเลือกการปฏิบัติหน้าที่โดยยึดความเสมอภาคยุติธรรม แสดงว่าท่านเป็นผู้มีจริยธรรมขั้นสูงทำให้เกิดธรรมาภิบาลในองค์กร

กรณีตัวอย่าง ๘

เมื่อเวลา ๑๖.๓๐ น ท่านกำลังเดินออกจากหน่วยงานของท่านเพื่อกลับบ้าน มีประชาชนเดินด้วยความเร่งรีบเพื่อมาขอรับบริการและเดินสวนทางกับท่าน เข้ามาถึงประตูหน่วยงานของท่านพอดี

คำแนะนำ

ท่านต้องระลึกเสมอว่า การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะข้าราชการนั้น ต้องเป็นไปตลอดเวลา ในฐานะผู้ให้บริการสาธารณะที่ยึดถือมาตรฐานการให้บริการที่เป็นเลิศ ท่านควรรีบกลับไปให้บริการประชาชนคนนั้น เป็นความเสียสละที่อยู่ในความคาดหวังของทุกคน เพื่อบุคคลนั้นไม่ต้องเสียเวลาอีก ๑ วัน ที่จะต้องเดินทางกลับมารับบริการ

กรณีตัวอย่าง ๙

ขณะนี้มีการชุมนุมทางการเมืองเพื่อเคลื่อนไหวตามระบอบประชาธิปไตย ท่านเองมีแนวคิดและนิยามกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ได้ชุมนุมอย่างต่อเนื่อง และท่านสนใจเข้าร่วมการเคลื่อนไหวการชุมนุมด้วย

คำแนะนำ

การเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย สามารถทำได้ในฐานะประชาชน ดังนั้น ต้องกระทำนอกเวลาราชการ และไม่แสดงตนว่าเป็นข้าราชการด้วยการแต่งเครื่องแบบหรืออภิปรายหน้าเวทีการชุมนุม และไม่นำประเด็นต่างๆ ในการชุมนุมทางการเมืองมาพูดคุยกับเพื่อนร่วมงานในที่ทำงาน

กรณีตัวอย่าง ๑๐**ท่านจะปฏิบัติอย่างไรในกรณีนี้**

เพื่อนร่วมงานของท่าน ๒ คน กำลังแสดงความคิดเห็นทางการเมืองและเกิดการโต้แย้งกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความคิดเห็นฝักใฝ่กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน และขอความเห็นจากท่านเพื่อสนับสนุน

คำแนะนำ

ท่านต้องไม่ให้ความคิดเห็นใดๆ ที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มทางการเมือง ไม่สนับสนุนเพื่อนคนไหนคนใด และพยายามให้เพื่อน ๒ คน ยุติการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองในที่ทำงาน เนื่องจากจะมีผลต่อการปฏิบัติงานร่วมกันในฐานะทีมงาน และทำลายสัมพันธภาพบรรยากาศของการทำงานในหน่วยงาน

กรณีตัวอย่าง ๑๑**ท่านจะปฏิบัติอย่างไรในกรณีเช่นนี้**

อดีตข้าราชการที่ท่านรู้จัก ได้โทรศัพท์มาขอข้อมูล ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของข้าราชการในหน่วยงานของท่าน โดยอ้างว่าจะนำไปใช้ในการติดต่อกับบุคคลเหล่านั้น เพื่อเสนอสิทธิประโยชน์ทางการเงินต่างๆ เช่น บัตรเครดิต บริการเงินกู้ยืม ท่านจะปฏิบัติเช่นไร

คำแนะนำ

ข้อมูลชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ แม้ว่าจะเป็นข้อมูลซึ่งเป็นที่ทราบโดยทั่วไปในหน่วยงานหรือกลุ่มเพื่อน ยังคงถือว่าเป็นข้อมูลส่วนตัวที่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อนเปิดเผย วันแต่เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น ตามตัวอย่างนี้จึงไม่ควรให้ข้อมูลดังกล่าวไป

กรณีตัวอย่าง ๑๒**ท่านจะปฏิบัติเช่นไรในกรณีต่อไปนี้**

ท่านได้รับมอบหมายงานให้ทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งมีข้อพิพาทฟ้องร้องเป็นคดีความในศาล เกี่ยวกับปัญหาความขัดแย้งส่วนตัวกับท่าน ท่านจะสามารถปฏิเสธที่จะทำงานร่วมกับคนนี้ได้หรือไม่

คำแนะนำ

ในการทำงานต้องมุ่งมั่นในผลสำเร็จของงาน ปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา และต้องไม่ให้เกิดปัญหาหรือความขัดแย้งส่วนบุคคลเข้ามาเป็นอุปสรรคในการทำงาน ในกรณีนี้ท่านจึงไม่ควรปฏิเสธงานที่ได้รับมอบหมายได้ แต่ถ้าท่านเห็นว่าการร่วมงานนั้นอาจมีอุปสรรคทำให้งานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ ให้รายงานผู้บังคับบัญชาทราบเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหา โดยอาจให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลใดเป็นที่ปรึกษาใกล้ชิดในงานดังกล่าว

กรณีตัวอย่าง ๑๓

นางสาว ก. ข้าราชการในหน่วยงานของท่าน ซึ่งได้รับมอบหมายให้บริการประชาชนที่เคาน์เตอร์ให้บริการ ได้พูดคุยกับผู้รับบริการและเพื่อนร่วมงาน โดยใช้น้ำเสียงห้วน เสียงดัง สีหน้าบึ้งตึง จนเป็นนิสัย เป็นที่รับรู้โดยทั่วไปว่าไม่เรียบร้อย ท่านในฐานะผู้บังคับบัญชาควรทำอย่างไร

คำแนะนำ

ท่านต้องเข้าไปจัดการให้คำปรึกษาแนะนำและแก้ไข โดยให้คำแนะนำในการพูดคุยสื่อสารกับผู้อื่นในหน้าที่การให้บริการที่จะต้องสุภาพเรียบร้อย หรือส่ง นางสาว ก. เข้ารับการพัฒนาเกี่ยวกับการให้บริการที่ดี ให้โอกาสนางสาว ก. ได้ลองปฏิบัติหน้าที่ให้บริการใหม่หลังจากให้คำปรึกษาแนะนำ และหรือส่งไปเข้ารับการพัฒนากรณีที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานพฤติกรรมในการให้บริการประชาชน ท่านควรโยกย้ายหน้าที่ให้นางสาว ก. ไปปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ไม่ต้องให้บริการประชาชน

กรณีตัวอย่าง ๑๔

ในหน่วยงานของท่าน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเป็นเรื่องสำคัญมาก และท่านก็มีกลุ่มเพื่อนร่วมงานที่ทำงานกับท่านมาด้วยดีหลาย ๆ งาน ซึ่งจะต้องร่วมทำงานกันต่อไปอีก ต่อมา มีข้าราชการรุ่นพี่ในกลุ่มงานนี้ ชักจูงให้พวกท่านรับงานบริษัทมาทำในเวลาราชการ ขณะที่ท่านยังไม่มีงานรับผิดชอบ ซึ่งจะทำให้ท่านมีรายได้พิเศษด้วย และเพื่อนร่วมงานของท่านก็ทำกันหลายคน

ในกรณีเช่นนี้ ท่านจะทำงานพิเศษในเวลาราชการหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำแนะนำ

ท่านต้องไม่รับทำงานพิเศษในเวลาราชการ เนื่องจากเวลาราชการถือเป็นทรัพย์สินของราชการ รวมทั้งทรัพย์สินบุคคลเป็นทรัพย์สินของราชการด้วย ต้องใช้ประโยชน์เพื่อราชการเท่านั้น การใช้เวลาราชการหาประโยชน์ใส่ตนเอง เป็นการคดโกง ไม่อุทิศตน

กรณีตัวอย่าง ๑๕

นายสวัสดิ์เป็นเจ้าของห้างสรรพสินค้า เขา มักจะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำ
สิ่งของไปแจกให้กับผู้ยากจนหรือผู้ประสบภัยพิบัติเสมอ ๆ ครั้งหนึ่งเกิดอุทกภัยที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ได้มีหน่วยงานและผู้มีใจกุศลบริจาคเงินและสิ่งของจำนวนมาก เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบทุกข์ยากในครั้ง
นี้ นายสวัสดิ์ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รวบรวมของไว้ก่อนนำไปแจกที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
คนทำงานบ้านของนายสวัสดิ์ ซึ่งเป็นคนหนึ่งช่วยขนสิ่งของ เห็นว่าสิ่งของที่ได้รับบริจาคที่รวบรวม
ไว้นั้นมีผ้าห่มและเสื้อผ้าจำนวนมาก จึงได้ขอผ้าห่มจากนายสวัสดิ์ ๑ ผืน นายสวัสดิ์นึกขึ้นได้ว่าตน
เคยคิดจะซื้อผ้าห่มให้กับคนทำงานบ้านเหมือนกันเพราะได้เคยขอไว้นานแล้ว และคนทำงานบ้านคน
นี้เป็นคนภาคอีสานเช่นเดียวกับกลุ่มผู้ที่จะได้รับแจกของ หากท่านเป็นนายสวัสดิ์จะตัดสินใจอย่างไร
โดย นายโกศล มีคุณ

คำแนะนำ

ท่านต้องปฏิเสธคนทำงานบ้านผู้นั้น เนื่องจากความรับผิดชอบของท่านคือ การทำตาม
วัตถุประสงค์ของภาระที่ได้รับมอบหมายอย่างเที่ยงตรงภาระที่ต้องให้ผ้าห่มคนทำงานบ้านเป็นภาระ
ส่วนตัว

บทที่ ๔

การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน จรรยาของข้าราชการกรมที่ดิน และค่านิยมหลักกรมที่ดิน

หมวด ๑

๑.๑ กระบวนการจัดการกรณีมีข้อสงสัยหรือทักท้วงว่ามีการกระทำขัดประมวลจริยธรรม

เมื่อมีผู้สงสัยหรือทักท้วงในเรื่องต่อไปนี้ ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย

๑.๑.๑ กรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดๆ ของข้าราชการขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการต้องไม่กระทำการดังกล่าว หรือหากกำลังกระทำการดังกล่าวแล้ว ต้องหยุดการกระทำนั้น และส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการจะกระทำการนั้นมิได้ ทั้งนี้ตามข้อ ๓ (๑)

๑.๑.๒ กรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าข้าราชการกระทำการใดหรือดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติกรใดในฐานะส่วนตัวจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่ ให้ข้าราชการยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้ว จึงปฏิบัติตามนั้น ทั้งนี้ ตามข้อ ๕ (๓)

๑.๑.๓ กรณีมีข้อสงสัยหรือมีข้อทักท้วงว่า ข้าราชการกระทำการใดไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือมติ ค.ร.ม. ที่ชอบด้วยกฎหมาย ข้าราชการต้องแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา และจะดำเนินการต่อไปได้ต่อเมื่อได้ขอยุติจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่แล้ว ทั้งนี้ ตามข้อ ๗ (๑)

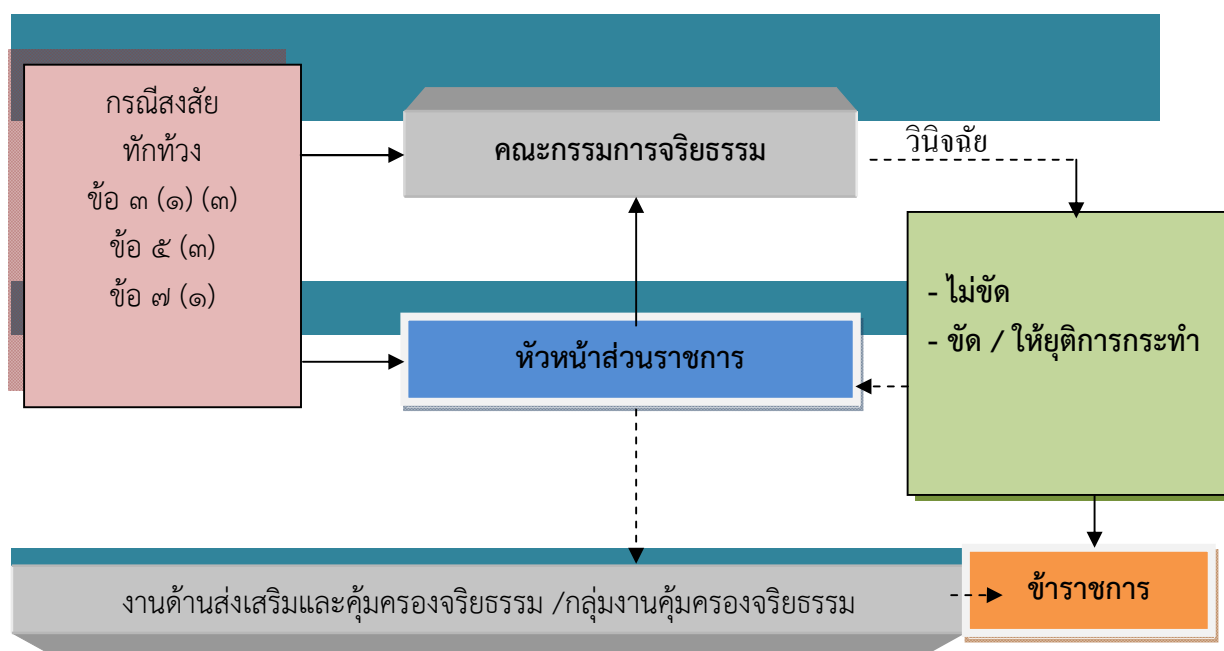
๑.๑.๔ กรณีข้าราชการดำรงตำแหน่งทั้งที่ได้รับค่าตอบแทนและไม่ได้รับค่าตอบแทน ในนิติบุคคล ซึ่งไม่ใช่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ และกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ ต่อหัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรม ในกรณีที่การดำรงตำแหน่งนั้นๆ อาจขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่หรืออาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่เสียหาย ตามข้อ ๓ (๓) เพื่อให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย

การเสนอเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาในกรณีดังกล่าวข้างต้น เป็นหน้าที่ของหัวหน้างานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม ในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการจริยธรรม ในการประมวลเรื่องสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และความเห็น เสนอให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย เมื่อคณะกรรมการจริยธรรม ในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการจริยธรรม ในการประมวลเรื่องสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และความเห็น เสนอให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ได้พิจารณาวินิจฉัยเสร็จเป็นข้อยุติแล้ว

หัวหน้างานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมก็ต้องแจ้งให้ข้าราชการทราบ และควรเสนอหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาแจ้งให้ข้าราชการในส่วนราชการนั้นทราบโดยทั่วกันด้วย

ทั้งนี้ ตามแผนภูมิกลไกการดำเนินการกรณีสงสัย/ตกท้วงว่ากระทำการขัดประมวลจริยธรรม

๑.๒ กลไกการดำเนินการกรณีสงสัย/ตกท้วงว่ากระทำการขัดประมวลจริยธรรม

หมวด ๒

กระบวนการจัดการกรณีมีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

๒.๑ กระบวนการจัดการกรณีมีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

เมื่อมีการรายงานหรือร้องเรียนว่าข้าราชการกระทำการฝ่าฝืนจริยธรรม ในกรณีต่อไปนี้ ทางงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมต้องดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรมจริงหรือไม่ แล้วรายงานหัวหน้าส่วนราชการเพื่อพิจารณา คือ

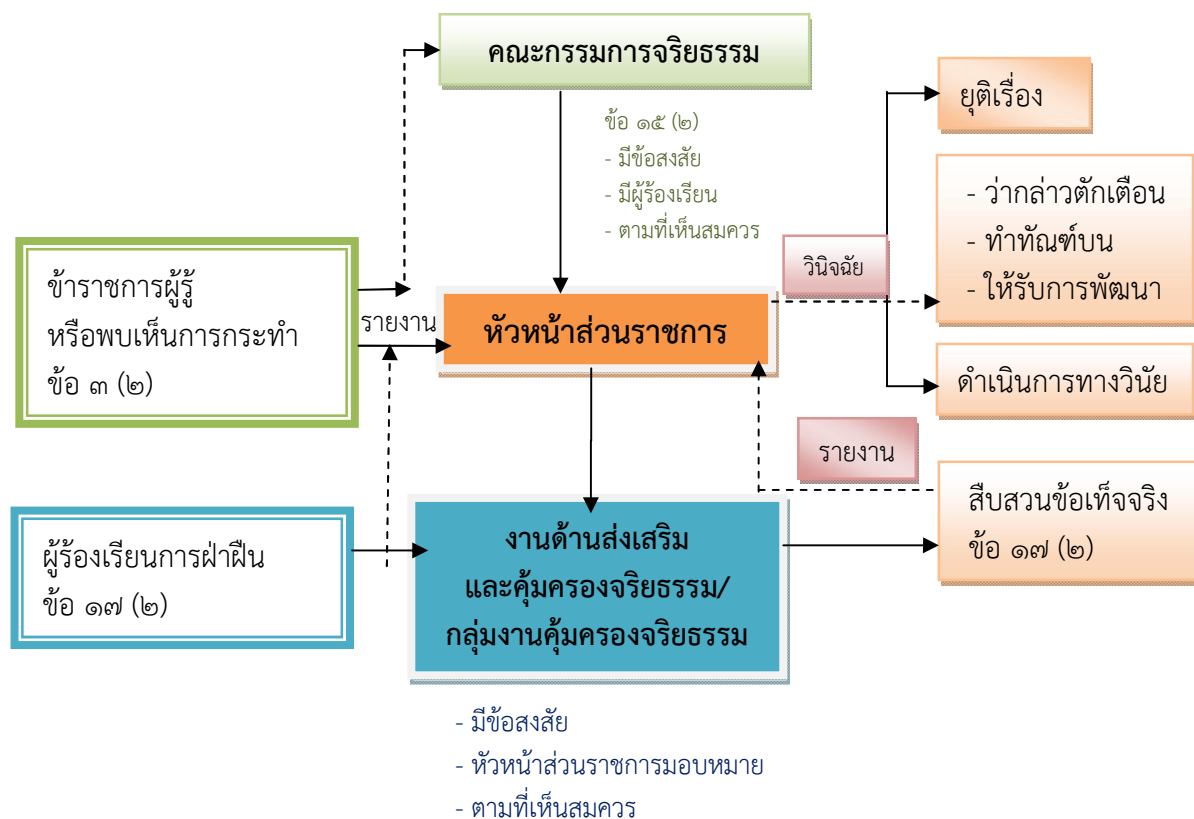
๒.๑.๑ กรณีคณะกรรมการจริยธรรมสอดส่องดูแลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมแล้วมีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียนว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรม ให้ส่งเรื่องให้หัวหน้าส่วนราชการเพื่อดำเนินการต่อไป

โดยเร็ว ทั้งนี้ ตามข้อ ๑๕ (๒) ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการก็ต้องมอบหมายให้งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม/กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง ตามข้อ ๑๗ (๒) ต่อไป

๒.๑.๒ กรณีข้าราชการรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนจริยธรรมและรายงานหัวหน้าส่วนราชการ หรือ คณะกรรมการจริยธรรมตามข้อ ๓ (๒) งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม/กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม ก็ต้องดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงตามข้อ ๑๗ (๒) ต่อไป

๒.๑.๓ กรณีมีผู้ร้องขอให้พิจารณากรณีมีการฝ่าฝืนจริยธรรมต่อกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม หรือหัวหน้าส่วนราชการมอบหมาย หรือตามที่เห็นสมควร งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม/กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม ต้องดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงตามข้อ ๑๗ (๒) ทั้งนี้ ตามแผนภูมิกลไกการดำเนินการกรณีฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

๒.๒ กลไกการดำเนินการกรณีฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

๒.๓ การพิจารณาข้อร้องเรียนในเบื้องต้น การสืบสวนข้อเท็จจริง

งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมควรดำเนินการพิจารณาข้อร้องเรียนว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรม ตามนัยมติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๖/ว ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ เรื่องหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการและการสอบสวนเรื่องราวร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการว่ากระทำผิดวินัย ดังนี้

๒.๓.๑ กรณีผู้ร้องเรียนจะต้องตรวจสอบในเบื้องต้นว่า ผู้ร้องเรียนมีตัวตนจริงหรือไม่ ถ้าไม่มีตัวตนจริงก็เข้าลักษณะเป็น **บัตรสนเท่ห์ ให้รับพิจารณาเฉพาะรายที่ระบุหลักฐานกรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้งตลอดจนชี้พยานบุคคลแน่นอนเท่านั้น**

๒.๓.๒ การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนในเบื้องต้น ให้ถือเป็นความลับทางราชการ ดังนั้นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการทางจริยธรรม จึงควรประทับตรา “ลับ”

๒.๓.๓ ข้อร้องเรียนที่งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมรับไว้พิจารณาและดำเนินการต่อไปได้แก่ ข้อร้องเรียนที่กล่าวหาว่าข้าราชการฝ่าฝืนจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ถ้าเรื่องร้องเรียนเป็นการกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ก็ส่งเรื่องให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาดำเนินการทางวินัยต่อไป

การสืบสวนข้อเท็จจริง

ด้วย ข้อ ๑๗ ของประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน กำหนดให้จัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมขึ้นในทุกส่วนราชการ ซึ่งนอกจากจะมีหน้าที่สอดส่องเพื่อให้ข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนแล้ว ยังมีหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ สืบสวนข้อเท็จจริง กรณี ข้าราชการ และลูกจ้าง ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อรายงานผลให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา

การสืบสวน คือ การสืบหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในเบื้องต้น แต่เนื่องจากประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนไม่ได้กำหนดรูปแบบและวิธีการสืบสวนข้อเท็จจริงกรณีมีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมไว้ จึงเห็นควรนำหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการและการสอบสวนเรื่องราวร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการว่ากระทำผิดวินัย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติในเรื่องหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติดังกล่าวไว้เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ แจกเวียนตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๖/ว ๒๑๘ มาปรับใช้เท่าที่จำเป็นดังนี้

- กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม/หัวหน้ากลุ่มงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม/ดำเนินการสืบสวนเอง
- มอบหมายให้ข้าราชการในงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม/กลุ่มคุ้มครองจริยธรรมสืบสวน
- แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวน

๑. เมื่อกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม/งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม ได้รับเรื่องราวกล่าวหาว่าข้าราชการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมในเบื้องต้นให้ถือว่าเป็นความลับทางราชการ หากเป็นบัตรสนเท่ห์ให้พิจารณาเฉพาะรายที่ระบุพยานหลักฐาน กรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจนชี้พยานบุคคลแน่นอนเท่านั้น

๒. ให้กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม/งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม ทำการสืบสวนทางลับเพื่อรายงานหัวหน้าส่วนราชการ

๓. กรณีไม่มีมูลความจริงให้ผู้บังคับบัญชายุติเรื่อง แต่ถ้ามีกรณีฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมผู้บังคับบัญชาอาจส่งลงโทษทางวินัย ว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือสั่งการให้ได้รับการพัฒนาตามที่เหมาะสม

การสืบสวนข้อเท็จจริงเพื่อเสนอหัวหน้าส่วนราชการพิจารณาตามข้อ ๑๗ (๒) งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม ควรดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. การพิจารณาข้อร้องเรียนในเบื้องต้น
๒. การสืบสวนข้อเท็จจริง
๓. การเสนอผลการสืบสวนต่อหัวหน้าราชการเพื่อพิจารณา
๔. การพิจารณาวินิจฉัยของหัวหน้าส่วนราชการ
๕. การดำเนินการตามข้อวินิจฉัยของหัวหน้าส่วนราชการ
๖. การแจ้งผลการพิจารณา

เมื่องานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม/กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม ได้รับเรื่องร้องเรียนการฝ่าฝืนจริยธรรม และเป็นเรื่องที่รับพิจารณาได้ ก็ต้องดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงตามข้อ ๑๗ (๒) โดยหัวหน้างานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมจะทำการสืบสวนเอง หรือมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ในกลุ่มงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมสืบสวนก็ได้ ในกรณีจำเป็นจะแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงก็ได้

ในการสืบสวนข้อเท็จจริงต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ พร้อมทั้งให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อกล่าวหาด้วย ทั้งนี้ เพราะการสืบสวนข้อเท็จจริงอาจนำไปสู่การสั่งให้ว่ากล่าวตักเตือนหรือทำทัณฑ์บน ซึ่งผู้ถูกสั่งอาจร้องทุกข์ต่อผู้มีอำนาจพิจารณาร้องทุกข์ตามกฎหมาย และอาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ จึงจำเป็นต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ด้วย

การแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ควรตั้งกรรมการอย่างน้อย ๓ คน ประธานกรรมการควรดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา และควรมีนิติกรหรือข้าราชการที่มีวุฒิทางกฎหมายอย่างน้อย ๑ คน เป็นกรรมการ และควรให้เลขานุการกลุ่มงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมเป็นกรรมการและเลขานุการ และอาจให้มีผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้ โดยมีสาระสำคัญตามตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง

การแต่งตั้งกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ถ้าจะแต่งตั้งบุคคลซึ่งมิได้อยู่ใต้บังคับบัญชาของหัวหน้างานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมเป็นกรรมการ ก็ทำบันทึกขออนุมัติหัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการได้

การสืบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน การแจ้งข้อกล่าวหา การบันทึกปากคำบุคคล และการทำรายงานการสืบสวน อาจนำหลักเกณฑ์และวิธีการในการสอบสวนพิจารณาทางวินัย ตามกฎ ก.พ. และคู่มือการดำเนินการทางวินัย จัดทำโดยสำนักงาน ก.พ. มาดัดแปลงให้เหมาะสมกับการสืบสวนทางจริยธรรมนี้ได้ และคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงควรดำเนินการสืบสวนให้เสร็จภายใน ๓๐ วัน หรือภายในเวลาอันรวดเร็ว (ดูตัวอย่างรายงานการสืบสวน)

ในการสืบสวนข้อเท็จจริง ข้อควรคำนึงในเรื่องต่อไปนี้ คือ

๑. ความรับผิดชอบของผู้สืบสวนข้อเท็จจริง

ผู้สืบสวนข้อเท็จจริงต้องรับผิดชอบในการรวบรวมหลักฐานที่สำคัญทั้งหมด ตรวจสอบหลักฐาน เอกสารต่างๆ และรายงานผลข้อค้นพบ ความเป็นไปได้ ข้อเสนอแนะ โดยต้องทำอย่างเที่ยงตรง ด้วยความเชื่อมั่นว่า ข้อมูลต่างๆ จะเป็นความลับที่สุด

๒. การดำเนินการสืบสวน

ในทุกขั้นตอนผู้สืบสวนจะต้องทำตามกฎของความยุติธรรมตามธรรมชาติ (natural justice) กฎของความยุติธรรมตามธรรมชาติ คือ

- ปราศจากอคติ (Unbiased)
- ให้โอกาสทุกฝ่ายได้ชี้แจง และมีการรับฟังอย่างยุติธรรม (fair hearing)
- แน่ใจว่าทุกฝ่ายได้ให้ข้อมูลและอนุญาตให้วิจารณ์
- เคารพต่อความคิดเห็นของบุคคลที่มีผลกระทบต่อบุคคลนั้นๆ

กระบวนการที่ยุติธรรม เป็นสิ่งสำคัญมากต่อหน้าที่สืบสวนข้อเท็จจริง เน้นการตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐาน พิจารณาผลกระทบที่จะเกิดจากประเด็นปัญหาการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมอย่างรอบด้าน และผู้สืบสวนควรบันทึกความเห็นเกี่ยวกับข้อจำกัดและจุดอ่อนของการสืบสวนข้อเท็จจริง **ความเชื่อมั่น** ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการสืบสวนข้อเท็จจริง เป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อความเที่ยงธรรมของการสอบถามหาความจริง และลดผลกระทบทางลบจากการสืบสวนให้น้อยที่สุด ดังนั้น การเก็บรักษาข้อมูล หลักฐาน เอกสารต่างๆ จะต้องปลอดภัยที่สุด ปกปิดรายชื่ออัตลักษณ์ของบุคคล

สิ่งที่ต้องเก็บรักษาเป็นความลับที่สุด

- ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบสวน (Facts)
- เนื้อหาของกรณี
- แหล่งที่มาของข้อมูล
- ข้อมูลที่ผู้สืบสวนรวบรวม
- อัตลักษณ์ของพยาน
- เอกสารที่เก็บรวบรวมขณะสืบสวน
- การให้ถ้อยคำต่างๆ ของพยานเกี่ยวกับเนื้อหาของการสืบสวนระหว่าง ๒ ฝ่าย หรือฝ่ายที่สาม

๓. **ความเป็นกลาง** ผู้สืบสวนจะต้องเป็นกลางตลอดกระบวนการสืบสวนข้อเท็จจริง จะต้องไม่กระทำหรือถูกรับรู้ว่าผลประโยชน์ทับซ้อนเกี่ยวข้องกับการร้องเรียน บุคคล การปฏิบัติหน้าที่สืบสวน นโยบายหรือวิธีการ หรือสิ่งใดๆ ที่ถูกกล่าวหา

๔. **การสืบสวนข้อเท็จจริงไม่ใช่การให้คำปรึกษาหารือ หรือกิจกรรมให้คำแนะนำ** ดังนั้นต้องทำให้เฉพาะเจาะจง ในกรณีที่เกิดขึ้น ถ้าปรากฏสิ่งที่สำคัญแต่ไม่อยู่ในขอบเขตอำนาจ ผู้สืบสวนข้อเท็จจริงจะต้องหาข้อพิสูจน์ก่อน เพื่อส่งต่อผู้มีอำนาจรับผิดชอบดำเนินการต่อไป หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับอำนาจ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล หลักฐานต่างๆ ให้สอบถามฝ่ายกฎหมายของหน่วยงานคณะกรรมการจริยธรรม ประจำส่วนราชการ หรือ ก.พ.

ขั้นตอนการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริง

- ต้องวางแผนการสืบสวนก่อนการสอบถาม หรือการตั้งคำถามจะเริ่มขึ้น เพื่อกำหนดเทคนิค วิธีการและกำหนดว่าต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลใดบ้างในการสืบสวนข้อเท็จจริง

- พยานสำคัญทุกคนที่เกี่ยวข้องต้องได้รับการสอบปากคำ โดยปกติจะสอบปากคำผู้ร้องเรียนเป็นคนแรก แต่อาจพิจารณาตามความแตกต่างของสิ่งต่อไปนี้

- ความสำคัญของหลักฐานที่พยานมี
- ระดับความสัมพันธ์กับผู้ถูกกล่าวหา เช่น เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา
- สถานการณ์ที่เหมาะสม

ปกติผู้ถูกกล่าวหาจะถูกสอบปากคำเป็นคนสุดท้าย เพื่อให้ผู้สืบสวนข้อเท็จจริงได้เก็บรวบรวมข้อมูลได้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ แต่บางกรณีอาจสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาเป็นคนแรกเพื่อประหยัดเวลา ดังนั้นจะสอบปากคำผู้ใดก่อนหรือหลัง ขึ้นอยู่กับทักษะของผู้สืบสวน และความหนักเบา ของกรณีที่เกิดขึ้น

- การรวบรวมพยานหลักฐาน ผู้สืบสวนข้อเท็จจริงจะต้องรู้หลักการรับฟังพยานหลักฐาน รู้วิธีเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน และปกป้องคุ้มครองพยานหลักฐาน

- การสรุปสืบสวนข้อเท็จจริง เป็นขั้นตอนสุดท้าย ผู้สืบสวนข้อเท็จจริงจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐาน วิเคราะห์ข้อมูลหลักฐาน จัดสรุปทำรายงาน เก็บรักษาข้อมูลหลักฐานของการสืบสวนข้อเท็จจริง จัดแฟ้มข้อมูลไว้อย่างปลอดภัย

- ทักษะของผู้สืบสวน ผู้สืบสวนข้อเท็จจริงจะต้องได้รับการฝึกอบรมเทคนิค วิธีการสืบสวนข้อเท็จจริงอย่างเชื่อมั่นได้ว่า มีทักษะในการสืบสวนข้อเท็จจริง และเป็นความรับผิดชอบของหน่วยงานที่จะต้องให้บุคคลที่รับผิดชอบได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรเฉพาะ

การดำเนินการกรณีการฝ่าฝืนจริยธรรม ผู้มีหน้าที่ดำเนินการ ทั้งผู้สืบสวนข้อเท็จจริงหัวหน้างานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม และหัวหน้าส่วนราชการ ควรยึดหลัก ๓ ประการ ประกอบการดำเนินการคือ

(๑) หลักความยุติธรรม (Justice) คือ การดำเนินการตามกระบวนการที่ประมวลจริยธรรม กำหนดไว้ และแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมตามที่กำหนดไว้ โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และได้ต่อสู้แก้ตัวอย่างเต็มที่

(๒) หลักความเป็นธรรม (Fairness) คือ การดำเนินการอย่างเท่าเทียมเสมอหน้า ปราศจากอคติ ความลำเอียงและไม่เลือกที่รักมักที่ชัง

(๓) หลักความรวดเร็ว (Promptness) การดำเนินการทางจริยธรรม ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในเวลาอันสมควร ถ้าล่าช้าความยุติธรรมและความเป็นธรรมก็ไม่มี ความหมาย เข้าลักษณะตาม

สุภาษิตกฎหมายที่ว่า “ความยุติธรรมถ้าล่าช้า คือความอยุติธรรม” (Justice delayed is justice denied)

การจะดำเนินการให้เป็นไปตามสามหลักข้างต้น ผู้ดำเนินการจะต้องมีทักษะความชำนาญ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบของส่วนราชการที่จะต้องให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบได้รับการฝึกฝนอบรม

การเสนอผลการสืบสวนข้อเท็จจริง

เมื่อสืบสวนข้อเท็จจริงเสร็จแล้ว หัวหน้ากลุ่มงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมต้องรายงานผลการสืบสวนให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา ดังนี้

๑. กรณีผลการสืบสวนไม่มีพยานหลักฐานที่จะฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรมตามที่ผู้ถูกกล่าวหา ก็เสนอสั่งให้ยุติเรื่อง

๒. กรณีผลการสืบสวนมีพยานหลักฐานฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำการฝ่าฝืนจริยธรรม ก็เสนอให้หัวหน้าส่วนราชการสั่งให้ว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือให้ได้รับการพัฒนา

ทั้งนี้ อาจเสนอตามความเห็นของผู้สืบสวนข้อเท็จจริง หรือเสนอแตกต่างจากความเห็นของผู้สืบสวนข้อเท็จจริงก็ได้

การรายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริงในกรณีที่ฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาฝ่าฝืนจริยธรรม ควรรายงานให้มีสาระสำคัญว่า ผู้ถูกกล่าวหาฝ่าฝืนจริยธรรมในกรณีใด ตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนข้อใด พร้อมทั้งข้อเสนอให้ดำเนินการแก่ผู้ฝ่าฝืนอย่างไร ทั้งนี้ (ดูตามตัวอย่างรายงาน)

โดยที่ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนได้กำหนดไว้ในข้อ ๑๘ ว่าการฝ่าฝืนจริยธรรมตามความในหมวด ๒ ของประมวลจริยธรรมนี้เป็นความผิดวินัย ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ แล้วแต่กรณี ดังนั้น เมื่อผลการสืบสวนข้อเท็จจริงฟังได้ว่าข้าราชการฝ่าฝืนจริยธรรมจึงต้องดำเนินการทางวินัยทุกเรื่อง ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการต้องดำเนินการต่อไป ส่วนผลการดำเนินการทางวินัยจะต้องลงโทษทางวินัยหรือไม่ ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงและดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการที่จะต้องพิจารณาตามกฎหมายหรือระเบียบดังกล่าวข้างต้น

และเนื่องจากขั้นตอนต่างๆเกี่ยวกับการสืบสวนในทางลับเพื่อหาข้อเท็จจริงว่ามีมูลตามที่ร้องเรียนหรือไม่ โดยยังไม่มีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัย เป็นเพียงขั้นตอนทางบริหารภายในของฝ่ายปกครองเท่านั้น มิใช่ขั้นตอนการการทำความคำสั่งทางปกครอง จึงไม่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๐) ซึ่งหมายความว่าในการดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงไม่จำเป็นต้องฟังความทุกฝ่าย ผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าฝ่าฝืนจริยธรรมไม่มีสิทธิร้องทุกข์หรืออุทธรณ์คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงได้

การสืบสวนข้อเท็จจริง **ไม่มีรูปแบบ วิธีการ และขั้นตอนที่ชัดเจนแน่นอน** ผู้มีหน้าที่สืบสวนข้อเท็จจริงสามารถดำเนินการตามความเหมาะสมเพื่อที่จะให้ได้ข้อเท็จจริงในเบื้องต้น ซึ่งอาจดำเนินการดังนี้

การรวบรวมข้อเท็จจริง

๑. คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง เชิญบุคคลผู้ที่ได้รับรู้ ได้เห็น ได้ฟัง การกระทำที่เป็น การฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม (ประจักษ์พยาน) หรือบุคคลที่ได้ฟังบุคคลอื่นเล่าให้ฟังอีกทอดหนึ่ง (พยานบอกเล่า) มาให้ถ้อยคำ แล้วคณะกรรมการฯ บันทึกถ้อยคำของบุคคลเหล่านั้นไว้ตามแบบที่กำหนด แล้วลงชื่อผู้ให้ถ้อยคำและคณะกรรมการฯ ไว้เป็นหลักฐาน

๒. ให้บุคคลที่รู้เห็นการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม นั้น บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรตามข้อเท็จจริงที่ได้รับรู้ได้เห็นได้ฟังมาและลงลายมือชื่อไว้ แล้วส่งมอบให้คณะกรรมการฯ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้สืบสวนข้อเท็จจริง (กรณีไม่ได้ตั้งในรูปคณะกรรมการ) ซึ่งวิธีนี้เหมาะสำหรับผู้ที่ไม่มีเวลาหรือไม่สะดวกที่จะมาพบคณะกรรมการฯ หรือต้องใช้เวลาในการทบทวนข้อเท็จจริง

๓. ให้บุคคลที่ครอบครองเอกสารที่ต้องใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ส่งเอกสารให้คณะกรรมการฯ หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้สืบสวนฯ

๔. ไม่มีความจำเป็นต้องเชิญผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมมาให้ถ้อยคำ เพราะหากไม่มีมูลความจริงแล้วอาจบั่นทอนจิตใจของบุคคลนั้น

การจัดทำรายงานข้อเท็จจริง

หลังจากได้ถ้อยคำจากพยานบุคคล และการรวบรวมพยานเอกสารแล้ว และเห็นว่ามิใช่เพียงพอน่าเชื่อว่าบุคคลที่ถูกกล่าวหาได้อ้างว่าได้ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม (ในทางวินัยใช้คำว่า มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย) หรือ เห็นว่าพยานหลักฐานที่รวบรวมได้ไม่มีมูลเพียงพอให้รับฟังว่ามี การฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ให้ยุติการสืบสวนข้อเท็จจริงแล้ว จัดทำรายงานข้อเท็จจริงเพื่อเสนอหัวหน้างานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม และรายงานผลให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาต่อไป

รายงานการสืบสวนข้อเท็จจริง อาจประกอบด้วยหัวข้อ ดังนี้

๑. **มูลกรณีเป็นเหตุแห่งการร้องเรียน** เช่น มูลกรณีเกิดจากมีผู้ร้องเรียนกล่าวว่ามี การฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม หรือเกิดจากหัวหน้าส่วนราชการมอบหมายให้ดำเนินการ หรือเกิดจากมูลเหตุอื่น

๒. การรวบรวมข้อเท็จจริง

๒.๑ พยานบุคคล จำนวน.....ปาก ซึ่งพยานแต่ละคนใช้ถ้อยคำ ดังนี้ (สรุปถ้อยคำที่เป็นสาระสำคัญของพยานบุคคลแต่ละปาก)

๒.๒ พยานเอกสาร (ถ้ามี)

๓. ข้อเท็จจริง

การเขียนข้อเท็จจริง คณะกรรมการต้องนำถ้อยคำของพยานบุคคลแต่ละปาก มาพิจารณาว่าเหตุการณ์ใดที่พยานให้ถ้อยคำสอดคล้องต้องกันหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันและน่าจะเชื่อว่าเป็นความจริง คณะกรรมการก็รับฟังไว้เป็นข้อเท็จจริง แล้วนำข้อเท็จจริงที่ได้มาเรียบเรียงเป็นร้อยแก้ว ให้ได้รายละเอียดในเรื่อง วัน เวลา สถานที่ และการกระทำ ที่เป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนั้น

ในสภาพความเป็นจริงการให้ถ้อยคำของพยานบุคคล โดยเฉพาะในกรณีที่เกี่ยวข้องผู้ที่ถูกกล่าวหามาให้ถ้อยคำด้วย ข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบสวนจะแบ่งเป็นสองส่วนชัดเจน กล่าวคือ ส่วนหนึ่งจะเป็นข้อเท็จจริงที่พยานส่วนใหญ่ให้ถ้อยคำสอดคล้องต้องกัน ซึ่งส่วนนี้ต้องถือว่าเป็นข้อเท็จจริงที่รับฟังได้ อีกส่วนหนึ่งพยานจะให้ถ้อยคำไม่สอดคล้องกันในลักษณะซ้ำกับขวา หรือรับฟังข้อเท็จจริงส่วนนี้เป็นประการใด ด้วยเหตุผลใดและเพราะเหตุใดจึงไม่รับฟังถ้อยคำของพยานอีกฝ่ายหนึ่ง เพราะหากข้อเท็จจริงยังฟังไม่ได้เป็นที่ยุติ การวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมาย ว่าเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมหรือไม่ก็ไม่สามารถกระทำได้

ตัวอย่าง การเขียนข้อเท็จจริงจากการสืบสวนข้อเท็จจริงวินัยข้าราชการครู

ข้อเท็จจริง

จากการสืบสวนข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อเวลาประมาณ ๒๒.๐๐ น. ของวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ หลังจากอาจารย์สมชายกลับจากการไปธุระส่วนตัวและกำลังจะกลับเข้าบ้านพัก ซึ่งอาจารย์สมชายพักอาศัยอยู่ที่บ้านพักครูภายในโรงเรียน แต่ก่อนที่อาจารย์สมชายจะเข้าบ้านพักได้แวะเข้าไปที่ห้องพักเวรยามของโรงเรียน โดยมีเพื่อนอาจารย์หญิงคนหนึ่งซึ่งไปธุระด้วยกันไปเป็นเพื่อนด้วยการแวะเข้าไปที่ห้องพักเวรดังกล่าวอาจารย์สมชายอ้างว่า เพื่อไปดูบันทึกเวรซึ่งตนเองได้บันทึกไว้เมื่อคราวที่อยู่เวรครั้งที่แล้ว ซึ่งในครั้งนั้นอาจารย์สมชายได้บันทึกเวรว่า มาอยู่เวรแต่ไม่พบยาม ซึ่งยามคือ นายไก่อ ขณะนั้นในห้องเวรมีนายเป็ดยามผลัดก่อนยังอยู่ในห้องเวร ยังไม่ได้กลับบ้าน เมื่ออาจารย์สมชายเปิดสมุดบันทึกเวรและเห็นหน้าที่ตนบันทึกไว้เมื่อครั้งที่แล้วมีรอยขีดหลายแห่ง และมีข้อความในลักษณะเป็นคำด่า ทำให้อาจารย์สมชายโกรธมาก (ข้อเท็จจริงในส่วนนี้เป็นข้อเท็จจริงที่รับกันทั้งฝ่ายอาจารย์สมชายและนายไก่อ)

นายไก่อได้ให้ถ้อยคำว่า อาจารย์สมชาย ยกปิ่นจ่อปลายกระบอกลงไปทางนายไก่อและถามว่าใครเป็นคนเขียนและพูดจาข่มขู่นายไก่อ นายเป็ดซึ่งอยู่ในเหตุการณ์ก็ให้การสอดคล้องกัน วันรุ่งขึ้นนายไก่อได้ไปเล่าเรื่องให้อาจารย์สมเกียรติฟังและไปแจ้งความไว้ที่สถานีตำรวจ

ส่วนอาจารย์สมชาย ให้การว่า ในระหว่างนั่งอ่านสมุดบันทึกเวรนั่งไม่สะดวกเนื่องจากปิ่นติดพุง จึงเอาปิ่นออกมาวางที่โต๊ะโดยปิ่นอยู่ในซองปิ่นและรูตชิปมิดชิด ไม่ได้ใช้ปิ่นจ่อไปทางนายไก่อแต่อย่างใด และอาจารย์หญิงที่มาด้วยกับอาจารย์สมชาย ก็ให้การสอดคล้องกัน

(ถ้อยคำของนายไก่อ และอาจารย์สมชาย ในเรื่องการใช้ปิ่นจ่อนายไก่อหรือไม่นี้เป็นข้อเท็จจริงไม่ตรงกัน จึงเป็นเรื่องที่คณะกรรมการสืบสวนต้องวินิจฉัยว่าจะรับฟังข้อเท็จจริงในเรื่องนี้เป็นอย่างไร เพราะเหตุใดจึงรับฟังเช่นนั้น และเหตุใดจึงไม่รับฟังถ้อยคำของอีกฝ่ายหนึ่ง)

๔. ความเห็นของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง

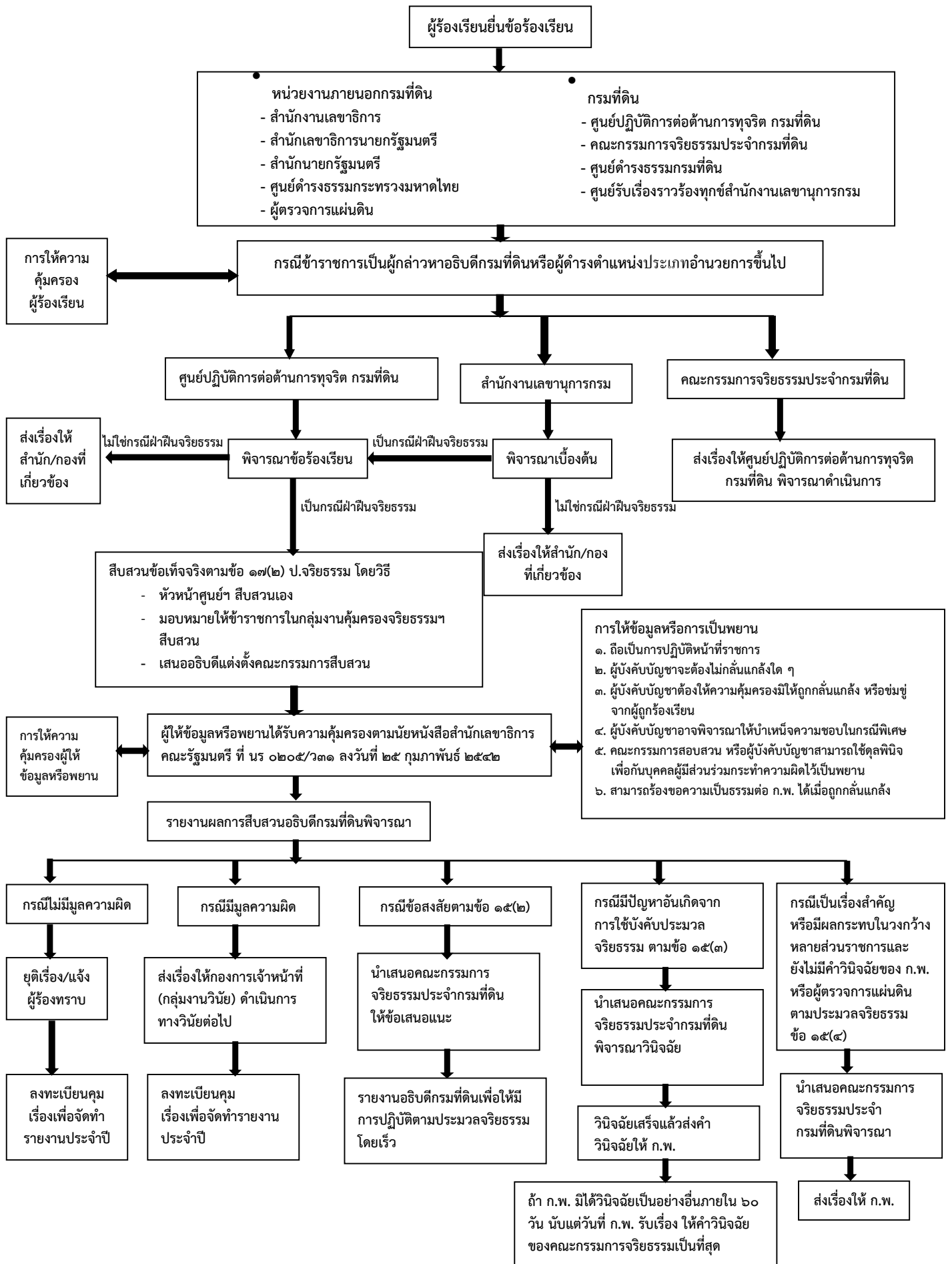
เมื่อได้ข้อเท็จจริงดังกล่าวตามข้อ ๓ แล้ว คณะกรรมการต้องวินิจฉัยว่าพฤติการณ์ของผู้ถูกกล่าวหาตามข้อเท็จจริงนั้นเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมหรือไม่ แต่ถ้ายังมีข้อเท็จจริงในเรื่องใดที่ยังไม่เป็นที่ยุติ คณะกรรมการต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงนั้นเสียก่อน

ตามตัวอย่างการสืบสวนข้อเท็จจริงวินัยข้าราชการครูดังกล่าวข้างต้น ยังมีข้อเท็จจริงในเรื่องที่ว่าอาจารย์สมชายได้ใช้อาวุธปืนจ่อไปทางนายไก่อหรือไม่ ยังไม่เป็นที่ยุติ ดังนั้น คณะกรรมการต้องวินิจฉัยประเด็นนี้ก่อน ดังนี้

คณะกรรมการเห็นว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นที่ยุติ อาจารย์สมชายได้แวะเข้าไปที่ห้องพักเวรยามพร้อมกับอาจารย์หญิง ซึ่งขณะนั้นนายไก่ออยู่เวรยามโดยมีนายเป็ดเวรผลัดก่อนอยู่เป็นเพื่อน หลังจากอาจารย์สมชายได้เปิดสมุดบันทึกเวรและพบว่า เห็นหน้าที่ตนบันทึกไว้เมื่อครั้งที่แล้วมีรอยขีดหลายแห่งและมีข้อความในลักษณะเป็นคำตำหนิ ทำให้อาจารย์สมชายโกรธมาก แต่ข้อเท็จจริงอาจารย์สมชายได้ใช้ปืนจ่อไปที่นายไก่อหรือไม่ ยังไม่เป็นที่ยุติ จึงมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่า อาจารย์สมชายได้ใช้อาวุธปืนข่มขู่โดยจ่อปืนไปทางนายไก่อหรือไม่ เห็นว่า การที่นายไก่อนักการภารโรงซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ราชการและฐานะทางสังคมด้อยกว่าอาจารย์สมชาย ซึ่งเป็นข้าราชการครู กล่าวที่จะแจ้งความดำเนินคดีกับอาจารย์สมชาย หากเรื่องที่เกิดขึ้นไม่เป็นความจริงแล้ว นายไก่อคงไม่กล้าที่จะกระทำเช่นนั้น เพราะนายไก่ออาจตกเป็นผู้ต้องหาฐานแจ้งความเท็จได้ ทั้งในวันรุ่งขึ้นนายไก่อยังได้นำเรื่องที่เกิดขึ้นไปเล่าให้อาจารย์อีกท่านหนึ่งฟังในทันที เป็นสิ่งที่แสดงว่านายไก่อมีความคับแค้นใจอย่างมากที่ถูกอาจารย์สมชายซึ่งอ้างว่า ในระหว่างนั่งอ่านสมุดบันทึกเวรนั่งไม่สะดวกเนื่องจากปืนติดพุงจึงเอาปืนออกมาวางที่โต๊ะ โดยไม่ได้ใช้ปืนจ่อไปที่นายไก่อนั้น ย่อมไม่มีเหตุผลให้รับฟังได้ เพราะคนที่พกอาวุธปืนนั้นย่อมจะกระทำอย่างมิดชิดที่สุดเท่าที่จะทำได้ มิเช่นนั้นอาจถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ข้อเท็จจริง จึงรับฟังได้ว่า อาจารย์สมชายได้ใช้ปืนจ่อไปทางนายไก่อ พฤติการณ์ของอาจารย์สมชายที่ได้ใช้อาวุธปืนจ่อไปทางนายไก่อในลักษณะเป็นการข่มขู่เพื่อให้นายไก่อเกิดความกลัวดังกล่าว นั้นมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง สมควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวินัยอย่างร้ายแรงต่อไป

กรณีดังกล่าวนี้หากเป็นเรื่องกล่าวหาว่ามีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ความเห็นของคณะกรรมการก็จะเห็นว่า พฤติการณ์ของนายสมชายดังกล่าวเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม ข้อ ๗ (๑) กรณีกระทำการละเมิดต่อกฎหมาย เห็นควรเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อพิจารณาโทษทางวินัยต่อไป

๒.๔ ขั้นตอนการรับข้อร้องเรียนและวิธีพิจารณาข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการฝ่าฝืนจริยธรรม

๒.๕ กำหนดขั้นตอน บทลงโทษ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ บัญญัติให้มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น โดยมาตรฐานทางจริยธรรม จะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงาน เพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ และมาตรา ๒๘๐ บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะและให้คำแนะนำในการจัดทำประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ นั้น

เพื่อให้การบังคับใช้ประมวลจริยธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐาน และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงกำหนดแนวทางการพิจารณาความร้ายแรงของการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท กล่าวคือ ในการพิจารณาว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมนั้นเป็นการฝ่าฝืนจริยธรรมร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาจากพฤติกรรมการฝ่าฝืน ความจงใจหรือเจตนา มูลเหตุจูงใจ ความสำคัญและระดับตำแหน่ง ตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ฝ่าฝืน อายุ ประวัติและความประพฤติในอดีต สภาพแวดล้อมแห่งกรณี ผลร้ายอันเกิดจากการฝ่าฝืน และเหตุอื่นอันควรนำมาประกอบการพิจารณา โดยพิจารณาจากแนวทางข้างต้นเป็นราย ๆ ไป ดังนั้น แม้จะกระทำการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมในลักษณะเดียวกัน แต่ก็อาจมีความร้ายแรงแตกต่างกันได้ ยกตัวอย่างเช่น

๑) กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูง มีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศกับผู้ใต้บังคับบัญชา อาจถูกพิจารณาว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมที่ร้ายแรงกว่าธรรมดา เนื่องจากบุคคลในตำแหน่งดังกล่าวย่อมต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในระดับที่สูงกว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วไป การกระทำดังกล่าวจึงกระทบกระเทือนต่อความรู้สึกหรือความคาดหวังของประชาชนต่อบุคคลในตำแหน่งนั้นๆ มากกว่าปกติ หรือ

๒) กรณีครูอาจารย์ผู้มีหน้าที่สอนนักเรียน นิสิต นักศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐ มีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศกับลูกศิษย์ อาจพิจารณาได้ว่า เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมที่ร้ายแรงกว่ากรณีที่กระทำโดยข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วไป เนื่องจากครูอาจารย์ถือเป็นปูชนียบุคคล ซึ่งเป็นที่คาดหวังและศรัทธาของลูกศิษย์ ผู้ปกครอง และประชาชนมากกว่า เป็นต้น

สำนักงาน ก.พ. ได้นำแนวทางการพิจารณาความร้ายแรงของการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้น ไปประกอบการพิจารณาบังคับใช้ประมวลจริยธรรมและการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ โดยกำหนดว่า การกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม เป็นการกระทำผิดวินัยด้วย ซึ่งเป็นไปตามบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “มาตรฐานทางจริยธรรม

ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น” วรรคสองบัญญัติว่า “มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ” และตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนได้กำหนดกลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมไว้ตั้งแต่ข้อ ๑๓ ถึงข้อ ๒๒ โดยเฉพาะการดำเนินการกรณีการฝ่าฝืนจริยธรรมได้กำหนดไว้ในข้อ ๑๗ (๒) ให้งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมมีหน้าที่สืบสวนข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนจริยธรรมเพื่อรายงานผลให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา และกำหนดอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ (ผู้บังคับบัญชา) ไว้ในข้อ ๑๙ ว่า “เมื่อมีกรณีการฝ่าฝืนจริยธรรม ผู้บังคับบัญชาอาจส่งลงโทษทางวินัย ว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือสั่งให้ได้รับการพัฒนาตามที่เห็นสมควร” ดังนั้น เมื่องานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมได้สืบสวนกรณีที่มีการกล่าวหาว่าฝ่าฝืนจริยธรรมตามข้อ ๑๗ (๒) เสนอขึ้นมา หัวหน้าส่วนราชการก็อาจพิจารณาวินิจฉัยสั่งการ ได้ดังนี้

๑. ยุติเรื่องในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ฝ่าฝืนจริยธรรมตามที่กล่าวหา

๒. สั่งการตามมาตรการทางจริยธรรมในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ฝ่าฝืนจริยธรรมตามที่ถูกกล่าวหา คือ

๒.๑ ว่ากล่าวตักเตือน

๒.๒ ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ

๒.๓ ให้ได้รับการพัฒนา

ทั้งนี้ จะใช้มาตรการข้อใด ก็ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับพฤติการณ์การฝ่าฝืนจริยธรรมเป็นเรื่อง ๆ ไป

๓. สั่งการให้ดำเนินการลงโทษตามมาตรการทางวินัย เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ วรรคสาม บัญญัติว่า “การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย...” และประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนข้อ ๑๘ กำหนดว่า “การฝ่าฝืนจริยธรรมตามความในหมวด ๒ ของประมวลจริยธรรมนี้เป็นความผิดวินัยตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้วแต่กรณี” ดังนั้น แม้จะใช้มาตรการทางจริยธรรมแก่ผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมไปแล้ว หัวหน้าส่วนราชการก็ยังสามารถใช้มาตรการทางวินัยได้อีก เพราะเป็นการใช้มาตรการตามกฎหมายหรือข้อบังคับคนละฉบับกัน ไม่ใช่มาตรการเดียวกันเช่นเดียวกับข้าราชการที่กระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติไว้ว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงซึ่งผู้บังคับบัญชาลงโทษปลดออกหรือไล่ออกได้อีก แต่อย่างไรก็ดี เมื่อหัวหน้าส่วนราชการได้ใช้มาตรการทางจริยธรรมแก่ข้าราชการไปแล้ว เมื่อพิจารณาดำเนินการทางวินัยจะลงโทษทางวินัยอีกหรือไม่ ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงและดุลยพินิจของหัวหน้าราชการที่จะต้องพิจารณาตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการตามข้อวินิจฉัยของหัวหน้าส่วนราชการ

เมื่อหัวหน้าส่วนราชการได้พิจารณาข้อเสนอของงานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม และได้วินิจฉัยสั่งการประการใดแล้ว งานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมก็ต้องดำเนินการตามคำวินิจฉัยของหัวหน้าส่วนราชการโดยเร็ว ในกรณีหัวหน้าส่วนราชการวินิจฉัยสั่งให้ว่ากล่าวตักเตือน หรือให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ ให้หัวหน้าส่วนราชการตักเตือนและหนังสือทัณฑ์บน

การแจ้งผลการพิจารณา

เมื่อการสืบสวนพิจารณาเรื่องการฝ่าฝืนจริยธรรม และหัวหน้าส่วนราชการสั่งการเสร็จแล้ว หัวหน้างานด้านส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมควรแจ้งผลการพิจารณาให้คณะกรรมการการจริยธรรมทราบ และในกรณีผู้ร้องเรียนมีตัวตนจริง ก็ควรแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องเรียนทราบในทางลับและภายหลัง การสืบสวนพิจารณาเสร็จในเวลาอันสมควร ตามนัยมติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๖/ว ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๑ ในกรณีหัวหน้าส่วนราชการสั่งให้ยุติเรื่องให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบด้วย

หมวด ๓

การประพฤติปฏิบัติตาม จรรยาข้าราชการกรมที่ดิน และค่านิยมหลักกรมที่ดิน

“จรรยาข้าราชการกรมที่ดิน” เป็นข้อบังคับกรมที่ดินที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องของข้าราชการกรมที่ดินในการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม ของกรมที่ดินเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบ ชำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรี เกียรติภูมิของกรมที่ดิน อันจะส่งผลให้ได้รับความเชื่อถือ ศรัทธา และไว้วางใจจากประชาชน

๓.๑ กลไกการขับเคลื่อนข้อบังคับกรมที่ดิน ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และค่านิยมหลักกรมที่ดิน

๓.๑.๑ มาตรการทางการบริหาร

กำหนดนโยบายทางการบริหาร ดังนี้

๑) ผู้บริหารทุกระดับให้ความสำคัญและเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามข้อบังคับกรมที่ดินว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และค่านิยมหลักกรมที่ดิน

๒) กำหนดกรอบแนวทาง และวิธีการประเมินพฤติกรรมตามข้อบังคับกรมที่ดิน ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

๓.) จัดให้มีสิ่งจูงใจสำหรับผู้ประพฤติปฏิบัติตามข้อบังคับกรมที่ดิน ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และสิ่งจูงใจอื่นๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กรมที่ดินกำหนด

๔) บรรลุและสอดแทรกไว้ในหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการ

๕) บรรจุไว้เป็นหัวข้อวิชาการในการสอบคัดเลือก เพื่อเลื่อนระดับ เปลี่ยนสายงาน เข้ารับการฝึกอบรมของกรมที่ดิน

๖) กำหนดให้มีการทบทวนข้อบังคับกรมที่ดิน ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และทบทวนค่านิยมหลักให้สอดคล้องกับสถานการณ์ วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของกรมที่ดิน

๓.๑.๒ มาตรการเสริมสร้างและสนับสนุน

๑) มาตรการเสริมสร้างการสร้างความรู้ความเข้าใจและการยอมรับ

- จัดการฝึกอบรมและให้ความรู้ เรื่องจรรยาข้าราชการ มาตรฐานพฤติกรรม แนวทางการปฏิบัติตามจรรยา คุณค่าและประโยชน์ที่รับจากการประพฤติปฏิบัติตามจรรยา รวมถึง ค่านิยมองค์กร ให้แก่ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานราชการ ที่บรรจุใหม่และที่ปฏิบัติงานอยู่แล้ว อย่างต่อเนื่อง

- จัดทำเอกสารเผยแพร่ ข้อบังคับกรมที่ดิน ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และค่านิยมหลักเพื่อเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติโดยทั่วถึง

- บทความเผยแพร่ในสิ่งพิมพ์ของกรมที่ดิน เว็บไซต์ของกรมที่ดิน www.dol.go.th รวมถึงจัดกิจกรรมกระตุ้นและเสริมสร้างจิตสำนึก เพื่อให้บุคลากรของกรมที่ดิน ได้รับทราบและให้ความร่วมมือในการประพฤติปฏิบัติ รวมทั้งให้ผู้รับบริการ ประชาชน สังคม ได้รับทราบและสอดคล้องดูแลความประพฤติและการปฏิบัติงานของบุคลากรกรมที่ดิน

๒) มาตรการสนับสนุน

- ดำเนินโครงการคัดเลือกข้าราชการผู้ประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ภายใต้กรอบ จรรยาข้าราชการ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี

๓.๒ กระบวนการจัดการกรณีมีการฝ่าฝืนจรรยาข้าราชการ

จรรยาข้าราชการกรมที่ดิน จัดทำขึ้นโดยอาศัยตามความในมาตรา ๗๘ และ ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๕ การรักษาจรรยา ซึ่งกำหนดให้ส่วนราชการแต่ละแห่ง เป็นผู้จัดทำเพื่อใช้บังคับเฉพาะข้าราชการในสังกัดส่วนราชการนั้น และใช้ในทางเสริมสร้าง ตักเตือน นำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน หรือการพัฒนาข้าราชการเท่านั้น มิได้ใช้เพื่อการ กลั่นกรองว่าควรจะให้ประกอบวิชาชีพนี้ต่อไปหรือไม่ ดังเช่นจรรยาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพอื่นๆ เช่น แพทย์ วิศวกร สถาปนิก ซึ่งมีสภาวิชาชีพนั้นๆ ควบคุม และกลั่นกรองอยู่

การไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการตามหมวด ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ อาจเป็นความผิดวินัยก็มี ไม่เป็นความผิดวินัยก็มี ทั้งนี้ต่างกับจรรยาบรรณตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ผู้ฝ่าฝืนจะผิดวินัยฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเสมอไป ฉะนั้น ข้อบังคับว่าด้วย จรรยาข้าราชการตามหมวด ๕ ของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงไม่ถือเป็นระเบียบแบบแผนของทางราชการ เพราะเป็นเพียงระเบียบของแต่ละส่วนราชการ ไม่ใช่ระเบียบกลางของ ทางราชการ ผู้ฝ่าฝืนจึงไม่ผิดวินัยตามมาตรา ๘๒ (๒) แต่อาจผิดวินัยฐานอื่น หากส่วนราชการกำหนด กรณีใดกรณีหนึ่งตามมาตรา ๘๑ มาตรา ๘๒ หรือมาตรา ๘๓ ไว้ในข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการด้วย

ในทางทฤษฎี จรรยาวิชาชีพ กับวินัย จะแตกต่างกันในลักษณะ ๔ ประการ คือ

(๑) จรรยาวิชาชีพ ใช้กำกับผู้ประกอบการวิชาชีพ ส่วนวินัยใช้กำกับผู้ทำงานทั่ว ๆ ไป

(๒) จรรยาวิชาชีพ มีจุดประสงค์เพื่อธำรงเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้ประกอบวิชาชีพ และเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจในการประกอบวิชาชีพนั้น ส่วนวินัยมีจุดประสงค์เพียงเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของงานที่ทำนั้น โดยไม่ได้มุ่งโดยตรงถึงการธำรงเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้ทำงานนั้น

(๓) จรรยาวิชาชีพมีประกาศิตบังคับในระดับ “พึง” ซึ่งผู้ประกอบการวิชาชีพจะต้องมีจิตสำนึกในความเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพนั้น เป็นการบังคับทั้ง “จิตใจ” และ “การกระทำ” ส่วนวินัยมีประกาศิตบังคับในระดับ “ต้อง” ซึ่งเป็นการบังคับ “การกระทำ” ไม่ได้บังคับ “จิตใจ”

(๔) การพิจารณาวินิจฉัยว่าทำผิดหรือไม่ จรรยาวิชาชีพ ถือ “จิตสำนึก” เป็นหลัก ส่วนวินัยถือ “การกระทำเป็นหลัก ความศักดิ์สิทธิ์ของจรรยาวิชาชีพจึงมีมากกว่าวินัย เพราะเมื่อการพิจารณาความผิดทางจรรยาวิชาชีพ โดยถือจิตสำนึกเป็นหลัก ผู้กระทำย่อมรู้อยู่แก่ใจว่าได้กระทำหรือไม่ ย่อมมีความละอายเมื่อคิดจะหลบเลี่ยง อีกทั้งสังคมจะเป็นผู้ร่วมวินิจฉัยว่าทำผิดหรือไม่ โดยพิจารณาจากพฤติกรรม ไม่ต้องอาศัยพยานหลักฐานประกอบ ส่วนวินัยพิจารณาความผิดจากการกระทำ ซึ่งต้องอาศัยพยานหลักฐานประกอบ จึงมีช่องโหว่ให้หลบเลี่ยงความผิดได้ เมื่อจับไม่ได้ไล่ไม่ทัน ได้กระทำผิดแน่นอนหรือไม่

มาตรา ๗๘ ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาจรรยาข้าราชการตามที่ส่วนราชการกำหนดไว้ โดยมุ่งประสงค์ให้เป็นข้าราชการที่ดี มีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการโดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การยึดมั่นและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- (๒) ความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ
- (๓) การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้
- (๔) การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
- (๕) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

ให้ส่วนราชการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของงานในส่วนราชการนั้นตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพในการกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการตามวรรคสอง ให้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของข้าราชการและประกาศให้ประชาชนทราบด้วย

มาตรานี้ บัญญัติให้ข้าราชการในแต่ละส่วนราชการยึดถือและปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการที่ส่วนราชการนั้นกำหนดไว้ในข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของส่วนราชการนั้น จุดมุ่งหมายในการรักษาจรรยาข้าราชการนั้น มุ่งประสงค์เพื่อให้ข้าราชการเป็นข้าราชการที่ดี มีเกียรติและศักดิ์ศรีเหมาะสมกับความเป็นข้าราชการ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในภารกิจที่ปฏิบัติเรื่องในส่วนราชการแต่ละส่วนราชการจะต้องกำหนดไว้ในข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการนั้น มาตรานี้ กำหนดสาระร่วมไว้ตามค่านิยม ๕ ประการ ส่วนเรื่องอื่นให้กำหนดตามความเหมาะสมโดยสอดคล้องกับลักษณะงานในส่วนราชการนั้น ซึ่งจะต้องกำหนดตามหลักวิชาและจรรยาวิชาชีพ และต้องให้ข้าราชการในส่วนราชการนั้นมีส่วนร่วมกำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของข้าราชการในส่วนราชการนั้นด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้

ข้าราชการมีส่วนร่วมในการกำหนดและมีจิตสำนึกในการรักษาจรรยาตามที่กำหนดนั้น เพื่อให้จรรยาข้าราชการมีความศักดิ์สิทธิ์ จึงให้ประกาศให้ประชาชนทราบ เพื่อประชาชนจะได้มีส่วนช่วยดูแลควบคุมให้ข้าราชการปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการด้วย

มาตรา ๗๙ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการอันมิใช่เป็นความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาตักเตือน นำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือนหรือสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นได้รับการพัฒนา

การไม่ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ ถ้าเป็นกรณีที่ผิดวินัยก็ต้องดำเนินการทางวินัย ถ้าเป็นกรณีที่ไม่ผิดวินัยให้ผู้บังคับบัญชาตักเตือนนำไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือนหรือสั่งให้ข้าราชการผู้นั้นได้รับการพัฒนาตามควรแก่กรณี

๓.๓ การไม่ปฏิบัติตามค่านิยมหลัก

ค่านิยมหลักในองค์กร หรือที่เรียกกันในภาษาอังกฤษว่า Core Value นั้น หากให้อธิบายง่ายๆ ก็คงมีความหมายว่าเป็นค่านิยมที่ใช้ในการชี้นำองค์กรและพฤติกรรมพนักงานให้ปฏิบัติตาม และเป็นตัวสนับสนุนการตัดสินใจต่างๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กรอีกด้วย ซึ่งค่านิยมหลักที่วางนี้ก็มักที่จะมีความสัมพันธ์กันและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร และเจ้าหน้าที่ทุกคนขององค์กรก็ต้องยึดถือยึดมั่นและปฏิบัติเพื่อให้ทุกภาคส่วนขององค์กรนั้นมุ่งหน้าไปในทิศทางเดียวกัน

ค่านิยมหลักเป็นแนวคิดให้ทุกคนในองค์กรยึดถือเป็นแนวทาง หากไม่ปฏิบัติตามอาจจะทำให้การบริหารจัดการงานไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะเดินไปถึงเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ที่วางเอาไว้ หรืออาจจะยากที่จะเข้าใจในสิ่งที่เจ้าหน้าที่กำลังปฏิบัติอยู่นั้นว่าทำเพื่อสิ่งใด และเป็นเรื่องที่ยากเมื่อถึงเวลาที่องค์กรต้องตัดสินใจว่าจะเดินหน้าไปในทิศทางใดในอนาคต

ค่านิยมหลักกรมที่ดิน เป็นหลักแนวคิดที่ได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรองหลายขั้นตอนจนตกผลึก และแสดงความเป็นอัตลักษณ์ขององค์กรที่มีการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นออกมาได้อย่างชัดเจน เป็นส่วนที่กรมที่ดินอยากให้ชาวดินเป็นเพื่อร่วมมือกันมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ราชการสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ได้วางไว้ หากบุคลากรของกรมที่ดิน ไม่รวมมือยึดถือปฏิบัติ อาจทำให้กรมที่ดินไม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาในทุกๆด้าน ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ภาคผนวก ๑

ประมวลจริยธรรม

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันครบเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒ ในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนนี้

“ประมวลจริยธรรม” หมายความว่า ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ฉบับนี้

“ข้าราชการ” หมายความว่า ข้าราชการพลเรือน พนักงานราชการ และลูกจ้างในสังกัดราชการพลเรือน

“หัวหน้าส่วนราชการ” หมายความว่า รวมถึงผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีที่เป็นข้าราชการส่วนภูมิภาค

“คณะกรรมการจริยธรรม” หมายความว่า คณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ

“ของขวัญ” หมายความว่า ของขวัญตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือกฎหมายเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

หมวด ๒
จริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ข้อ ๓ ข้าราชการต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรมโดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างตรงไปตรงมา และไม่กระทำการเลียงประมวลจริยธรรมนี้ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีผู้ทักท้วงว่าการกระทำใดของข้าราชการอาจขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการต้องไม่กระทำการดังกล่าว หรือหากกำลังกระทำการดังกล่าว ต้องหยุดกระทำการและส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดประมวลจริยธรรม ข้าราชการจะกระทำการนั้นมิได้

(๒) เมื่อรู้หรือพบเห็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการมีหน้าที่ต้องรายงานการฝ่าฝืนดังกล่าวพร้อมพยานหลักฐาน (หากมี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการและหรือคณะกรรมการจริยธรรมโดยพลัน

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมต้องรายงานต่อปลัดกระทรวง หรือผู้บังคับบัญชาเหนือชั้นขึ้นไปของหัวหน้าส่วนราชการนั้นแล้วแต่กรณี และหรือคณะกรรมการจริยธรรม

(๓) ต้องรายงานการดำรงตำแหน่งทั้งที่ได้รับค่าตอบแทนและไม่ได้รับค่าตอบแทน ในนิติบุคคล ซึ่งมีใช้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน ราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นของรัฐ และกิจการ ที่รัฐถือหุ้นใหญ่ ต่อหัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรม ในกรณีที่มีการดำรงตำแหน่งนั้น ๆ อาจขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่หรืออาจทำให้การปฏิบัติหน้าที่เสียหาย

ความในข้อนี้ให้ใช้บังคับกับการเป็นลูกจ้าง การรับจ้างทำของ การเป็นตัวแทน การเป็นนายหน้า และการมีนิติสัมพันธ์อื่นในทำนองเดียวกันด้วย

(๔) ในกรณีที่ข้าราชการเข้าร่วมประชุมและพบว่ามีการกระทำซึ่งมีลักษณะตาม (๒) ของข้อนี้ หรือมีการเสนอเรื่อง ซึ่งมีลักษณะตาม (๒) ของข้อนี้ผ่านข้าราชการ ข้าราชการมีหน้าที่ต้องคัดค้านการกระทำดังกล่าว และบันทึกการคัดค้านของตนไว้ในรายงานการประชุมหรือในเรื่องนั้น แล้วแต่กรณี

หลักการ

ข้อ ๔ ข้าราชการต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปรงใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) อุทิศตนให้กับการทำงานในหน้าที่ด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และเต็มกำลังความสามารถที่มีอยู่ ในกรณีที่ต้องปฏิบัติงานอื่นของรัฐด้วย จะต้องไม่ทำในงานในหน้าที่เสียหาย

(๒) ละเว้นจากการกระทำที่ทั้งปวงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อตำแหน่งหน้าที่ของตนหรือของข้าราชการอื่น ไม่ก้าวก้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการอื่นโดยมิชอบ

(๓) ใช้ดุลพินิจและตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ ความสามารถ เยี่ยงที่ปฏิบัติในวิชาชีพตรงไปตรงมา ปราศจากอคติส่วนตน ตามข้อมูลพยานหลักฐานและความเหมาะสมของแต่ละกรณี

(๔) เมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ ต้องรีบแก้ไขให้ถูกต้อง และแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการทราบโดยพลัน

(๕) ไม่ขัดขวางการตรวจสอบของหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชนต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบตามกฎหมายหรือประชาชนในการตรวจสอบโดยให้ข้อมูล ที่เป็นจริงและครบถ้วน เมื่อได้รับคำร้องขอในการตรวจสอบ

(๖) ไม่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ในกรณีที่สั่งราชการด้วยวาจาในเรื่องดังกล่าว ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาบันทึกเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษรตามคำสั่งเพื่อให้ผู้สั่งพิจารณาสั่งการต่อไป

ข้อ ๕ ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

(๒) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

(๓) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่

ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

(๔) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตน หรือส่วนกลุ่มอันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

ข้อ ๖ ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีชอบโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

ประโยชน์ที่มีชอบ คือ ประโยชน์ที่ได้มาโดยไม่สุจริต ประโยชน์ที่ได้มาโดยเจ้าของไม่เต็มใจให้ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ เช่น มีหน้าที่ตรวจสอบแบบก่อสร้าง เรียกร้องผลประโยชน์จากผู้ออกแบบก่อสร้าง

เพื่อแลกกับการอนุมัติแบบ ทั้ง ๆ ที่แบบก่อสร้างถูกต้องแล้ว ไม่กระทำการอันขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัว และประโยชน์ส่วนรวม เช่น ตนมมีอำนาจในการอนุมัติโครงการสร้างถนน อนุมัติให้สร้างถนนผ่านที่ดินของตน ซึ่งยังไม่มีประชาชนใช้ประโยชน์โดยที่ไม่อนุมัติให้สร้างถนน ที่มีประชาชนใช้ประโยชน์อยู่ในปัจจุบัน

(๑) ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียก รับ หรือยอมจะรับซึ่งของขวัญแทนตนหรือญาติของตน ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป เป็นการห้ามเรียก ห้ามรับของขวัญ ทั้งก่อนหน้าหรือหลังการดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ที่จะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม ทุกกรณี โดยรับเป็นของตนเอง หรือรับแทนญาติของตนเองก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยาหรือเป็นการให้ตามประเพณี ซึ่งของขวัญที่ต้องมีมูลค่าราคาไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท หากเกินต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุกครั้ง

(๒) ไม่ใช่ตำแหน่ง หรือกระทำการที่เป็นคุณ หรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมีอคติการกระทำที่เป็นคุณ คือ ทำให้บุคคลนั้นได้รับผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรง เช่น แต่งตั้งให้มีตำแหน่งสูงขึ้น เนื่องจากมีความสนิทสนมกันมาก่อน หรือเคยเป็นลูกน้องเก่า ทางอ้อมเช่น ส่งงานโครงการให้ก่อสร้างโดยไม่ผ่านการประมูล เป็นโทษคือ ทำให้บุคคลนั้นมีความทุกข์ใจ มีความยากลำบากในการทำงาน เช่น แต่งตั้งหรือย้ายให้ไปดำรงตำแหน่งในถิ่นทุรกันดาร หรือที่ห่างไกล โดยที่บุคคลนั้นไม่มีความผิดหรือมิได้ขอย้าย เพราะมีอคติคิดไม่ดีกับบุคคลนั้นอยู่ก่อนแล้ว

(๓) ไม่เสนอ หรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือการดำเนินการหรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันสมควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือประมวลจริยธรรมนี้ เช่น อนุมัติโครงการก่อสร้างให้บริษัทที่มีญาติของตนบริหารเป็นผู้ได้รับเหมาโครงการ โดยไม่เป็นธรรมกับบริษัทอื่น ๆ

ข้อ ๗ ข้าราชการต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างตรงไปตรงมาโดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ไม่ละเมิดรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมาย ในกรณีมีข้อสงสัย หรือมีข้อทักท้วงว่าการกระทำไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ชอบด้วยกฎหมาย ข้าราชการต้องแจ้งให้หัวหน้าส่วนราชการและคณะกรรมการจริยธรรมพิจารณา และจะดำเนินการต่อไปได้ต่อเมื่อได้ข้อยุติจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่แล้ว

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าคำสั่งผู้บังคับบัญชา หรือการดำเนินการใดที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้องไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต้องทักท้วงเป็นลายลักษณ์อักษรไว้

(๓) ในกรณีที่เห็นว่ามติคณะรัฐมนตรีไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องทำเรื่องเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา และส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการให้ได้ข้อยุติทางกฎหมายต่อไป

(๔) ไม่เลี่ยงกฎหมาย ใช้หรือแนะนำให้ใช้ช่องว่างของกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น และต้องเร่งแก้ไขช่องว่างดังกล่าวโดยเร็ว

(๕) ไม่ยอมให้บุคคลอื่นอาศัยชื่อตนเองถือครองทรัพย์สิน สิทธิ หรือประโยชน์อื่นใดแทนบุคคลอื่นอันเป็นการเลียงกฎหมาย หรือใช้ชื่อบุคคลอื่นถือครองสิ่งดังกล่าวแทนตนเพื่อปกปิดทรัพย์สินของตน เช่น ชื่อที่ดินโดยใส่ชื่อแทนเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่แท้จริง เพื่อช่วยปกปิดทรัพย์สินของบุคคลนั้น ในทางกลับกันตนเองได้เงินมาโดยไม่สุจริต ต้องการซื้อที่ดินแปลงนี้ไว้ แต่ต้องการหลีกเลี่ยงการตรวจสอบ จึงใช้บุคคลอื่นให้เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์แทน เป็นการปกปิดทรัพย์สินของตน

(๖) เมื่อทราบว่ามีกรณีละเมิด หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในส่วนราชการของตน หัวหน้าส่วนราชการต้องดำเนินการที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการเคารพกฎหมายขึ้นโดยเร็ว

(๗) เมื่อได้รับคำร้อง หรือคำแนะนำจากผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือหน่วยงานอื่นว่ากฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการตน สร้างภาระเกินสมควรแก่ประชาชนหรือสร้างความไม่เป็นธรรมให้เกิดขึ้น ต้องดำเนินการทบทวนกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับดังกล่าวโดยเร็ว

ข้อ ๘ ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม เป็นกลางทางการเมือง ให้บริการแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยดีและไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพราะเห็นแก่ทรัพย์สินเงินทอง ความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือความเป็นญาติ เป็นกลางทางการเมือง เช่น ไม่ช่วยเหลือผู้สมัครจากพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่ง ให้บริการแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยดี เอาใจเขามาใส่ใจเรา ยึดต้อนรับแม้จะเป็นงานที่ยากลำบาก ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เช่น ปฏิบัติต่อผู้รู้จักคุ้นเคยเป็นอย่างดี แต่กับผู้ที่ไม่รู้จักปฏิบัติลำช้า

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วง โดยไม่หลีกเลี่ยง ละเลย หรือละเว้นการใช้อำนาจเกินกว่าที่มีอยู่ตามกฎหมาย

(๒) ปฏิบัติหน้าที่ หรือดำเนินการอื่น โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของบุคคล ไม่กระทำการให้กระทบสิทธิเสรีภาพของบุคคลหรือก่อภาระหรือหน้าที่ให้บุคคล โดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย

(๓) ให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยมีอัธยาศัยดี ปราศจากอคติและไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลผู้มาติดต่อโดยไม่เป็นธรรมในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา อบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เว้นแต่ จะดำเนินการตามมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้น เพื่อขจัดอุปสรรค หรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิ และเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น หรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่มีเหตุผล เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

(๔) ละเว้นการให้สัมภาษณ์ การอภิปราย การแสดงปาฐกถา การบรรยาย หรือการวิพากษ์วิจารณ์อันกระทบต่อความเป็นกลางทางการเมือง เว้นแต่เป็นการแสดงความเห็นทางวิชาการตามหลักวิชา

(๕) ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูงหรือผู้มีบุญคุณและต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมไม่เห็นแก่หน้าผู้ใด ไม่เอื้อประโยชน์เป็นพิเศษให้แก่ญาติพี่น้อง

พรรคพวกเพื่อนฝูงหรือผู้มีบุญคุณ การเอื้อประโยชน์ทำได้หลายอย่าง อาจเป็นในรูปของการให้ข้อมูล ใช้เวลามากขึ้นกว่าคนอื่น ๆ

(๖) ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเองโดยมิได้ระบุแหล่งที่มา ไม่ลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเอง โดยมิได้ระบุแหล่งที่มา หากการลอกหรือนำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นของตนเอง โดยระบุแหล่งที่มา และเจ้าของมิได้สงวนลิขสิทธิ์ก็สามารถทำได้

ข้อ ๙ ข้าราชการต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเคร่งครัด และรวดเร็ว ไม่ถ่วงเวลาให้เนิ่นช้าและใช้ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการดำเนินงานเพื่อการในหน้าที่ และให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันการณ์ และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้ ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเคร่งครัด และรวดเร็ว ข้อมูลข่าวสารของทางราชการบางอย่างเป็นข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับผลประโยชน์ หรือความลับของประเทศชาติ ข้อมูลข่าวสารบางอย่างเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ละวัน ดังนั้นการดำเนินการในเรื่องข้อมูลข่าวสารต้องทำอย่างเคร่งครัด หากดำเนินการไม่เคร่งครัดอาจเกิดความเสียหายแก่ทางราชการและประชาชนได้ การดำเนินการก็ต้องกระทำอย่างรวดเร็ว โดยไม่ต้องคำนึงถึงเงื่อนไขเวลาที่มีอยู่ การดำเนินการอย่างรวดเร็ว จะทำให้ผู้ขอข้อมูลนำข้อมูลไปใช้อย่างทันที่ หากดำเนินการล่าช้า ผู้ขอข้อมูลอาจไม่ได้ประโยชน์อะไรจากข้อมูลที่ได้ การให้ข้อมูลต้องถูกต้อง ทันการณ์ ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

(๑) ไม่ใช้ข้อมูลที่ได้มาจากการดำเนินงานไปเพื่อการอื่น อันไม่ใช่งานปฏิบัติหน้าที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือบุคคลอื่น

(๒) ชี้แจง แสดงเหตุผลที่แท้จริงอย่างครบถ้วนในกรณีที่กระทำการอันกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพบุคคลอื่น ไม่นอгуฎาต หรือไม่นอุมติตามคำขอของบุคคล หรือเมื่อบุคคลร้องขอตามกฎหมายเว้นแต่การอันคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้กำหนดยกเว้นไว้ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการภายในสิบห้าวันทำการ นับแต่กระทำการดังกล่าวหรือได้รับการร้องขอ

ข้อ ๑๐ ข้าราชการต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพ โดยเคร่งครัด โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(๑) ปฏิบัติงานโดยมุ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานให้เกิดผลดีที่สุดจนเต็มกำลังความสามารถ

(๒) ใช้งบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่ทางราชการจัดให้ ด้วยความประหยัด คุ่มค่าไม่ฟุ่มเฟือย

(๓) ใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ ตามคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพโดยเคร่งครัด

ข้อ ๑๑ ข้าราชการต้องยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

- (๑) ไม่แสดงการต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือสนับสนุนให้นำการปกครองในระบอบอื่นที่ไม่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มาใช้ในประเทศไทย
- (๒) จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และไม่ละเมิดองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี และพระรัชทายาทไม่ว่าทางกาย หรือทางวาจา

ข้อ ๑๒ ข้าราชการต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของราชการโดยรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

- (๑) ไม่ละเมิดหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา และประเพณี ในกรณีที่มีข้อขัดแย้งระหว่างประมวลจริยธรรมนี้กับหลักสำคัญทางศีลธรรม ศาสนา หรือประเพณี ข้าราชการต้องเสนอเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมพิจารณาวินิจฉัย
- (๒) หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการทุกระดับชั้นต้องปกครองผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาด้วยความเที่ยงธรรม โดยไม่เห็นแก่ความสัมพันธ์หรือบุญคุณส่วนตัว และควบคุมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมโดยเคร่งครัด
- (๓) หัวหน้าส่วนราชการและผู้บังคับบัญชาในส่วนราชการทุกระดับชั้นต้องสนับสนุนส่งเสริมและยกย่องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์ มีผลงานดีเด่น มีความรู้ความสามารถและขยันขันแข็ง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง และยึดมั่นในระบบคุณธรรม
- (๔) ไม่กระทำการใดอันอาจนำความเสื่อมเสียและไม่ไว้วางใจให้เกิดแก่ส่วนราชการหรือราชการโดยรวม

หมวด ๓
กลไกและระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ส่วนที่ ๑
องค์กรคุ้มครองจริยธรรม

ข้อ ๑๓ ก.พ. มีหน้าที่ควบคุมกำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างทั่วถึงและจริงจัง โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) วางระเบียบเพื่อกำหนดการทั้งหลายอันจำเป็นแก่การใช้บังคับประมวลจริยธรรม
- (๒) คุ้มครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของคณะกรรมการจริยธรรมและกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม
- (๓) คุ้มครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมามิให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมต่อข้าราชการผู้นั้น
- (๔) เผยแพร่และปลูกฝังจริยธรรมให้เป็นที่รับทราบอย่างกว้างขวางทั้งในหมู่ข้าราชการและประชาชน
- (๕) ส่งเสริมและยกย่องส่วนราชการ หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชา และข้าราชการที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างจริงจัง
- (๖) ติดตาม สอดส่องการใช้บังคับ และการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ในกรณีมีการฝ่าฝืนจริยธรรมและยังไม่มี การดำเนินการใด ก.พ. อาจมีมติให้หัวหน้าส่วนราชการของข้าราชการผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมได้
- (๗) ประสานงานกับผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อให้การปฏิบัติตามค่านิยมหลักสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนประมวลจริยธรรมนี้มีผลใช้บังคับอย่างจริงจัง มีประสิทธิภาพและทั่วถึง
- (๘) ประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ของหัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และข้าราชการทั้งปวง และจัดทำรายงานประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรี และผู้ตรวจการแผ่นดิน แล้วเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ
- (๙) ศึกษาค้นคว้าและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากประมวลจริยธรรมนี้
- (๑๐) ประมวลการตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ทุกปีและเผยแพร่ให้ข้าราชการทราบเพื่อยึดถือและเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป
- (๑๑) ทบทวนว่าสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมนี้หรือไม่ทุกสี่ปี
- (๑๒) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่จะตกลงกับผู้ตรวจการแผ่นดิน

ข้อ ๑๔ ให้ ก.พ. โดยข้อเสนอของหัวหน้าส่วนราชการ แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการขึ้น เพื่อควบคุม กำกับให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

คณะกรรมการจริยธรรมประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการ ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการเสนอจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ผู้มีความซื่อสัตย์เป็นประจักษ์โดยได้รับความเห็นชอบจาก ก.พ.

(๒) กรรมการผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารหรือประเภทอำนวยการเลือกกันเอง ให้เหลือสองคน

(๓) กรรมการสองคนซึ่งเป็นข้าราชการในส่วนราชการที่ได้รับคัดเลือกจากข้าราชการพนักงานราชการ และลูกจ้างของส่วนราชการนั้น ตามวิธีการดำเนินการที่แต่ละส่วนราชการเห็นสมควร

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสองคน ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการและรองหัวหน้าส่วนราชการร่วมกันเสนอ

ให้หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมเป็นเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรม

กรรมการจริยธรรมต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัย และเป็นผู้มีเกียรติ เป็นที่ยอมรับของส่วนราชการนั้น

ข้อ ๑๕ คณะกรรมการจริยธรรมมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) ควบคุม กำกับ ส่งเสริมและให้คำแนะนำในการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ ในส่วนราชการ

(๒) สอดส่องดูแลให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมในส่วนราชการ ในกรณีที่มีข้อสงสัยหรือมีข้อร้องเรียนว่ามีการฝ่าฝืนจริยธรรม ให้ส่งเรื่องให้หัวหน้าส่วนราชการเพื่อปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

โดยเร็ว

(๓) พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอันเกิดจากการใช้บังคับประมวลจริยธรรมนี้ในส่วนราชการเมื่อได้วินิจฉัยแล้วให้ส่งคำวินิจฉัยให้ ก.พ. โดยพลัน ถ้า ก.พ. มิได้วินิจฉัยเป็นอย่างอื่นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ก.พ. รับเรื่อง ให้คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมเป็นที่สุด

(๔) ส่งเรื่องให้ ก.พ. พิจารณาวินิจฉัยในกรณีที่เห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้างหลายส่วนราชการ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของ ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๕) คุ้มครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการ

(๖) คุ้มครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้โดยตรงไปตรงมา มิให้ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมต่อข้าราชการผู้นั้น

(๗) เสนอผลการประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ของหัวหน้าส่วนราชการต่อ ก.พ. และประเมินผลการปฏิบัติงานของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการเพื่อเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อประกอบการเลื่อนเงินเดือน หรือเลื่อนตำแหน่งข้าราชการในกลุ่มงาน

(๘) เสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลจริยธรรมนี้ หรือการอื่นที่เห็นสมควรต่อ ก.พ.

(๙) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่ ก.พ. มอบหมาย

การประชุมคณะกรรมการจริยธรรมให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับ

ข้อ ๑๖ หัวหน้าส่วนราชการ และผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารประเภทอำนวยการ หรือดำรงตำแหน่งประเภทอื่นที่ทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ควบคุมให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ สนับสนุนส่งเสริมผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่มีความซื่อสัตย์มีผลงานและความรู้ความสามารถ และปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) คุ้มครองและประกันความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมของกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการ

(๒) คุ้มครองข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมา มิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารส่วนราชการตั้งแต่ประเภทอำนวยการขึ้นไป ถูกข้าราชการผู้ใดกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ ข้าราชการผู้ถูกกล่าวหาานั้นไม่อาจดำเนินการเกี่ยวกับการออกคำสั่งแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนเงินเดือน แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงหรือคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย หรือการดำเนินการใดที่เป็นผลร้ายหรือกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของข้าราชการผู้กล่าวหาานั้น จะกระทำมิได้เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการแล้ว

(๓) ส่งเสริมและเผยแพร่การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างสม่ำเสมอ

(๔) ติดตามสอดส่องให้ข้าราชการในส่วนราชการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างเคร่งครัด

(๕) ปฏิบัติตามมติหรือคำวินิจฉัย ก.พ. หรือคณะกรรมการจริยธรรม คำแนะนำของผู้ตรวจการแผ่นดิน ในกรณีที่คณะกรรมการจริยธรรมมีคำวินิจฉัยใด และหัวหน้าส่วนราชการไม่เห็นพ้องด้วยกับคำวินิจฉัยนั้น ให้เสนอความเห็นของตนและคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมไปให้ ก.พ. วินิจฉัยได้ เว้นแต่กรณีนั้นมีคำวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือ ก.พ. วินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดไว้แล้ว

(๖) รวบรวมปัญหาการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงประมวลจริยธรรมนี้ หรือการอื่นตามที่เห็นสมควรเสนอต่อ ก.พ.

(๗) ดำเนินการอื่นตามประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือ ก.พ. มอบหมาย

ข้อ ๑๗ ให้จัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมขึ้นในทุกส่วนราชการขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการ มีหน้าที่คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมนี้ ซึ่งมีความเป็นอิสระ โดยมีข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับต้นขึ้นไปเป็นหัวหน้ากลุ่ม และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเผยแพร่ ปลูกฝัง ส่งเสริม ยกย่องข้าราชการที่เป็นแบบอย่างที่ดี และติดตามสอดส่องการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างสม่ำเสมอ

(๒) สืบสวนข้อเท็จจริงการฝ่าฝืนจริยธรรมเพื่อรายงานผลให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณา ทั้งนี้ โดยอาจมีผู้ร้องขอหรืออาจดำเนินการตามที่หัวหน้าส่วนราชการมอบหมาย หรือตามความเห็นสมควรก็ได้

(๓) ให้ความช่วยเหลือและดูแลข้าราชการซึ่งปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างตรงไปตรงมามีให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม

ให้นำความในข้อ ๑๖ (๒) มาใช้กับข้าราชการในกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมด้วย โดยอนุโลม โดยให้ ก.พ. เป็นผู้ให้ความเห็นชอบ

(๔) ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ

(๕) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในประมวลจริยธรรมนี้ หรือตามที่หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม หรือตามที่ ก.พ. มอบหมาย ทั้งนี้ โดยไม่กระทบต่อความเป็นอิสระของผู้ดำรงตำแหน่งในกลุ่มงานดังกล่าว

ส่วนที่ ๒
ระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม

ข้อ ๑๘ การฝ่าฝืนจริยธรรมตามความในหมวด ๒ ของประมวลจริยธรรมนี้เป็นความผิดวินัย ตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๓๗ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๙ เมื่อมีกรณีการฝ่าฝืนจริยธรรม ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งลงโทษทางวินัย ว่ากล่าวตักเตือน ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือสั่งให้ได้รับการพัฒนาตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๒๐ ให้หัวหน้าส่วนราชการ คณะกรรมการจริยธรรม และ ก.พ. ส่งเสริมจริยธรรมข้าราชการ โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในการบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนเงินเดือน ย้ายหรือโอนข้าราชการ ให้ใช้พฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้นั้นพิจารณาควบคู่กับความรู้ความสามารถ

(๒) ปลุกฝังจริยธรรมให้ข้าราชการใหม่ จัดให้ข้าราชการลงลายมือชื่อรับทราบประมวลจริยธรรม จัดให้มีสมุดบันทึกประวัติในส่วนที่เกี่ยวกับจริยธรรมของข้าราชการแต่ละคน รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมผู้บริหาร และข้าราชการอย่างสม่ำเสมอ

(๓) ประเมินการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ

(๔) คัดกรองข้าราชการผู้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้อย่างเพียงพอ

(๕) ยกย่องข้าราชการและส่วนราชการที่ถือปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้โดยเคร่งครัด

(๖) ตอบข้อสงสัยหรือคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

(๗) จัดให้มีการศึกษาค่านิยมที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้และดำเนินการแก้ไขปรับเปลี่ยนค่านิยมนั้น

(๘) เผยแพร่ให้ประชาชน ผู้เป็นคู่สมรส ญาติ พี่น้อง พรรคพวกเพื่อนฝูงของข้าราชการตลอดจนประชาชนผู้มาติดต่อราชการทราบประมวลจริยธรรมของข้าราชการ เพื่อไม่ทำการอันเป็นการส่งเสริมหรือก่อให้เกิดการฝ่าฝืนจริยธรรม

(๙) จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้

ข้อ ๒๑ เมื่อมีปัญหาการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนี้ในเรื่องใด ข้าราชการอาจเสนอเรื่อง ที่เป็นปัญหาดังกล่าวให้หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการที่ตนสังกัดนำเสนอเพื่อขอคำวินิจฉัยหรืออนุญาตแล้วแต่กรณีจากคณะกรรมการจริยธรรมได้ ในกรณีที่เรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญหรือมีผลกระทบในวงกว้างหลายส่วนราชการ และยังไม่มีความวินิจฉัยของ ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดินแล้วแต่กรณี คณะกรรมการจริยธรรมอาจส่งเรื่องให้ ก.พ. วินิจฉัย

ในกรณีที่ ก.พ. เห็นว่าเรื่องดังกล่าวตามวรรคหนึ่งเป็นเรื่องสำคัญอันควรแก่การขอคำแนะนำจากผู้ตรวจการแผ่นดินก็ให้กระทำได้

ข้าราชการที่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน
ไม่ต้องรับผิดชอบทางวินัย

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่ต้องดำเนินการเรื่องใดโดยด่วน หากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะกระทบ
ต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ของทางราชการ และไม่อาจเรียกประชุมคณะกรรมการจริยธรรมได้
ทัน ข้าราชการอาจขอคำแนะนำจากหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมของส่วนราชการที่ตนสังกัด

หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมตามวรรคหนึ่งมีหน้าที่ต้องให้คำแนะนำตามสมควร
ตาม คำวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดิน หากไม่มีคำวินิจฉัย
ในเรื่อง ที่เป็นปัญหามาก่อน หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมอาจให้คำแนะนำโดยยึด
ประโยชน์สูงสุด ของส่วนรวมเป็นสำคัญทั้งต้องมุ่งสร้างความสำนึกและเที่ยงธรรมในหน้าที่ ผดุง
เกียรติและศักดิ์ศรี ของข้าราชการที่สร้างความไว้วางใจและเชื่อมั่นของปวงชน และการดำรงตน
เป็นแบบอย่างที่ดีงาม ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการจริยธรรมและ ก.พ. ทราบ

ข้าราชการที่ปฏิบัติตามคำแนะนำของหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมตามแนวทางที่
คณะกรรมการจริยธรรม ก.พ. หรือผู้ตรวจการแผ่นดินเคยวินิจฉัยไว้แล้วโดยสุจริตไม่ต้องรับผิดชอบทางวินัย

ภาคผนวก ๒

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑
(ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใส)

ด้วยแนวคิดและการจัดทำโครงการต่างๆ ของสำนักงาน ก.พ. ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ยังผลให้มีการพัฒนาเรื่องการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใส ในส่วนราชการทั้งหลาย อย่างกว้างขวาง และสังคมได้ให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้น โดยได้บัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ ในพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับปัจจุบัน ดังนี้

มาตรา ๓๔ การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนต้องเป็นไปเพื่อผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า โดยให้ข้าราชการปฏิบัติราชการอย่างมีคุณภาพ คุณธรรม และคุณภาพชีวิตที่ดี

มาตรา ๓๖ ให้ส่วนราชการมีหน้าที่ดำเนินการให้มีการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ข้าราชการพลเรือน เพื่อให้ข้าราชการพลเรือนสามัคคีมีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิต มีขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติราชการ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของภารกิจของรัฐ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

มาตรา ๓๗ ผู้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตนต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอย่างมีคุณธรรมและเที่ยงธรรม และเสริมสร้างแรงจูงใจให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาดำรงตนเป็นข้าราชการที่ดี

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกับยุทธศาสตร์การพัฒนาข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖ ตามที่สำนักงาน ก.พ. เสนอ โดยมีหลักการของการพัฒนาข้าราชการพลเรือน เพื่อเสริมสร้างให้ข้าราชการพลเรือนมีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม คุณภาพชีวิต และมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติราชการ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ และประโยชน์สุขของประชาชน อีกทั้งเป็นการพัฒนา และเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และสมรรถนะของข้าราชการทุกระดับให้ปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ คุ้มค่าเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งยุทธศาสตร์ที่ ๒ ได้กำหนดให้มีการพัฒนาข้าราชการให้เป็นคนดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย เข้าถึงประชาชนและสำนักงาน ก.พ. ยังได้จัดทำเครื่องมือตัวชี้วัดความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ของหน่วยงานบริการภาครัฐพร้อมทั้งคู่มือแนวทางการสร้างมาตรฐานความโปร่งใสในองค์กร เพื่อให้ส่วนราชการประเภทบริการ ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างมาตรฐานความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในองค์กร รวมทั้งใช้เป็นเครื่องมือ/กลไกการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในภาครัฐ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ และยุทธศาสตร์ที่ ๕ โดยมีหน่วยงานประเภทบริการสมัครใจเข้าร่วมเป็นหน่วยงานนำร่องนำคู่มือฯ นี้ไปใช้ในงบประมาณ ๒๕๕๒ เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ตามที่ ก.พ. เสนอ และนายกรัฐมนตรีนิรโทษกรรม ประธาน ก.พ. ลงนามประกาศ ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ และมาตรา ๒๘๐ ก.พ. จึงกำหนด

มาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นเป็นประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน เพื่อให้ข้าราชการทั้งหลายเกิดสำนึก
 ถึกซึ้ง และเที่ยงธรรมในหน้าที่ ผดุงเกียรติ และศักดิ์ศรีข้าราชการ ควรแก่การไว้วางใจและเชื่อมั่นของปวงชน
 และดำรงตนตั้งมั่นเป็นแบบอย่างที่ดีงามสมกับความเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงเป็น
 ตัวอย่างแห่งธรรมจรรยาอันสูงสุด เพื่อใช้บังคับเป็นมาตรฐานกลาง โดยต้องยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐาน
 จริยธรรม ๙ ประการ อาทิเช่น

- (๑) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (๒) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
- (๓) การยึดถือประโยชน์ของประเทศไทยเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- (๔) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- (๕) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- (๖) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- (๗) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- (๘) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข
- (๙) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

อีกทั้งได้กำหนดให้มีกลไก และระบบการบังคับใช้ประมวลจริยธรรม ซึ่งการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม
 ที่กำหนดไว้ในประมวลจริยธรรมถือเป็นความผิดวินัย และมีกลไกประกอบไปด้วยองค์กรคุ้มครองจริยธรรม
 โดยให้ ก.พ. มีหน้าที่ควบคุม กำกับ ให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอย่างทั่วถึงและจริงจัง ให้ ก.พ.
 โดยข้อเสนอของหัวหน้าส่วนราชการ แต่งตั้งคณะกรรมการจริยธรรมประจำส่วนราชการ เพื่อควบคุม กำกับ
 ให้มีการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม และให้มีการจัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมขึ้นในทุกส่วนราชการ
 ขึ้นตรงต่อหัวหน้าส่วนราชการ มีหน้าที่คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรม ซึ่งมีความเป็นอิสระ โดยมี
 ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับต้นขึ้นไปเป็นหัวหน้ากลุ่ม

ภาคผนวก ๓

ข้อบังคับกรมที่ดิน

ว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. 2552

โดยที่กรมที่ดินมีภารกิจในการคุ้มครองสิทธิในที่ดินของประชาชน และจัดการที่ดินของรัฐ โดยการออกหนังสือแสดงสิทธิ และให้บริการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ การรังวัดแบ่งแยก สอบเขต รวมโฉนดที่ดิน เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจในการถือครองที่ดิน และได้รับบริการที่ดีมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการรังวัดออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และการพิจารณาอนุญาต อนุมัติ ให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดินของรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยได้กำหนดควิสัยทัศน์ในการเป็น “ศูนย์ข้อมูลที่ดินและแผนที่แห่งชาติ ศูนย์บริการที่เป็นเลิศ” และพันธกิจ คือ พัฒนาระบบฐานข้อมูลแผนที่และข้อมูลที่ดิน เพื่อสนับสนุนการถือครองที่ดินและการใช้ประโยชน์ให้สอดคล้องตามเกณฑ์การผังเมือง ตลอดจนการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น บริหารจัดการที่ดินของรัฐให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จึงสมควรกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน เพื่อเป็นการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องของข้าราชการกรมที่ดินในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจของกรมที่ดิน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ ชำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรี เกียรติคุณของกรมที่ดิน อันจะส่งผลให้ได้รับความเชื่อถือ ศรัทธา และไว้วางใจจากประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 78 และ 79 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 กรมที่ดินจึงได้กำหนดข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. 2552 ขึ้น เพื่อเป็นกรอบมาตรฐานการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการกรมที่ดิน ในการเป็นแบบอย่างที่ดีงามดำรงไว้ซึ่งเกียรติ ศักดิ์ศรี ความเป็นข้าราชการที่ดี ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ยึดมั่นและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง

ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นในความถูกต้อง เทียงธรรม รักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติ หน่วยงาน และส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน

ข้อ 2 ซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ พากเพียร และตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบ

ข้อ 3 โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส พร้อมรับการตรวจสอบ

ข้อ 4 ไม่เลือกปฏิบัติ

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และปราศจากอคติ

ข้อ 5 มุ่งผลสัมฤทธิ์

ปฏิบัติหน้าที่เสร็จสมบูรณ์ภายในเวลาที่กำหนด ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมาย คุ่มค่า ด้วยวิธีการที่ถูกต้องชอบธรรม เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ ประชาชน และหน่วยงาน โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเหมาะสม

ข้อ 6 มีจิตบริการ

ปฏิบัติหน้าที่ให้ผู้รับบริการได้รับความสะดวก รวดเร็ว ด้วยความมีอัธยาศัยไมตรี

ข้อ 7 ดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ดำเนินชีวิตบนทางสายกลาง โดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้งานใจความรู้และคุณธรรม

ข้อ 8 รักศักดิ์ศรีของตนเองและเกียรติภูมิขององค์กร

ประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการที่ดี เสริมสร้างภาพลักษณ์ของกรมที่ตนให้เป็นที่เชื่อถือ ศรัทธาและไว้วางใจของประชาชน

ทั้งนี้ ให้ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานราชการ ปฏิบัติตามจรรยาข้าราชการ ดังกล่าวข้างต้นโดยเคร่งครัด

ประกาศ ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552

(นายอนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ)

อธิบดีกรมที่ดิน

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ห้องอธิบดี
เลขที่.....
วันที่ ๗ ส.ค. ๒๕๕๖
เวลา.....

ส่วนราชการ...กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๙๖ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๒๙๘
ที่.....มท ๐๕๒๖.๑/ ๖๕๑.....วันที่ ๖/๗ สิงหาคม ๒๕๕๖.....

เรื่อง...การประกาศค่านิยมหลักของกรมที่ดินตามโครงการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมเชิงจริยธรรมในองค์กร
เรียน อธิบดี

๑. เรื่องเดิม

ตามที่ท่านอธิบดีได้โปรดเห็นชอบให้กรมที่ดิน ร่วมเป็นหน่วยงานนำร่องโครงการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมเชิงจริยธรรมในองค์กรของสำนักงาน ก.พ. (เอกสารหมายเลข ๑) ซึ่งได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่มีนาคม ๒๕๕๖ โดยมีกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

๑.๑ คณะทำงานของสำนักงาน ก.พ. นำโดยนางสาวรังสิมา จารุกา ที่ปรึกษาระบบราชการ ได้มาให้ข้อมูลแนวทางการดำเนินการแก่เจ้าหน้าที่กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๖

๑.๒ สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือที่ นร. ๑๐๑๓๓.๗/๖๗ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๖ เชิญกรมที่ดินเป็นหน่วยงานนำร่อง (เอกสารหมายเลข ๒)

๑.๓ สำนักงาน ก.พ. ได้จัดประชุมระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร และหัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมฯ ของสำนักงาน ก.พ. และกรมที่ดิน เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดค่านิยมหลักในการส่งเสริมและปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรของหน่วยงาน เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๖ โดยมีนายธีรยุทธ หล่อเลิศรัตน์ ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด เป็นประธาน ผู้เข้าร่วมประชุมของกรมที่ดิน ประกอบด้วย นายเอนก เกษมสุข ประธานกรรมการจริยธรรมฯ นายสุจิต จงประเสริฐ รองอธิบดี นางวาสนา สุทธิเดชาลัย และนางโสภภาพิชญ์ แก้วจฬา (เอกสารหมายเลข ๓)

๑.๔ บริษัทที่ปรึกษา โดยนายธาดา บุญเกิด กรรมการผู้จัดการบริษัท เอช อาร์ เอ็ม คอนซัลติ้ง จำกัด ได้สัมภาษณ์ท่านอธิบดีและผู้บริหารเกี่ยวกับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรของกรมที่ดิน เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖

๑.๕ บริษัทที่ปรึกษา ได้ประมวลข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร นำไปจัดทำ “แบบสำรวจค่านิยมหลัก สำหรับข้าราชการกรมที่ดิน” และส่งให้กรมที่ดินดำเนินการทดสอบแบบสำรวจฯ จำนวน ๒๐๐ ชุด เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๖ (เอกสารหมายเลข ๔)

๑.๖ กรมที่ดินได้แต่งตั้งคณะทำงานทบทวนและจัดทำค่านิยมและวัฒนธรรมเชิงจริยธรรมกรมที่ดิน ตามคำสั่งที่ ๒๔๙๙/ ๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และได้จัดประชุมคณะทำงาน เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เพื่อร่วมกันพิจารณาค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรที่ได้รับ จากการดำเนินงานที่ผ่านมา พร้อมทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติ (เอกสารหมายเลข ๕)

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ บริษัทที่ปรึกษา ได้นำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานในภาพรวมทั้งหมด ไปกำหนดค่านิยมหลักของกรมที่ดิน พร้อมแนวทางปฏิบัติ ได้ ๖ ประการ (เอกสารหมายเลข ๖) ดังนี้

- ๒.๑.๑ Accountability : รับผิดชอบต่อ
- ๒.๑.๒ Customer Service : มอบจิตบริการ
- ๒.๑.๓ Communication : สื่อสารเลิศล้ำ
- ๒.๑.๔ Ethic : จริยธรรมนำจิตใจ

๒.๑.๕ People Development : ฝึกใฝ่เรียนรู้

๒.๑.๖ Teamwork : มุ่งสู่ความร่วมมือ

๒.๒ ขั้นตอนต่อไปที่กรมที่ดินต้องดำเนินการหลังจากที่ท่านอธิบดีเห็นชอบค่านิยมหลักดังกล่าว
ได้แก่

๒.๒.๑ จัดงานประกาศค่านิยมหลักของกรมที่ดิน ภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๖ โดยมี
กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมงานไม่น้อยกว่า จำนวน ๒๓๐ คน

๒.๒.๒ จัดประชุมสรุปปิดโครงการ ภายในสัปดาห์แรกของเดือนกันยายน ๒๕๕๖
โดยมีคณะทำงานฯ จำนวน ๓๗ คน และเจ้าหน้าที่ จำนวน ๑๐ คน รวม ๔๗ คน

๒.๓ กรมที่ดินได้จัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมกรมที่ดินปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๕ ซึ่งครบระยะเวลาในปีที่ผ่านมา ดังนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะกรรมการจริยธรรมประจำ
กรมที่ดิน และกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน จึงได้ร่วมกันจัดทำยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
กรมที่ดิน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของ
กรมที่ดิน

๓. ข้อพิจารณา

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน พิจารณาแล้ว เห็นควรดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ให้ความเห็นชอบค่านิยมหลักของกรมที่ดิน ตามข้อ ๒.๑

๓.๒ จัดงานประกาศค่านิยมหลักของกรมที่ดิน ในวันศุกร์ ที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ ระหว่าง
เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ อาคารจอดรถกรมที่ดิน ชั้น ๔ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
พร้อมทั้งประกาศยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมกรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙ ในคราวเดียวกัน
โดยเรียนเชิญท่านเอก เกษมสุข ประธานกรรมการจริยธรรมประจำกรมที่ดินกล่าวสรุปที่มา และผลที่จะได้รับ
จากการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว

๓.๓ จัดประชุมคณะทำงานทบทวนและจัดทำค่านิยมและวัฒนธรรมเชิงจริยธรรม
ของกรมที่ดิน ในวันพุธที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๖ เวลา ๙.๓๐ - ๑๒.๐๐ น

๓.๔ เพื่อให้สามารถจัดอาหารว่างและเครื่องดื่มได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสถานะ
เศรษฐกิจในปัจจุบัน จึงขออนุมัติเบิกค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มในการจัดงานฯ ตามข้อ ๓.๒ ข้อ ๓.๓ รวม
ทั้งสิ้น ๒๗๗ คน ในอัตรา ๕๐ บาท ต่อมือต่อคน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๓,๘๕๐ บาท (หนึ่งหมื่นสามพันแปดร้อย
ห้าสิบบาทถ้วน)

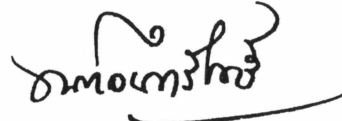
๓.๕ อนุมัติให้จัดทำเอกสารเผยแพร่แจกจ่ายแก่บุคลากรกรมที่ดิน ทั้งส่วนกลางและส่วน
ภูมิภาค ประกอบด้วยแผ่นไวนิล จำนวน ๑๐ แผ่น แผ่นพับ จำนวน ๑๔,๐๐๐ ฉบับ แนวทางการประพฤติ
ปฏิบัติตามค่านิยมหลักของกรมที่ดิน จำนวน ๑๔,๐๐๐ เล่ม โปสเตอร์ จำนวน ๑,๕๐๐ แผ่น โดยให้
กองการพิมพ์เป็นผู้ดำเนินการออกแบบและจัดพิมพ์ เพื่อเผยแพร่ให้แก่บุคลากรกรมที่ดิน โดยใช้จ่ายจากเงิน
งบประมาณที่กองคลังพิจารณาจัดสรรให้

๓.๖ ให้กองคลังจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงาน ในข้อ ๓.๔ และข้อ ๓.๕

๓.๗ ให้สำนักงานเลขานุการกรม ร่วมจัดสถานที่ในการจัดงานประกาศค่านิยมหลักของ
กรมที่ดิน ในวันพฤหัสบดีที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๖ จัดเครื่องเสียง อุปกรณ์ในการฉายวีดิทัศน์ และจัดช่างภาพ
บันทึกภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว รวมทั้งประชาสัมพันธ์และทำข่าวตลอดงาน

๓.๘ ให้กองพัสดุ จัดรถ จำนวน ๒ คัน ในการรับ - ส่ง ผู้เข้าร่วมงานฯ ในวันศุกร์ที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ ระหว่างเวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น. จากอาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น ๑ ไปยัง อาคารจตุรกรรมที่ดิน ชั้น ๔ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

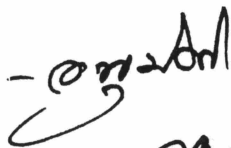
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ ขอบได้โปรดให้ความเห็นชอบและอนุมัติตาม รายละเอียดข้างต้น

(นายวานิตย์ อินทรักษ์)

รองอธิบดีกรมที่ดิน

หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน

(นายบุญเขต คัดเห็น)

อธิบดีกรมที่ดิน
๒๘ ต.ค. ๒๕๕๖

เอกสารอ้างอิง

๑. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๒๕๕๒). จริยธรรมสำหรับข้าราชการ (ออนไลน์). สืบค้นจาก [http:// www.nih.dmsc.moph.go.th/law/004.pdf](http://www.nih.dmsc.moph.go.th/law/004.pdf)
๒. สำนักงาน ก.พ. (๒๕๕๕) **ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน (ออนไลน์)**. สืบค้นจาก : http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/index.php?option=com_content&view=category&id=529 [๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓]
๓. สำนักงาน ก.พ. (๒๕๕๗) **แนวคำถาม – คำตอบ ที่น่าสนใจเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน (ออนไลน์)**. สืบค้นจาก : http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/index.php?option=com_content&view=article&id=3263&Itemid=344
๔. สำนักงาน ก.พ. **คู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน สำหรับคณะกรรมการจริยธรรม.**(๒๕๒๔). (กรุงเทพฯ)
๕. กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน (๒๕๕๒). **ข้อบังคับกรมที่ดินว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒** กรุงเทพฯ: กรมที่ดิน
๖. กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน (๒๕๕๒). **คำกล่าวเปิดงานค่านิยมหลักของข้าราชการกรมที่ดิน** กรุงเทพฯ: กรมที่ดิน
๗. กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน (๒๕๕๗). **โครงการคัดเลือกข้าราชการกรมที่ดินผู้มีคุณธรรมจริยธรรมประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ : แนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน** กรุงเทพฯ: กรมที่ดิน
๘. กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน (๒๕๕๗). **โครงการคัดเลือกข้าราชการกรมที่ดินผู้มีคุณธรรมจริยธรรมประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ : แนวทางปฏิบัติตามข้อบังคับกรมที่ดินว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๒.** กรุงเทพฯ: กรมที่ดิน
๙. กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน (๒๕๕๗). **โครงการคัดเลือกข้าราชการกรมที่ดินผู้มีคุณธรรมจริยธรรมประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ : แนวทางปฏิบัติตามค่านิยมหลักของข้าราชการกรมที่ดิน.** กรุงเทพฯ: กรมที่ดิน
๑๐. กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน (๒๕๕๓). **คำสั่งจัดตั้งกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมกรมที่ดิน** : กรุงเทพฯ: กรมที่ดิน

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กรมที่ดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๙๖

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๖๙๘ , ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๒๕

www.dol.go.th/ethics/

E-mail : ethics@dol.go.th

www.facebook.com/dol.ethics

พิมพ์ที่ กองการพิมพ์ กรมที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม